

ISPRAVNIK

ZA EREI ISPOVIDNICI

313

I ZA POKORNICI

Prenefen

S'LATINSKOGA YAZIKA,

V SLOVIGNSKI.

BREVE DIRECTTORIO,

per Sacerdoti Confessori, e per Penitenti, tradotto da lingua Latina, nella Illirica.

ROMAE.

Typis Sac. Congreg. de Propaganda Fide. 1836.

SVPERIORVM PERMISSV.

711. 6

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P.
Mag. Sac. Palatij Apost.

A. Torniellus Vicefg.

EX commissione Reuerendiss. P. Mag. Sac.
Pal. Apost. perlegi Libellum impressum,
Romæ Anno 1782. cuni hac inscriptione,
Ispravnik za Eri, hoc est, Directorio per
h Sacerdoti, quem ex breui Directorio La-
tino Magistri Polanci Theologi Societatis
Iesu, D. Symon Budinzus Iadrensis Prasby-
ter paraphrasticè, non verbatim Illyrico
idiomate conscripsit: in eo nihil contrarium
fidei Catholice, neque bonis moribus inue-
ni. In quorum fidem, &c. Romæ die primo
Novembris. 1635.

Bartholomæus Cassius Societatis Iesu pro
Illyrica Lingua Pœnit. in Basilica
Sancti Petri.

Imprimatur,
Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apo-
stolici Mag.

I S P R A V N I K

ZA EREI ISPOVIDNICI,

I ZA POKORNICI.

Orcza Iwanna Polanka, Bogoslovca, ili Theologa Druzinca I S V S A. Tumacen s' Latinskoga yazika u Slovjenski, po

Popu Scymunu Budineu,

Zadraninu.

P R E D G O V O R.

Od suchiasna, Koneca, i sverciayuchiega uzro-

AKA od Sverbe, ili Sakramenta Poka-

yanya i ili Pokoree,

POKAYANYE, ili Pokora (kako Naucitegli govore) yest KRIPOST,

i SAKRAMENT.

Kripost yest, komse bolimo kako portribno yest od grihov, mimosciastih: odlucivsci u napridak uklonitiyihsu, i cuvati: Koyu stvar fortci Ambros u kratko pokaza, kada reče: Pokayanye, ili Pokora yest, mimosciastla zlaqignenya plakati i i taa plakaimaa opet ne giniti.

Da koliko Pokora yest Sakrament, a to

101 A 2 (kako

PREDGOVOR

(kako braće Sveti Augustin, i S. Thomas)
 ZLAMENYE STVARI SVETE, kako rechi,
 zlamenye i od odriscenya grihdu, ta pokora
 Sakrament obuhita, i puzderxi u sebi dvoye
 deanye, iti dvoye dillo. Jedno yest koye ka-
 xe, da serce griscnika, ili pokornika odstupilo
 yest od griha. A drugo yest koye kaxe Boxye
 dello, koye Redovnik cini u odriscenya gri-
 hov.

Da neka ova reat cistiye protumacimo:
 po odlucenyu Konellii, ili Zbora od Florence,
 s'kime pristaye Zbor od Trenta, i Naucitegli,
 Dilla pokornika yest kako materia dvooga Sa-
 kramenta, koya dilla pokornika razdigliuyutse
 u tri dila.

Perviy yest SKRVCENYE SERDCA,
 koyim skruceniyem clovik pokoran gherdii, i
 merzii grihe, i bolife od grihov ucignenih,
 i odlucnye u napridak ne sagrihovati.

Drugiy dila yest ISPOVIDANSTER, kome
 pokornik serdno, i cisto, i naprinye ispozida
 Redovniku duhovniku seoyemu tse grihe,
 koye ucinit yest od koy hse spominna.

Trety dila yest ZADOVOGLNO VCI-
 GNENYE za grihe seoye po shitoovanyu, i
 sudu Ispozidnika: koye zadovoqlno ucignen-
 ye poglavnni nacinom: ciniise razrama troz-
 ye verite. to yest POSTOM, ili xexinom
 MOLITVOM, i ALMVSTVOM, ili milostfi-
 gnom.

FOR-

FORMA, obraz, ili sverha ovoga Sakramenta, yesu one rici, od odriscenya, koye Redoznik zgovara, kada odriscuyuchi govori: *Ta se odriscuyu u ime Otca, i Sina, i Duha, sverha.* A tse ostale rici koye govorit, yesu za cast, i podobstvo, niscchiu ne magne nymayusie odoslaviti, ni kymu.

SVERHA, konacz, konar, i izvercenyje ovoga Sakramenta, koliko pristoju kriposti, i sili, i naredyeyu gnegu, u yest, da clovik bude odriscen od grihoz, i pomuren z Bogom, i povraachen u milost gnegovu, za cemu pakleniuh.

A oni koi bogogliubno, i verno ispovedayu grihe svoje: lixu mir, pokoy, i slazku, cistochiu svidenya svoja, s velichu ushiscenyem duha, i umnozheniem dobrodarya Boxyega.

I prema da Bog yest pervi, i poglavni uzrok sverciayuchi v ovom Sakramentu, koi Bog prigliceda k dostryanstvu Ischrishtovu, niscchie magne kakó drughi uzrok, i káko gnutdye ovoga ciipa yest on, koi sluzi ovu Sakramentu: a to yest Redoznik, koi ima imiti oblast, ili svoyu odrednu, il koyumu dayevchi od gnegu.

A za uputiti, slediti, i nauciti ovoga Redoznika, i Sluzitelja, sada govori hoshieno, Da kakonole viditi, i u mestriyah, i zbor

PREDGOVOR

glienyu od koyegod arti, ili mestrice, Mastro
nastoyi tako okol onoga chto kiipu gnegovu
pristoyi, kakono i okol onoga chto pristoyi
razlozhenyu, i naredyenyu leca, i materie od
rabotce mestrice svoeye, i pokoleyu razabral,
razlozil, i sreedil yest, nastoyi vse too prinesti
na podobiti obraaz, ili formu, i na onu sver-
hu, koyu u misli svooy zaçel, i zasnova! yest;
tako Redovnik sluxitegl ovoga Sakramenta,
a to Ispovidnik, za sveršeno ućiniti dillo
svoye: četirim stvaraam nastoyati ima.

Perva pristoyi kiipu gnegovu, a to da bu-
dee pristal, i vridan za izvaršiti toy dillo.

Druga pristoyi podstavi ili materiyi od Sa-
kramenta, to yest dillovanyu onoga koyise is-
poviida: neka pomagayuchi gnega Ispovi-
dniik okolo skrušceny: okol ispoviidi: i okol
zadovoglina ućignenya, budec sveršciti dillo
svoye, i čin svoy.

Treta stvar pristoyi Formi, ili obrazovan-
yu ovoga Sakramenta, to yest riçaam odris-
ceny, a to neka odriscenye sveršceno ućigne-
no budec.

Četverta pristoyi sverhi, i konczu, na koyi
konacz činise ovi Sakrament, a to da pokor-
nik ne samo pomiiritse z Bogom po odriscen-
yu griihov: da neka i priimet poboglsčianye xi-
vota, i miir: utiscenye duhovno, i dase uputi
a napridovanye od milosti: I od ovoga četve-
ra poglavya hochiese govoriti.

Od

Od poimnee Ispovidniika, koliko pristoyi gne-
govu kipu; a naypie od nauka, ili
uminya.

POGLAVYE I.

NV koliko pristoyi Ispovidniku: neka
dobro, i slobodno brez sumnee, il
straaha dillo val budet dillo svoye, pet
stvarii (kakono fsi Naucitegli yedinò govo-
ree) gnemu potribne yesu: to yest Nauk, Ob-
laad, Dobrota, Mudrost, i Tayanya, il Mučan-
ye. Od koyih pet stvarii nikoye od potribnee
yesu sluxenyu ovoga Sakramenta; a nikoye
yesu za sluxiti, i dillovati bezgrisenò ovi Sa-
krament; a nikoya potribuyu, neka narefenò,
podobnò, i s'mnoghim ploddom, i koristyu du-
hovnom budu sluxena, i dillovana.

Naypie ù istinnu potribuye da Ispovidnik
ima Nauk, i da razumii: neka bude umil raza-
bratti što yest griih, što li nie griih, i da bude
naucen prociniti, i razabratti griisi smertnii ù
opchiena, i posobno po verstah, i naraveh gni-
hovih, i razabrati tolikoyer griisi smertnii od
griihov odpustglivih, ili voadagnih, koyi zo-
vutse veniali.

A oni yesu smertnii griisi po bityu i varsti
svooy, koyise čince protiva gliubavi Boxyòy
iskergnega. A tose hochie razumiti tada, ka-

dase bude viditi, yefuli protiva zapovidem.
Boxyim: ili Carique, il protiva zavitu, ili pro-
tiva soidenyu, to yest conscientij: koya vvaar
zgayatse onim, koyi sudee, i mislee, da ako u-
chinee kugod svaar, yest smertni griih uciniti
tu svaar (prem dase hinee berxda u tomugni-
hovu sudu) a niscchie ne magne li chinee onu
svaar.

Potribuye tolikoyer, da Ispovidniik vop-
chieno umii ssa ona, koya napunnò, bez su-
mgnee niedne videtse da zala yefu: kakonosi
sodam smertnih grihov, i traci ili verfte gri-
hove, koyi gusi tudye po sebi, in sebi samih
kaxu, i obyaglyayu ono zlo, ko yest se gnimi
pridrukeno.

Imase tolikoyer Ispovidniik cuvati, da ne-
profudi, i nenavisti lasno i berzo, da kogodir
dillo yest smertni griih: ako ne znade stanovi-
to da tako yest.

A u svareh, od koyih sumgni, imase varda
pritisnuti k'onoy straani, koya boglia, i spase-
niya yest.

A u svareh velicih, i trudnih: potribuye da
dobro promiscglia, i razmiscglia, i dase boyi
ne prigriseciti: i uma svieta vazeti od onih koyi
umiyu; neka ono gro sam po sebi ni znade, ni
umiye, ni moxe uciniti: da odsudi. i ncinii po
svittovanyu onih, koyi umiyu vechie, i boglie
od gnega.

Da akobi svaar takova biija, koyabise ne-
mo-

mogla odrisciti priè nerse dobrò razmisti, i za-
zabere. : vaglja da tu stvar: prodaxi u drugo
vrtime razumnim načinom; naredišci pokor-
niku dale povraati.

Ima tolikoyer ispovidniik znatti, i umiti sè
okolufecchine, koye Diački zovufe circumstan-
tiz. od grihov : a navlastitò one, koye pro-
migniyu versu od dilla, tako da dilo uèigne-
no, okolufecchinami moxefe priobratiti u linter
nij griih.

I ima znatti, yeli pokornik duxan povratiti
tuye : ili hochiel pokornik napridovati, i udi-
glievati u grihu : i yeli upal u koyegod griho-
padanye, ili kaz. od onih, koyisu zahragne-
ni pristolju Apustolskomu : ili Biskupom : ili inoy
Staricini cariqvenoy. I ima znatti, yedaye
pokorniikapal : u kogod proklest.

A navlastitò ispovidniik ima znatti one ver-
ste od proklesta, od koyega on odrisciti ne
moxe.

I od inih zavvez tolikoyer ima naučen biti,
to yest od Suspensioni, ku mij tumaçimo Obu-
stavglienye : od Interditta, koga tumaçimo
Opoviid, ili Zabragnenye : i od Irregularitadi,
koyu tumaçimo Bezredye, ili Neredye, ili Van-
redye : od istih ovih potribuye da bude načen,
prem da to nie saksima od glavnee potribee.

Ima tolikoyer znatti, s'koga uzroka, i kada
imase ispovidpovratiti, to yest drugoyu uèi-
niti od istih yur yednom ispovidatih grihov.

211

Yere

1 Yere naypriie Ispoviid povratitse ima, kada ù pokorniku nenahodise odluka ostavitise griiha.

2 Drugo, kada hottè potayal, i ostavit yest kigod griih ù ispoviidi, niga ispovidil yest: à too hottè.

3 Treto, kadase zna, da Ispovidnik nie imil oblaast od odriscenya: ili da nie bil Redovnik: ili da nie imil zakonitu oblaast, koyu Latin zove iurisdiction: ili da nemogafce sluxiti, ni dilovati ù toy oblaasti radi proklestva, radi naviscchienya togaa proklestva: i raadi obustavglienya.

4 Cetverto, kadase znaade, da ispovidnik nie bil ù pameti svooyoy: ili da nie hotil odrisciti.

5 Peto, ako Redovnik savsima bil yest neumich tako, da nie umil ni znaal Formu, to yest riçi, koye potribnim naçinom ù odriscenya ima yufe rechi: il da nie razumil govorennya onoga, koyi ispovidilse yest.

6 Sesto, ako pokornik imafce na sebi koyi god zapoor: kako rechi zabranu, ili pripriçye od proklestva znayuchi biti prokgliet.

Mnozi nadodayu yofschie i sedmo, à to kadabi pokornik za veliku nehar, nepomigniu, i pogaryenye ostavit, nesversciti pokoru, koyubi zaabil, radi nepomigne, i nehayanya. Niscchie ne magne cich toga napokognega: potrachienye od ispovidi yest berxe za boglie, negoli za potribbu.

Ima tolíkoyer Ispovidniik znati, kolikose
prostitire mooch, i oblaast gnemu dopushtchiena.

A koyi od svooyee voglie ne za posluh dayese
naprid za Ispovidniika: navlastito kadi bogli-
yih i uridnyih yest: ta ima bitti vechie naučen
i vech umiti.

A on koyi sumgnij, i mnij nebiti dobar, ni
pristal za ispovidi slisciati, akomu Stariscina
zapovida, ima poslusciati: i slobodno, i bez
straha učiniti čtomuse povegliuye.

Od oblaasti Ispovidniika.

LISCEE znanya, i uminya koye ima biti
u Ispovidniiku, od potribee yest, da isti
Ispovidniik ima troyu oblaast.

1 Perva yest oblaast redoovnaa, to yest da bu-
de Erey Redovniik.

2 Druga yest oblaast Gospodstva, ili vlaasti,
koyu Latin govori lurisdiction. A da bude ta
vlaast, ili sredna toga Ispovidniika: ilimu oda-
slana od veksce Stariscine, a to damu bude da-
na oblaast od onoga, koyi dat-ya moxe. Yer on
koyibi odriiscil clovika od griiha sfraguenoga
znayuchi: ili cichia zaliscnoga neuminya: taa
bi smertno sagrisil: i Ispovidniik, komubise to
prigodillo, od potribee imalbi opet odrisciti
onoga pokorniika: priyamsci oblaast toga od-
riscenya, i zazvavsci opet pokorniika k'lebi, ka-

ko

ko dabi hotil upiratiga črogodir od inoga, ili znati črogodir od gnega, iliga opet prijaviti na ispovid. Da ako nemoxe s' gnjme govoriti: iliga sviliti od toga bez napasti, ili skandala: ima to pustiti na Isuchersta.

Redovnik Fratar paki, koyibi smil odrisciti kogagod od proklestva, u koje upalbi po zakonu pisanomu: ili kogod inij Redovnik, koyibi smil odrisciti od proklestva, koje se uzderxi u Bulli Večere Gospodnjee ne imiyuču oblaashta Redovnik upalbi u proklijestvo.

Nisecchie magne imase znati, da nahodechse clovik na casu, ili biipu od smerti, tako naravskie, kako silnee: to yest tako kadabi svojom smertyu meri: kako kadabi osudyen na smert, ili smertno poraxen, tada Redovnik moxee toga takova odrisciti od vsakoga griiha. I to moxee uciniti saki Redovnik.

3 Treta oblaasht yest koya pristoyi dilozanya Ispovidniika, a to, da taa Ispovidnik ne bude proklet, ni obustauglien, ni bezredan: to yest da ne bude u zavezci od suspensioni, ili od irregularitadi. Yere akobise nashal u kogod od tih triyu zavez, ili kazov: nebi mogal sluxiti Sakramenta niyednoga.

A od proklestva, i od obustauglieny, to yest od suspensioni: i od irregularitadi, to yest od Neredya: i od opozidi, to yest interdikt: u drugom mistu u dugo govoriti hochiemo.

Od dobrotee Ispovidniika.

OD poribee yest tolikoyer Redovniiku ;
da budee dobar : i bez smertnoga griiha.
Yere Redovniik , koyibi sluscial isповidanya na
hodechise u smertnomu griihu , smertnobi sa-
gnika . A z' drughe stranae , koliko Ispovidniik
yest bogliiye , i s' seriyega xivota , i u tsakih kri-
postij , i naslajstio u gliubael , i drugosti brat-
skoy ; i koliko vechie yest u dobroxe!inyu du-
sham : toliko on budeet pristalniye orudye bo-
zastvenee dobrotee : neka po gnem budeet
bog dostoyat dati pokorniiiku vechie rastenye i
vechie obilye , i vechiu mnoox milosti , i kri-
posti : i puniye svershenye oboga Sakramenta.

Dobroci i spovidniika pristoyi , da budee na-
redyeny , i naretsen iz van , i iz nutre . Izvan u
istinu , dase ne zashirij nigra u liczu , ni u deanyu
il ghibany ti rila gnegovimij u oschiti , ni u glaz-
su : etofe ne bi podobalo muxu dobru , mudru , i
razbornu , koyise spomina , i razmischlia da uz-
detxi misto boxye . A iznutre , da razmischlia-
yuchi ego namistnik yest : budeet sluxil , i dil-
bovalovo dillo s' chastiyyu , i strashom boxym ,
kako pred ocinu gnegovimij : i smerayuchise , i
ponixuyuchise u serdzu svoemu , budeet posudil ;
da oni pokornici koyih sluscia , yesu boglij od
gnega .

YOSCCHE potribuye da Isповidnik bude mudar, tako u iziskovanyu, i razgle danyu razn pokornoga svoga: i u prietyanyu liika, na priliku dobroga likara, (od česa govori hočiemu) kakono i okolo sebe samoga, da mudar budee: pomgnivò, i mudrò dillyu-chi u upitanyu onlih stvaarij, koye moghlebi neumichih, i priprosecih uvesti u napast. Ima tolkoyer govoritì riči počtene, i sluxiti se čašt niim govorenem: kakono se pristoji, i podo-baet; yere zadovolgnò yest da se razumi ono, čto se govori na isповiidi.

A koliko pristoji k'ličen, il pogliedu: i yed-an i drughi: to yest i Isповidnik, i pokornik imayu razlučeni stati; tako da ni pokornik lice Isповidnika: ni magne Isповidnik liice pokornoga viditi bude: navlastitò kadasi xene, koye isповidayu. Pačelise imayu sa stranae po-loxiti: I ako nie osčiita meyu gnimi: koyibi zašupal viditi se meyu sobom; ima Isповidnik s'once stranae kamo uho naklagnia sam zukom svojom kriti liice svoje: dim s'once stranae, kadi kgliečii pokornik.

A xene niima slišiati Redovnik, nego u o-čitu, i opchienom mistu: i u kratkò kolise nay-vech moxe, i koliko potribba velii, i prošii ima sverševati isповiid gnihozu.

A oniim koyi čestokrat isповidayuse tribu-ye

ye odlučiti jedno odlučeno, i ugovoreno vriime, van koyega vrimenta neimayu ih slificiati. I ispovidniici s'tacimii imayu biti berxe ostrii, i twardi, nego milli, i pogodni : niyim imayu činiti duga pripovidanya.

I prem da yest dillo od mudrosti, da Ispovidnik produxi, i proteghne u drugo vriime riič od koye imaalbi sumgniu, dokle yu boglie razmislii, i razaberee : niscchie magne kadgodir mogalbi odrisciti u ovih tvarah sumgliivih onih koyibi pripraveni, i gotovi učiniti, i sverfciti ono, čtofu duxni da učinee : i čtoyim poveglieno budet.

Akobise zgodil kaaz, ili prigodda griiha, od koyegabi meyu zlamenitimii naučiteglii razliko govorenje, i razumglienje : tako da nicibi rekli, da yest griih smertnii : a nicibi rekli da nie ; kada pokorniik naslagnayetse, i pritiskayetse sudu kogagod od tih naučitegliex vech poghibscemu : ima ponukan biti, da priime put bogli, i spašeniya ; i imamuse upiliti u serce straah od poghibili. Da niscchie magne nemoxemu kratiti odriscenje on, koji yest gnegov odrednij Starišcina duhovnij. A ki nie Starišcina odrednij, ako derxi da ono dillo yest smertnii griih : moxe naslidovati sud svooy, i ukratitimu odriscenje ; i zato vaglia, da mudro procinii, čto yest boglie, i čto potribuye.

Da pokorniik, ako nenaslagnayetse na dobar, i yaki razlogh : i na naučiteglia, kogaa nauk

uk priyat yest: i sumgniise yeli oro grihli takovo
ali ono: ima fsakoyako uzder xatse, i ne uciniti
dillo takovo; d koyem sumgniise, i isechiese ye-
li to grihli, ili ne.

Da akofe ne isechie od griha: negofe isechien
imalise kagod ilvar uciniti, ili ne: kako rechi,
imalise podnesti ta pokora; ili uciniti to poora-
chenye: i otala takova; tada ni stvarat od su-
mnevy i neogitih; imase vazet ona itaana, ya
koya spasheniya yest: kakono yest u Codicu odu
nagodyenyi.

A u onih, cisse koyih nena hodise zakon, ili:
naredba izrečena, ili upisana: Redovnik imase
dillovati, i napridovati obliuyuchi, i sakra-
gniuyuchi podobstvo; to yest ono, to mudrosti
i sada gnegovu podobno, i pravo viditse br-
dse, prikloniolcise vazda k' boghoy, i miloserd-
niyoy itaani; kako videti budes dase podobas-
et cloviku, mistu, i vrimenu.

Yest tolikoyer dillo od mudrosti, kada svi
pokorniici nemogu shisani biti: onih dobro-
vogliye, i prie posluscati, koyi imayu vechiu
potribu ispovidani biti: kakonosu oni, koyi
retkokrat ispovidayuse, i koyih napridovanye
duhovno, prohodii na vechiu skiti Boga Ise-
moguchiega, i na opchieno dobro.

N A P O K O M Ispovidniik ima kriti, ta
yati, i pod tverdi, i ne prikeršeni pečat
derxati, i mučati grihe pokornih : tako dapo
zapoviidi niyedinoj, prem dabi zapoviid sve-
toga Otcza Pape neima ničta obočitovati od
onoga, što na ispoviidi slušcial yest, i moxe re-
chi, i prišechi da ne znade ničtore od onoga,
štomuye ispovidano, (yere i ne znade kako
podloxan šloviku) budi prem dabi nadštoyalo
kogod veliko zlo : to yest budi prem dabiše i-
milla zgoditi koyagod velika poghiibil, ako ne
obočituye : A niščchie magne toy poghiibili, i
zlu nadštoyechiemu vaglia, i potribuye, da ta
Ispovidniik proviidi : koliko gnemu vzmoxno
yest, ne obočitovafsci onoga, koga na ispovi-
di slušcial yest po put niyedano . Yer inako vči-
niščci, bilbi vzrok da gliudi bixee od ispoviidi,
i da merzee nagniu, i da-yu nenauidce, i od-
gonce .

Da ako on koyi ispovidilše yest dopusti Ispovidniiku, da mozi obočitovati, i odkriti riši koye-mu ispovidil yest : ta Ispovidniik moxe to včiniti brez straaha, i sumgne niyednee, niščchie ne magne Ispovidniik prie ner obočituye, ima vele dobro razmisliti, hochie-li to očitovanye pruditi što godi, ili ne : i ako bi vidil da nechie ničta pruditi, neima obočitovati za niščchie .

()

B

Ako-

Akobise prigodilo, dabi kto vpitai Ispovid-
 niika; yeli odriscil kogoder, ter odgovorii
 da-ga nie odriscil: (yere to s'mnogih vzro-
 kov prigoditse moxe:) po razlogu ne moxese
 rechi da ta Ispovidniik oboçitoval yest ispo-
 vid, ni moxe ofudyen bitti kako oboçitovnik
 ispoviidi, nisechie ne magne zlo-bi vçinil re-
 chi tako: da boglie yest da ovakò odgovorii.
 Vçinillam çto sam imaal vçiniti. Paçeli tribu-
 ye zamirati ovo: da ako raadi svittovanya Is-
 povidnika, paçeli raadi ispovidanya istoga gri-
 ha, mogalbile kakogodir odkriti grih koga-
 god çlovika, sliscian na ispovidi, (prema da to
 retkokrat prigoditse moxe) berxe imase osta-
 viti, i u drugo vrime produxiti ispovid toga
 griha: ner inako. Yere u toj prigodi, tverdyi
 yest dug, i tverdiya obveza od peçata, i od ta-
 yanya, negoliye dug od ispoviidi.
 Imase tolikoyer Ispovidniik çuvati, da radi
 koyese hochie velike gherdosti griha, koyega
 sliscia, ne pokaxe pokorniku grubicega,
 obraza nego prie, ni da-ga vstuxii
 zlim pogledom, il inako.
 I ovo zadovoglo budi
 rechi ob onomu,
 çto pristoyi na
 Ispovidni-
 ka.

*Od skerbi, nastoyanya, i pomgnée, koyu ima imiti
Ispovidniik okolo dilovanyij pokornika.*

POGLAVYE II.

DRUGA pomgnia, i skerb otcza duhovnoga, to yest Ispovidniika imabiti: da pomoxe onoga, koyise ispovida: to yest da nastoyi privestiga na dello *Od Skruscenya*: na dello od *Ispoviidi*: i na dello od *Zadovoglnu ucignenya*; neka pokornik svarscii, i ucinii taa delaa onako, kakose podobaa, i kako od potribe yest.

A mnogo vechie potribna yest pomgnia, i gliubitelstvo duhovno Ispovidniika onim, koyi retkokrat, neharo, i ne dobro ispovidayu griihe svoye. Tako da koliko on moxe, napravgliayuchi pomagnkanya pokorniih, odpravii gnihi na stignutye spasenofnoga sverscēyavoga Sakramenta od Pokoree.

A yere Ispovidniik u ocoy drugoy skerbi, i pomgni, od koye govoriimo, vechie raabi, dilluye, i vechiese trudii s'ovacimii: od ovec drughee pomgnée, i gliubitel'noga nastoyanya hochiemo puniye govoriti ričama, koye podobayutse gniim.

*Od onih svarij, koye imayu boditi pred
Ispovidyn.*

NAY prie Redovniik, koyise pripravglia slusciati ispovidanya, ima ponoviti u
B 2 scbi

sebi xegliu spalenya duhovnoga pokornih, i
časti boxie po molitvi, prem da kratka budee,
prosechi od Boga milost pokornim: dase istin-
niim načinom poeraate k'gnemu po ispovi-
danyu grihov svojih, i da dostighnuti budu
sverscenye ovoga Sakramenta.

Ima tolikoyer moliti za se, da mu Bog po-
dade mochi podobno dellovati, i sverciti
dello svoje; i da pomagnkanye, ili nepomgni
Ispovidnika ne zapreet, i ne pripricit mochi,
silla, kripot, i sverscenye kervi Isucherstove,
i liyeny blagodarya boxastvenoga u dulce po-
kornih, i onih koyise kayu. pače da izversta
dobrota, i silla gnegota napraviti, načinii, i na
punnii ono, u čem on bude pomagnkal.

V tomu tolikoyer dillu, i napridovanyu od
ispovidanya moxese po ta isti način pokazo-
vati poboxna gliubav, to yest charita: da va-
zda Ispovidnik predloxi pred oči sereza svo-
yega; da on pokornik yest prilika boxya, od-
kupljen, i obliita precinnom keroviyu Isu-
cherstvom.

Priyamsci paki pridase pokornika; nayprie
potribuye, da Ispovidnik budee znal, da ta
yest u istinnu podloxan oblaasti gnegovoy u
duhovnom; Za tim ima nastoyati, da ta po-
kornik budee umiglien o nosil, i imil, i da-
gologlav, (ako moxe) i na obiyu kolinij kle-
čech, a licem, kako rekomo, ne k'Redownu-
ku, da na straanu obrachenim budee prid gni-

me

ine klečal. Iakobi to po sebi ne ušiniš; imā
eiho, i gliubeznio soisechien; i naučen biti,
da klekne, i dase spomene; kako on ne kleči
pid človika griscnika, nego pred Bogom i
scgnim; kako griscnik, ki poznavse uvid-
yenye, kiim Boga uvidil yest, uprascia pro-
sechienye grihov sobyih; i zato da po običa-
yu svete ispovidi poklekne, i odkriye glavu.

Ima-ga naučiti tolkoyer, akobi toliko pri-
prosech, i nenauchen; dase zlamenuye zlamē-
yem svetoga Kriixa. *Vāme Otca, i Sina, i*
Daba sveta; i da skupno sc'gnim učini ispo-
viid opchienu, to yest: *Ja griscnik, yase ispo-*
viydam: i proçaya, do onih riçij: moyi vliçij
griji.

Ako ispovidniik ne znade biteye, versu, čiin,
ili officij onoga kise hochie ispoviditi, ima-ga
podobnimi naçinomi od toga upitati; neka pru-
dno napriduye sc'gnime, i neka ga moxe is-
pitovat od vlašcehih çignenyij dillovanya gne-
gova; Yere prudi, i od pōtribee yest znatti,
yeli ta oxegnen, ili nii: yeli Diak, i koyih re-
dou: imali beneficia, ili imanya czriq venoga;
yeli kgnixan, i proçaya takova.

Ima-ga tolkoyer uprasciati, koliko vime
na yest dase nie ispovidil, ni priçestil: buduchi
da fsaki Cherstianin, koi ima lita razloxita, i
ki na zadovoglni razbor pameeti priscial yest,
duxan yest ispoviditise, i priçestiti nay magnie
yednokrat na godisechię, o prazdniku Vsker-

snutya Isucherstova, to yest ò Vzmeh.

Ako ne znaade kto yest-ta, ki klegij pred gnime za isповiditise, ima-ga upitati, yeli sver- scil pokoru ka-mu daana yest, i yeli zadovog- no ucinijl svidenyu, ili conscientij svooy, isповidaवci vse grihe, od kihse spomenul yest v' mimosciastiih isповideh; neka tijm ispi- vanyem Isповidniik moxe viditi, i prociniti, imalise povratiti isповid, ili ne.

I akobise vidilo, dase ima povratiti isповid to yest, dase opet isповijde: ima-ga svestiti, dase pripravij, i vazme erimena za pomenuti, i razabrati, i isповiditi vse grihe svoye.

Da akobi Isповidniik polumgnil, i vzboyal se da meyu to vrijeme mogalbi ta clovik v- mrijt: ili da ne isповidivscise tada: nechiese povratiti na isповid; ima-ga nagovoriti, i na- nukati, da tada isповijde vse grihe svoye: tako sadascgne, kako one, koye u pervoy isповijdi rekal, i isповidil yest, od koyihse spomina: a to buduchi da u pervoy isповijdi, hottè, i znayuchiè potayal yest cagodir: dav- sci-mu na znanye, kako vse inee isповijdi, ko- yc vcinijl yest, tascchie, i neprudne bijle yesu, onoga potayanya cijchia. I isповidivscise, ako Polnik budec vidil, da pokorniik u cem- god pomagkal yest, tada ima ispitovanyema svoym nadopuniti, i sverfciti to pomagn- kanye.

Yoscchie-ga ima upitati, yeli barnò, i do- brò

brò probral, protrečal, i razmotril svidenye ili conscientiu svooyu, za včiniti onu ispovijd. I akobi rekal da-yu nie probral, i ako Ispovidnik moxe posuditi, da poslie hochiefe poratiti vechie gotov, i pripravan; ima-ga Ispovidnik odpustiti od sebe, zapoviedivšemu da pomgnivò pribere, i razgleda svidenye svoye, naredivšemu vime, kadaše ima poratiti.

Da akobi ù tomu človiku bljla straaha, ù sumgna od smerti, ili dase pomanti, kakoše v nemochiah prigaya, ili posumgnivšei, da yednom odaslan, nechiefe vechma poratiti, i rekšei pokornik da nikoliko razgledal, i probral yest svidenye svoye navlastito, akobi človik priproščeh velè, ima-ga Ispovidnik svistiti, da ù napridak marnie, i gliubiteglnie pripraviše na ispovid, i da grihe, od kihše spomiina izreče, i osvadij čistò, i pravò sa vsakim umiğlienstvom, marzechi na grihe, koko nayvech moxe: kako človik gršenik, ko-yi imaa ispovidyu, ku včiniti hochie, isprošiti odriscenye grihov, kimij ueridil yest veli-častvie vsemoguchiega Boga; i tada Ispovidnik imase slovati ispitovanyem svoym nadopniti ono, ù čem pokornik pomagkal yest ò protresenyu svidenya svoeyega.

Ima-ga tolikoyer upitati, yeli upaal ù kogod proklestvo, i ako ù to upaal yest, ima-ga odrisciti od togaa proklestva, ako moxe.

akoli ne moxe, ima-ga poslati k' Staršicini et-
scemu, koyi ima takovu oblaast, ili isti lip-
vidnik priyati oblaast da-ga odriisci.

Da ako-ga ima odposlati k' vscemu od sebe
boglic yest prie upitati-ga od inih grihov, ili
kazov, kibi moghli vekscemu sahragneni bit-
ti: neka tako zayedno prijme od vekstega o-
blaast za vsa, u koyih se nahodi.

Yofschic, ako nie vrimena zadosli, dobro
yest nay prie upitati pokornijka od onih, ko-
ya brane, i pripricu, da ne moxe bitti odrij-
scen, kako rechi: yeda yest u kome grihu,
koga nie pripravan da ostavii, kako yest vxura,
ili lihva, preglubodeastvo, nepriyateglstvo,
i ostaala ovakee verstce.

A od Diakov, ili Czriqvegnakov tribuye u-
pitati: imayuli, i uxievayuli dobraa, ili bene-
ficie czriqvene, koyese skupno derxati nemo-
gu, što Latin dij *incompatibilia*, i kime razlo-
gom, ili titulom: s' kome conscientiom, i s' ko-
me oblaastyu derxeyih, i uxievayn.

Ovi diaci, i xakni, i ostali Czriqvegnaci ka-
da ne nosce svitte diacke redu svoymu pri-
floyechie, podnosite, i krunu, ili kaoku, ima-
yuse odaslarti tya, dokole budu takja nosili, i
imilli na sebi; razev samo, akobi izdaali raz-
loxita uzroka, prem da ta uzrok retko, i ma-
lokrat izdatise moxe.

I ova ispitovanya, i iziskovanya razloxito
i potribno imayn predhodit pred ispozidyu;
ycr

ſe pokle pokornici avako ſviſcchieni, i pou-
čeni budu, ako niſu pripraveni, i gotovi oſta-
viti griih; ſ'tacimiſe vtime gubi: koyeſe mo-
xe ſ'inimi koriſtno, i ſpaſonoſno potratiti.

Da akobi Iſpovidniik ne imil mnogo ſigne-
ya, i mnoghee rabotee okolo iſpovidanya; bi-
lobi dillo miſoſardno poſluſciati ovaciih; ye-
dabiſe miſoſardnij Bog ſmilil, i prominil u do-
bro ſarče gnihovu na iſpovijdi.

I prema da budu odaſlani tya ne ſliſciaſci
yih na iſpovijdi, niſcchie ne magne imayu
dobriim ſvitovanyem pomoxeni bitti, i ſvit-
tovani, da dobriimi dillovani odlučetſe, i
priprave na priyatye miſoſti boxie, i na uklag-
nanye, i biig od griiha: priloxietſi mudar, i
bogogliubak Duhovniik ine riici k'tomu do-
bre, i priſtalne.

I predloxietſi, i napridovavſci ovay, koya
rekoſmo, koliko Iſpovidniik poſudi da od po-
tribee yeſt, ima pokornomu rech, da oni grii-
ſi, koi prebral yeſt, i od koyihſe ſpomina; da
ih izreče. I prem da ta, kiſe iſpovijda uzvolil
bi bitti upitan, i upraſcian: nego ſam po ſebi
govoriti: niſcchie magne ima naučen, i nukan
biti, da prie on ſam reče ono čto na pameti i-
ma, prem da ne redom, i ne ſverſcenó to činij;
i izrekſi on ſvojimi uſtmi griihe od koyihſe
ſpomina: paka Iſpovidniik hochie ga upra-
ſciati, i iſpitovati reedom, koga zdolu u ovih
kgniziczah poſtavili yeſmo.

*Od Ispitovanya, kýmſe zadovoljno činj
nezadovoljnomu razabranju, i pro-
treſenju grýbov pokornoga.*

DOKLEGOD pokornijk ſam poſebi govori, i iſpovijda ono što na pameti ima: od potrebe yeſt gnega marnó, i glubiteglnó poſluſciati, brez prikarſcenjá; nego ſamo akobiga potrebovaló ſviſtiti da na iſpovijdi ne pomene, i ne imenuje ſlovika niyedínoga; i da ne govóri zalíſčna, i ka niſu od potrebe, ili inaa takóva, ka ne prúdee: a to, akobi on na iſpovijdi imenoval kogagod, ili zalíſčna govoril; neka ta ſtvar, ili to prikarſcenje ne zapre tijk, i napridovanye onoga, koyiſe iſpovijda: pačeli neka to bogſſe odpraviga, i uputi na izgovaranye grihov ſvojih.

I pokle izrekal yeſt ſe što po ſebi mogal yeſt izrechi akóſe vidij Iſpovidnijku, da nie izrekal ſe ono što od potrebe biſce da izreče, tada gnega Iſpovidnijk iſpitovati imaa.

Predloxiſci-mu dakle glubeznivo, i prika-zaſci-mu uſſanye od miſoſerdyá boxyega, ima Redovník ukripiti pokornoga, i nanukati, i ſviſtiti gnega (a navlaſtito diczu i-xene) da iſtinno, i pravo, i ſlobodnijm ſerdcem odgovara na ona, od kojih iſpitovan budee, i da cichia ſraama niſefare ne potayi; i da ne reče vechie, nego znade, pače da reče

reče, stanovita za stanovita, à nestanovitaa, za nestanovita kakova yesu. A ova nanukan-
ya, i svischienya, kako rekosmo, vechse
imayu činiti xenama, i z' dirczom, nego s' o-
stalimi.

Za tim napokom ima v' ispitovanyu proyti
po defet Zapovideh boxyih, i po ostalih tva-
rij kakochiemu zdol' u ispitovniku pokazati.
A to od potribee yest; neka moxe izvaditi o-
naa ka grijsenik po sebi rechi nezna, ni vmij; ili
tayi, cich fraama, ili nepomgnece cichia.

I od potribee yest, da redom grede, kada
pokornij ima vrimena dugo stati na ispoviidi;
da gdibi sumgna smerti, ili pomamglienya, ka-
ko zgora rekosmo, ili da rišč izgubii; tada nay
vechi reed yest, ne derxati niyednoga reeda;
nego kako razlog, i vrima sudii, i dopuscchia,
onako nositise s' pokornikom.

Nisecchie ne magne u takovih prigodah po-
tribno yest, da nay prie ispituyutse ona, ka vek
sciaa, i tegornia yesu: i od kijn viditise budee,
da pokornik veksciu potribu ima.

I prem da od potribe yest ispitovati od oko
luscchin, à to yesu *Circumstantie*, koye pro-
migniuyu verstu, i narav od grijha, ili-ga či-
nee mnogo tehčiega, kako rechi: *Kto sagrij-
sci: Cito sagrijsci: Kadi: Kojimij pomochmij;
Zašto; Kako: Kada;* Nisecchie ne magne dvo
ya navlascchia od fsih griihov, à navlastirò
pultenih uklagnatise, i bixati imayu, Yedno,
da

uk priyat yest: i sumgniise yeli ovo griih takoo
ali ono: ima fsakoyako uzderxatse; i ne ućiniti
dillo takovo; d koyem sumgniise; i ischchie ye
li to griih, ili ne.

Da ako se ne ischchie od griih: negose ischchie:
imalise kagod stvar ućiniti; ili ne: kako rechi,
imalise podnesti ra pokora; ili ućiniti to poora-
chienenye; i ostala takova; kada si stvar od su-
mgney; i neogitih; imale vazeti ona stana; y
koya spaseniya yest: kakono yest u Codicu od
nagodyeniy.

A u onih; esse kbyih nemahodise zakon; ili
naredba izrečena; ili upisana: Redovnik imale
dillovati; i napridovati obshchayuchi; i sakra-
gniuyuchi podobstvo; to yest ono to mudrosti
i sada gnegov podobno; i pravo vidise bna-
dee; priklonivshise vazda k' boghoy; i milostard
niyoy staaui; kako videti badee dase podobas-
et cloviku; mista; i erimenu.

Yest tolkoyer dillo od mudrosti; kada sst
pokorniici nemogu shiselani biti: onih dobro-
vogliye; i prie poslusciati; koyi imayu vechiu
potribbu ispodivani biti: kakonosu oni; koyi
retkokrat ispodidayuse; i koyih napridovanye
duhovno; prohodii na vechiu skel Boga sse-
moguchiega; i na opchieno dobro.

POGLAVYE I.

Od Tayanya, ili Pečata Ispovidnyka.

N A P O K O M Ispovidnik ima kriti, ta yati, i pod tverdi, i ne prikeršeni pečat derxati, i mučati grihe pokornih: tako da po zapoviidi niyedinoj, prem dabi zapoviid svetoga Otcza Pape neima ničta obočitovati od onoga, što na ispoviidi slufcial yest, i moxe rechi, i prisfechi da ne znade ničtore od onoga, što mye ispozidano, (yere i ne znade kako podloxan človiku) budi prem dabi nadstoyal kogod veliko zlo: to yest budi prem dabiše imilla zgoditi koyagod velika poghiibil, ako ne obočituye: A nifechie magne toy poghiibili, i zlu nadstoyechiemu vaglia, i potribuye, da ta Ispovidnik proviidi: koliko gnemu vmoxno yest, ne obočitovafsci onoga, koga na ispoviidi slufcial yest po put niyedano. Yer inako včinišci, bilbi vzrok da gliudi bixee od ispoviidi, i da merzee nagniu, i da-yu nenavidec, i odgonec.

Da ako on koyi ispovidilše yest dopusti Ispovidniku, da mozi obočitovati, i odkriti riči koye-mu ispovidil yest: ta Ispovidnik moxe to včiniti brez straaha, i sumgne niyedne, nifechie ne magne Ispovidnik prie ner obočituye, ima vele dobro razmisliti, hochie-li to očitovanye prudiť što godi, ili ne: i ako bi vidil da nechie ničta prudiť, neima obočitovati za nifechie.

B

Ako-

Akobise prigodilo, dabi kto vpital Ispovid-
nika; yeli odriscil kogagoder, ter odgovorii
da-ga nie odriscil: (yere to s'mnogih vzro-
kov prigoditse moxe:) po razlogu ne moxese
rechi da ta Ispovidnik oboçitoval yest ispo-
vid, ni moxe ofudyen bitti kako oboçitoznik
ispoviidi, niscchie ne magne zlo-bi vçinil re-
chi tako: da boglie yest da ovakò odgovorii.
Vçinilsam çtosam imaal vçiniti. Paçeli tribu-
ye zamiruti ovo: da ako raadi svittovanya Is-
povidnika, paçeli raadi ispovidanya istoga gri-
ha, mogalbile kakogodir odkriti grih koga-
god çlovika, sliscian na ispovidi, (prema da to
retkokrat prigoditse moxe) berxe imafe osta-
viti, i ù drugo vtime produxiti ispovid toga
griiha: ner inako. Yere ù toy prigodi, tverdyi
yest dug, i tverdiya obveza od peçata, i od ta-
yanya, negoliye dug od ispoviidi.

Imafe tolikoyer Ispovidnik çuvati, da radi
koyese hochie velike gherdosti griiha, koyega
sliscia, ne pokaxe pokorniku grubçega
obraza nego prie, ni da-ga vstuxii
zlim poglcedom, il inako.

I ovo zadovoljno budi
rechi ob onomu,
çto pristoyi na
Ispovidni-
ka.

POGLAVYE II. 19

*Od skerbi, nastoyanya, i pomgne, koyu ima imiti
Ispovidniik oholo dilovanyj pokornika.*

POGLAVYE II.

DR V G A pomgnia, i skerb otca du-
hovnoga, to yest Ispovidniika oniim,
biti: da pomoxe onoga, koyife ispo-
vida: to yest da nastoyi privetiga na dello *Od
Skruscenya*: na dello od *Ispovidi*: i na dello
od *Zadovoglno ucignenya*; neka pokornik svar-
scii, i ucinii taa delaa onakò, kakose podo-
baa, i kako od potribe yest.

A mnogo vechie potribna yest pomgnia, i
gliubiteglstvo duhovno Ispovidniika oniim,
koyi retkokrat, nehnò, i ne dobrò ispovi-
dayu griihe svoye. Tako da koliko on moxe,
napraegliayuchi pomagnkanya pokorniih, od-
pravii gnih na stignutye spasonofnoga sverscē-
ya ovoga Sakramenta od Pokoree.

A yere Ispovidniik ù otroy drugoy skerbi, i
pomgni, od koye govoriimo, vechie raabi,
dilluye, i vechiefe trudii s'ovacimii: od otce
drughee pomgne, i gliubiteglnoga nastoyan-
ya hochiemo puniye govoriti riçama, koye po
dobayutse gniim.

*Od onih stvarj, koye imayu boditi pred
Ispovidyn.*

NA Y prie Redovniik, koyife pripraeglia
slusciati ispovidanya, ima ponoviti ù
sebi

tebi xegliu spalenya duhovnoga pokornih, i casti boxie po molitvi, prem da kratka budec, profecchi od Boga milost pokornim: dase istin niim nacinom povraate k'gnemu po ispovidanyu grihov svojih, i da dostighnuti budu sverfcenye ovoga Sakramenta.

Ima tolkoyer moliti za se, da mu Bog podade mochi podobno dellovati, i sverfciti dello svoeye; i da pomagnkanye, ili nepomgnik Ispovidnika ne zapreet, i ne pripriicit mochi, silla, kripost, i sverfcenye kerwi Isucherstove, i liyenye blagodarya boxastvenoga u dulce po kornih, i onih koy ise kayu. pace da izverfita dobrota, i silla gnegota napravii, nacinii, i na punnii ono, u cem on bude pomagnkal.

V tomu tolkoyer dillu, i napridovanyu od ispovidanya moxese po ta isti nacin pokazovati poboxna gliubav; to yest charita: da vazda Ispovidnik predloxii pred oci serca svo-yega; da on pokornik yest prilika boxya, odkupgliena, i oblita precinnom kerwiyu Isucherstovom.

Priyamsci paki pridase pokornika; naypriepotribuye, da Ispovidajik budec znai, da ta yest u istinnu podloxan oblaasti gnegovoy u duhovnom; Za tim ima nastoyati, da ta pokornik budec umiglien o nosi, i imil, i dogologlav, (ako moxe) i na obiyu kolinij klecechi, a licem, kako rekofmo; ne k'Redovniiku, da na straanu obrachienim budec pridgni-me

POGLAVYE II. 27

me klečat. I akobi to po sebi ne ućinili, ima-
eti, i gliubeznio s'isec'hien; i naućen biti,
da klekne, i dase spomene; kako on ne kleči
pred človika griscnika, nego pred Bogom i-
scgnim; kako griscnik, ki poznavec ućrid-
yenye, kiim; Boga ućridil yest, uprascia pro-
sec'hienye grihov sobyih; i zato da po običa-
yu svete ispovidi poklekne, i odkriye glavu.

Ima-ga naučiti tolkoyer, akobi koliko pri-
prosec'h, i nenaućen; dase zlamenuye zlamē-
yem svetoga Kriixa. *Vamē Otca, i Sina, i*
Daba sveta; i da skupno sc'gnim ućini ispo-
vid opchienu, to yest: *Ta griscnik, ya se ispo-*
vijdam; i proćaya; do onih ricij: *moji vćlici*
grisi.

Ako ispovidnik ne znade bite, versta, čin,
ili officij onoga kife hochie ispoviditi, ima-ga
podobnimi naćinām od toga upitati; neka pru-
dno napriduye sc'gnime, i neka ga more is-
pitovat od vlastechih čignenyij dillozanya gne-
gova; Yere prudi, i od potriebec yest znatti,
yeli ta oxegnēn, ili nii: yeli Diak, i koyih re-
dov: imali beneficia, ili imanya czriq venoga;
yeli kgnixan, i proćaya takova.

Ima-ga tolkoyer uprasciati, koliko vrime
na yest dase nie ispovidil, ni prićestil: buduchi
da tsaki Cherstianin, koi ima lita razloxita, i
ki na zadovoglni razbor pameci priscial yest,
duхан yest ispoviditi se, i prićestiti nay magnie
yednokrat na godiscchie, o prazdniku Vsker-

snutya isucherstova, to yest' o Vzmeh.

Ako ne znaade kto yest' ta, ki klešij pred gnime za ispoviditiſe, ima-ga upitati, yeli ſoer ſcil pokoru ka-mu daana yest', i yeli zadovolgno ućinijl ſvidenyu, ili conſcientij ſvooy, iſpovidavſci vſe grihe, od kihſe ſpomenul yest' v' mimofiaſtiuh iſpovideh; neka tijn iſpito-vanyem Iſpovidniik moxe viditi, i procinici, imaliſe povratiti iſpovid, ili ne.

I akobiſe vidilo, daſe ima povratiti iſpovid to yest', daſe opet iſpovijde: ima-ga ſviſtiti, daſe pripravij, i vazme vrimena za pomenuti, i razabrati, i iſpoviditi vſe grijhe ſvooye.

Da akobi Iſpovidniik poſumgnil, i vzboyal ſe da meyu to vrimje mogalbi ta ſlovik vmrijet: ili da ne iſpovidivſiſe tada: nechieſe povratiti na iſpovid; ima-ga nagovoriti, i na nukati, da tada iſpovijde vſe grijhe ſvooye: tako ſadaſegne, kako one, koye u pervoy iſpovijdi rekal, i iſpovidil yest', od koyihſe ſpomina: a to buduchi da u pervoy iſpovijdi, hot'e, i znayuchi'e potayal yest' čagodir: davſci-mu na znanye, kako vſe inec iſpovijdi, koye vćinijl yest', taſećhie, i neprudne biſle yeſu, onoga potayanya cijchia. I iſpovidivſiſe, ako Poſnik budee vidil, da pokorniik u čem-god pomagnal yest', tada ima iſpito-vanyem ſvooyim nadopuniti, i ſverſciti to pomag-kanye.

Yoſećhie-ga ima upitati, yeli harnò, i do-brò

Brō probral, protrešal, i razmotril svidenye ili conscientiu svoyu, za včiniti odu ispovijd. I akobi rekal da-yu nie probral, i ako Ispovidnik moxe posuditi, da poslie hochiese poratiti vechie gotov, i pripravan; ima-ga Ispovidnik odpustiti od sebe, zapovijdišci mu da pomognu pribere, i razgleda svidenye svoye, naredišci-mu vřime, kadaše ima poratiti.

Da akobi ũ tomu človiku bija straaha, il sumgna od smerti, ili daše pomamī, kakose v nemochia prigaya, ili posumgniesci, da yednom odašlan, nechiese vechma povratiti, i reksci pokornīik da nikoliko razgledal, i probral yest svidenye svoye navlaštito, akobi človik priproscch velē, ima-ga Ispovidnik svestiti, da ũ napridak marnie, i gliubitegnie pripraviše na ispovid, i da grihe, od kihše spomiina izreče, i ošvadij čistō, i pravō sa vřakim umighienstvom, marzechi na grihe, koko nayvech moxe: kako človik griscnik, koi ima ispovidyn, ku včiniti hochie, isprostiti odriscenye grihov, kimij veridil yest v etičastvie vsेमoguchiega Boga; i tada Ispovidnik imae silovati ispitovanyem svoym nadopuniti ono, ũ čem pokornīik pomagnkal yest ō protrešenju svidenya svoiega.

Ima-ga tolikoyer upitati, yell upaal ũ korygod proklestvo, i ako ũ to upaal yest, ima-ga odrisciti od togaa proklestva, ako moxe.

akoli ne moxe, ima-ga poslati k' staršicini of-
scemu, koyi ima takovu oblaast, ili ilbi l'po-
vidniuk priyati oblaast da-ga odrisici.

Da ako-ga ima odposlati k' v'iscemu od sebe
boglic yest prie upitati-ga od inih grihov, ili
kazov, kibi moghli vckšemu sahragneni bit-
ti: neka tako zayedno prijme od vckšegao-
blaast za vsa, u koyihse naghodi.

Yofschie, ako nie vrimena zadosti, dobro
yest nay prie upitati pokornijka od onih, ko-
ya brane, i pripricuuy, da ne moxe bitti odrj-
scen, kako rechi: yeda yest u kome grihu,
koga nie pripravan da ostavii, kako yest vxura,
ili liheva, pregliubodeastvo, nepriyateglstvo,
i ostaala ovakee veršce.

A od Diakov, ili Czriqvegnakov tribuye u-
pitati: imayuli, i uxievayuli dobraa, ili bene-
fici czriqvene, koyese skupno derxati nemo-
gu, što Latin dij *incompatibilia*, i kime razlo-
gom, ili titulom: s' kome conscientiom, i s' ko-
me oblaastyu derxeyih, i uxievay.

Ovi diaci, i xakni, i ostali Czriqvegnaci ka-
da ne nosce switte diacke redy svojemu pri-
stoyechie, podnosite, i krunu, ili kavku, ima-
yuse odaslarti tya, dokole budu takia nosili, i
milli na sebi; razve samo, akobi izdaali raz-
loxita uzroka, prem da ra uzrok retko, i ma-
jokrat izdarise moxe.

I ova ispitovanya, i iziskovanya razloxito
i potribno imayu predhodit pred ispovidyu;
yer

ſe pokle pokornući ovaſko ſviſechni, i pou-
čeni budu, ako niſu pripraeni, i gotovi oſta-
viti griih; ſ' tacimiſe vime gubi: koyeſe mo-
ze ſ' inimi koriſtiſnò, i ſpaſoſnò potratiti.

Da akobi Iſpovidnik ne imil mnogo ſignè-
ya, i mnoghee rabotte okolo iſpovidanya; bi-
lobi dillo milofardno poſluſciati ovaciih; ye-
dabiſe milofardnij Bog ſmilil, i prominil u do-
bro ſarče gnihoſo na Iſpovidi.

I prema da budu odaſlani tya ne ſliſciavſci
yih na iſpovidi, niſechnie ne magne imayu
dobriim ſvitovanyem pomoxeni bitti, i ſvit-
toſani, da dobriimi dillovanyi odlučetſe, i
priprave na priyatye miſoſti boſie, i na ukla-
gnanye, i biig od griiha: priſloxiſci mudar, i
bogogiubak Duhovnik ine riici k' tomu do-
bre, i priſtalne.

I predloxiſci, i napridovavſci ovay, koya
rekoſmo, koliko Iſpovidnik poſudi da od po-
tribee yeſt, ima pokornomu rech, da oni grii-
ſi, koyi prebral yeſt, i od koyihſe ſpomina, da
ih izreče. I prem da ta, kiſe iſpovida uzvolil,
bi bitti upitan, i upraſcian: nego ſam po ſebi
govoriti: niſechnie magne ima naučen, i nukan
biti, da prie on ſam reče ono čto na pameti i-
ma, prem da ne redom, i ne ſverſčenò to činij;
i izrekſci on ſvojimi uſtmi griihe od koyihſe
ſpomina: paka Iſpovidnik hochnie-ga upra-
ſciati, i iſpitovati reedom, koga zdolu u ovih
kgnixiczah poſtavili yeſmo.

reče. stanovita za stanovita, a nestanovitaa, za nestanovita kakova yesu. A ova nanukan-
ya, i svischienya, kako rekosmo, vechse
imayu cianiti xenama, i z'ditczom, nego s' o-
stalimi.

Za tim napokom ima v' ispitovanyu proyti
po defet Zapovideh boxyih, i po ostalih tva-
rij kakochiemo zdol u ispitovniku pokazati.
A to od potribee yest; neka moxe izvaditi o-
naa ka grijsnik po sebi rechi nezna, ni vmij; ili
tayi, cich fraama, ili nepomgneec cichia.

I od potribee yest, da redom grede, kada
pokornij ima vrimena dugo stati na isposviti;
da gdibi sumgna smerti, ili pomamglienya, ka-
ko zgora rekosmo, ili da rijc izgubii; tada nay
vechi reed yest, ne derxati niyednoga reeda;
nego kako razlog, i vtime sudii, i dopuscchia,
onako nositise s' pokornikom.

Nisecchie ne magne u takovih prigodah po-
tribno yest, da nay prie ispituyutse ona, ka vek
sciaa, i tegotnia yesu: i od kijn viditise budec,
da pokorniik veksciu potribu ima.

I prem da od potribee yest ispitovati od oko-
luscchin, a to yesu *Circumstantie*, koye pro-
migniuyu verstu, i narav od grijha, ili-ga ci-
nee mnogo tehciega, kako rechi: *Kto sagry-
sei: Cto sagrysei: Kadi: Koyimij pomoshnij;*
Zaceto; Kako: Kada; Nisecchie ne magne dvo-
ya navlascchia od fsih griihov, a navlastito
pultenih uklagnatise, i bixati imayu, Jedno,
da

da ne ispitnuye toliko otvorenimil, i ocitimū
ričama ona, ka šak ū opchieno ne znaade; ne-
ka ne naučij pokornoga oho, čto ne znaade;
ni umie. I toga cich z' daleče Ispovidniik ho-
diti ima: i počamsce od stvarij ke opchieno
yefu, ima slišti, i pristj na oštaala: I od stava-
rij koye pokorniik ne znae, ni od potrebee u-
prasciatiga, ni ispitovati od verstij: ili tracij:
ni od okolusčhiin onih istiti stvarij: kako re-
chi: Ako upiitasc koga od kogagod pulrenoga
taknutya; a on odgovorij, dase nenahodi d to
dillu: nie od potrebee da ga ispituyesc od ovo-
ga, ili od onoga načina, ili verste toga grijha.
Drugo yest, da kada Ispovidniik nemudrò, i
nerazboornò ispituye ove okolusčhine grih-
hov nepotribnec: kakova yefu ona, koya ne
promignuyu bitey, ili kakovošt griiha: ili ga
neskončanim načinom tescika ne činet; Ispo-
vidniik i sebi, i pokornomu yest od nemalee
napasti. Dakle razumišci verstu, i kakovošt
grija, v takovih prigodah nie od potrebee
protezatise na ina okolustanya; da imasc pu-
štiti da ih pokornik reče, ako hochie.

Da zamiri dobrò, kako od potrebee yest is-
pitovati broj od grijlov, to yest koliko krat
včignen yest; da varatise imaa Ispovidniik, i
čuvati, da ih po tanko ne razbraya: neka ne
uzroknye fraam, i ufluxenye v' pokornomu:
zadoboglnobo yest da reče: sagniscil sam time
grihom toliko krat, malo večhie krat, il malo

ma-

magne krat, po sudu svojemu.

A Ispovidniku yest od potrebee ispitovati pokornika, i vechie i magne, nigda ovijm, nigda onijm načinom : kakova yest versta, i stan ye onoga kile ispozijda. I saakoga tribuye ispitovati od onih, ka' vech naelascchia yesu gnegova, zamirayuchi vazda bitey, verstu, dillovanya, ili officiy toga človika, i ispituyuchi poli onaa, kafe mogu izvaditi po gnegovu govorenuyu ko činii na ispozidi.

I budi prem da Ispovidnik nima bitti trudan, texak, ili dosadglif v' ispitovanyu svakee riici ka-muse rečee, niscchie magne, neto pokornik izreče kigodir griisi ričama, ke-muse čisto razumiti ne mogu : tada Ispovidnik ima-ga upitati od onee stvaari, ku povijda, mudro, i umichie, tako da pokornik bude razumiil, i mniil da-ga Ispovidnik ne piita od onoga čto rekal yest, nego od inee kegod tvaari, kn nie rekal.

I neka Posnik bude mogal boglie razghledati, pomochi, i očistiti svidenye, ili consci-entiu pokornika, dobro, i potrebnó yest, da-ga upiita : Yeda on saam po vogli svooy buu di, podtiče, i nagara napalti, otvarayuchi gnim put k' ferczu, i xegli svooy : ili protivili se napastem, i zatvarali gnim puta : i yeda od gonii od sebe svetaa, i dobra nadahnuty a, ali pristaye k' gnim.

Yest tolkoyer od potrebee, da Ispovidnik zna-

zna-

znadec dobraa i zala : neka umij , i moxe ter-
ti , i progagnati zalaa , a pomagati , hraniti , i
mnoxati čijn dobroga dillovanya .

Napokom pokornijci imayu upitani bitti :
Imayuli čto ino rechi , čtobi gnim ueridyeva-
lo , i sqvarnilo dusciu , ili svidenye gniho-
vo , i ne imayuchi čaa vechie da reku : tada imayu
pokornijci nasledoyati , i rechi one ostaale ,
ričii od opchiene ispoviidi , to yest : *Od syjh
ostaalib moyih grijbof , i pročaya .* *Ta grijsnik
dijm moy grijb , i pročaya .* *Zato umiglieno mo-
lim gospodina Boga . i pročaya do konca re-
čenee opchienee ispoviidi .*

*Po koi naučin dayese pomoch pokornijku , neka
ima f-sebi skrusceny grijbof .*

MEYV čijm pokorniik ili saam posebi ,
ili ispitovan ispoviida griihe svoye , te-
re takof yest , da cichia straaħa , ili fraama mo-
globi bitti , dabi potayal koyigod griih ; To-
mu takovu ne imayule veličiti grijsi , ni straa-
ħa dati , ni-ga pobiyati karanyem : pačeli ber-
xē ima biti millim , i dobrostvīm načinom ,
ukripglien , i udobrovoglien , neka slobodnō
i na uštano izreče fsa bezakonya , i prigriiscenya
svoya .

Da pokole izrečee fsi grijsi svoyi , ako Is-
povidniik vidii , dase malo bollii od grijbof
svojih , imaa nastoyati dati-mu na znanye ,

kolici, i koliko teksti yesu grijsi gnegovi: pokazalsci-mu ù opchiego, koliko scchietan, i tegotan yest griih smertni po naravi svooy po ofudyenyu boxiemu protiva Luciferu, i parvim otcem, yednoga griiha ciichia, i podobnom pedipsyu, koye dato yest fsakomu smertnomu griihu, koga cichia gubiise mïlost boxia, i cesarastvo vicgnega blaxenstva: koyega griiha raadi sinove boxyi çincefe sinove diaela paklenoga: i ofudyeni yesu v muke paklene, koye nikadar ne dokonçayu, ako griseniici umru ù griihu smertnom bez pokayanya.

Hochie im tolikoyer otvoriti, i pokazati, koliko velike, i yadovite yesu ranne griifne: ð to po veličastvu, i precinosti liika, koyise, tim rannam priviya; Yere bij od potribec, da za ozdraviti, i zaciiliti turannu, uçiniise, i sloxii liik od kervi Isucherstove, i mukee, i prigliute smerti gnegove.

Da ako yesu koyi pokorniici sversceniyi, yaçi, i gotoviyi k'gliubavi bogoglubnoy, tij takovi hotecfe mochi potaknuti to vechie na bogogliubezan, procigniuyuchi ta lijk mukce, i smarti Isucherstovee, i velikaa blagotvorya, darya, i dobrotu boxyu k'nam: ð nesmerno nefaznanye nasce k'gnemu.

Za tijm napriduyuchi ima Ispovidniik prijt na kagod tesckia prigriiscenya od onih koya pokorniik ispovidil yest, i na koya vechie pri-

prignut yest.

I rada grijsi imayuse veliciti, i utegotati; neka to vecchie pokornij budu marzili na grijhe: i nigda ter, nigda, dobro budeet prikazatijim straah serxbee boxyce, i osvetee, gnegovee, akose grijha ne oslavee. I tvrdo svelchchieni imayu biti, da bolest od grijhov smertnijh ima biti vecchia, negoli nyedina ina nutergnia bolest sercza clovichaskoga, i da griscnijk imase boliti, i xalostiti: da ne ima, ono pravo skruscenye grihov, kobi imil imiti.

Ima tolikoyer pokayanye biti ostrie, i gliuchie s'onimij, koyi yesu ostrie, i twardye chiu-di, i naravi; neka ne garde dobri nauci, i dobra svetovanya gnim podata, i da ne odgonee od sebe maar uklognjenja od grijhov, to yest, da nimayu biti nehami, i nepomgniei uklagnatise od grijhov. A onih koyisu mudriyi, i u dostoyanyu, i pochtenyu viscij, i boglij, s'timij pokaranye ima biti tiho, lahko, i razborito.

A koliko od potrebe yest dase s'pokornimij griscnijj ovako cimij, i diluye: to hochie, ukazati procignenye, a navlastito, sud, i napokogna osveta boxia.

Da skoyako ispovidnijk nastoyi radi gliubavi slavee boxiee, cichia spasenya duuse podnesti dobar dijl od pokore: neka on koyile ispovida, videch kako, i koliko Oracz gne-

gnegov duhofnij bolijše, terpi, i pečalij čia, chia gnegovih grihof, radi glubavi, i xeglice spafenya gnegova: toliko vechie on budeše, boliti od grihof svojih.

I ako Ispovidnik ne vidij napuno, da pokornik bolije od grihof svojih: imaga upitati: Bolilife, i kayelife od fsih grihof gnegovih: i imali pravo odlučenje v misli, i tercu svomu ponoviti u dobro, i upraviti xivglienye svoye u napridak, i varatife grihof koko bude mogal, i učiniti zadovolno za prigriscenya svoya, kako potribuye. Ako kaxe da nie pripravan ostaritife grijha, kako rechi ne odaghnati, ni ostariti horniczu: ili inoo dillo nedostoyno; ili da nechie zadovolno učiniti za vxure, ili lihve, i ostaala tuya, koya nepodobno vazel yest, i koya od potribee povratitife imayu; tada Ispovidnik imase velmi pomogniwo silovati dobiti onu duseiu iskernega svoga, i oteti-yu z'ruk hudobee: nagovarayuchi nega na dobraa, i spasonosna dilovanya.

Da akoga po niyedani put nemoxe oderatiti od zla: ni na dobro povratiti; tada nie od potribee da ga odriscii: da seistiusci-ga kako rekosmo; i ponuciusci na dobro xivglienye, i na ostarv'glienye grijha, i na fse ono što moxe pruditii spafenyu dusece gnegove, a navlastiwo na priyatye milosti Boxye, ima-mu obyaditi, i nazivliti u kolikoy poghibili nahodilife, i da-

C

nie

nie odriscen od grijhov gnegovih.

A onih koyi imayu odluku ostaviti grijh, i ma ih utisciti, i predloxi gnim vsanye proscienya, i da milosardye boxye, i karu Ischerstova, koyu za nas prolil yest, hochie nadopuniti pomagnkanya od svidenya, i skruscenya gnihoza, i ssa ostala pomankanya, koyabi bijla u ispovidni gnihovoy: listor da istino, i cisto ispovidili yesu fsc grijhe, od kih spominu imayu.

Alli oni koyibi bili mnogo oslabglieni, i pristrasceni radi grijhof svojih, ili koyibi od vech potanko cidili, i fsaku malu stvar velicili, imayih Ispovidnijsk pomochi, pozdvignuti, i ukripiti milimii ricama, i prikazanyem velikoga milosardya boxiega, i takoyih gliubezni vo utisciti, i uslanih, i nadanih vsinsti. I ako bi potribovalo, ima Ispovidnijsk nase vazeti tegotu gnihovu, i rechiyim, da on vazinglie visce sebe odgovoriti Bogu za gnih. I kadabi rako potribovalo, moxe ovini ovako slabodusceniim rechi, da grijsi gnihozi nisu tescki, ni velici; nego mali.

Po koyi put Ispovidnijsk, ima pomochi u zadovolgnu usignenyyu onoga, koj
ispovijda.

POKOLE zgoru recena isp. angliena budur. Ako yest potribba povratiti tuye, sechiettu usignenu, ili dobar glaas, i pocenye

ye vazeto, i ozloglasceno: imase pokornomu
 isakoyako dati na znanye, da od potribee,
 yest takaa povratiti. I prem da pokornijk re-
 çe da hochie povratiti, i sversciti što duxan
 yest, ako ispovidniik očito moxe profuditi,
 da ta nechie rako včiniti: moxe-mu, i imamu
 rechi, da ū tom moxe pruditi, pogoditise, i
 načiniti s'onime komuse ima povratiti. I pre
 da ga ispovidniik odrijscii, niscchie ne magne
 ima-mu tverdò zapiliti, i rechi da ako ne po-
 vrati, ili ne sverscii što duxan yest, vas plod,
 i fsu korist od ispoviidi svojec izgubiti ho-
 chie.

A od onih koyi kazu birti malò gotovi, i
 malò pripraveni na povrachienye, nimase va-
 zimati ofobito obechianye, ni magne prisega;
 nego ū kazeh, koyih zakon odredil yest: od
 koyih zdolu govoriti hochiemo.

Za tim paka, prie ner odrijsci, potribuye
 dati pokorniiiku sakramentsku pokoru; i pro-
 ciniritise ima, da ta pokora ne budet ū scchiet-
 tu, il sekodu tretoga: kako rechi: ktobi tuye-
 mu slughi, ki na gospodara stoyi, dal za poko-
 ru putovanye dalečno, tako dabi gospodar o-
 stal bez sluxbee, koyu ta sluga duxan-mu yest
 činiti: ili da mnogo postii, yerbi omlohavil, i
 tako nebi mogal yākò, i snaxnò sluxiti, i ra-
 biti gospodaru s'omu.

Imase zamiriti da za grih otayni, nimase
 dati očitaa pokora, po koybise moglo pasti ū
 su-

sumgnu od ogitovanya grijha.

A koko pristoyi dati veliku pokoru za grijhe. Dijmo da boglice yest dat-yu magnu, ner grijh dostoya, negoli vechiu, (prem da i istinu ovo dillo pokornoo daano u Sakramentu od Pokayanya, ili ispovidi, svarsceniye, i boglice yest za dostoyati pri Bogu; a to raadi kripti, i oblaasti kgliuchij Czriquee svetee: boglice dim, i prudniye, nego pokora, ku clovik po vogli svooy cinii,) paceli ova pokora ima biti podobita, ne toliko velikhosti, i versti od grijha, (od koyega niscchie ne magne, li imase vazda scizina imiti) koliko bijtyu, i versti onoga, komuse podaye. Yer onim koyi yesu pripraveni, gottovi, i dobrohotni vechioy pokori, timse vechia dati moxe: a mlohavim, koyi iliyoyse ne podvexuyu; ili kaxu da nete svarsciti veliku pokoru; timse ima dati ona pokora, koyu Ispovidnij profudij, da svarsciti, i uciniti hotee. Niscchie ne magne li potribuye (kako rekosmo) dase vazda procini grijh, i dase ima prigled k'gnemu, kakov yest.

Ima tolikoyer Ispovidnij dopustiti, da pokornij moxe odkupiti, ili prominuti pokoru, kako rechi, obraciti pokoru od posta, u almustvo. A kadgoder potribuye da ostavij pokornijku uciniti onu pokoru, koya-mu ugodniya yest. Kako da-mu reče: Sinko moy, za pokoru tvoiyh grihof uciniy ovo; i ako: ti to nie

to nie ugodno; učinij ovo drugo.

Na konacz, boglie yest dati-mu pokoru malahtu; i lagahtu: neghliga odpustiti xalofina, neutiscena, i neuffana; raadi tesckosti od pokoree.

Da kadafe daye malla pokora, imase rechi, i pokazati pokornomu, koliko dostoyan yest veksce pokoree. Buduchi da u pervagne vrijeme za tsaki smertni grijh davascese pokora, sedam lijt, kakonosce cztij u Dekretu na tazluki 22. q. 1.

Da ako Parohian, ili Duhovnik uzboyalbise, reksci tako, da pokornijk hochiesce velmi pristrasciti, i pasti u neuffanye spalenya svo-yega; tada ne ima to rechi. Pačeli hochiesce biti dillo od milofarđa gliubkimij besidama, nagovoriti-ga, da učinij pokoru, i zadovoglstvo ono, ko-sam hochiesce dafsci-mu na znanje da ono što pomagnkaa, i ulijsci od dobrovoglnce pokoree na ovom svijtu: to hochiesce svakoyako terpeti, ili ovd, ili u ottribnom stannu, to yest u Purgatoriu. I fsakoyako ima-ga moliti, i svistiti, da uzmarij, odlucij; i uspomgnij uciniti, i svarsciti pokoru u milosti boxioy.

A misal, i konacz. Ispozidnijka dayuchia pokoru, ima biti ssa upraeglicena na porucenye, izguglienye, i zagubglicenye grijhos; i tako akosce u protisnih sagrisciuye: pravo podobayet priviyati lijke protisnee, to yest, da
C 3
proti-

protiva lakomosti, podadeše pokora almuš-
stva, il milostignee: a protiva bludu pulcedo-
mu, poost: a protiva linosti slusčanyati
boxyce, damuse dade pokora hoditi, i nasto-
yati na pripovidanya slova boxyega, i da ci-
nij molitvu, za isprositi miloost boxyu. Kako
rechi sedamkrat Otčenase, i sedam Zdrava.
Marie sedmim daarom Duha Svetoga, i kri-
postem protiva sedmim smertnim grijhom;
a pet krat Otčenase, i tolkoyer Zdrava Ma-
rie, za dobro ponovglienye, i upravglienye
ochiuchieniy, i umch tila nascega: i troye-
krat Otčenase, i Zdrava Marie, na pouprav-
glienye triyu sijl, ili kripotij dusce nasce,
to yest, Razuma, Pameeti, i Voglie: iline-
ka isposij milost, dase budee dobro nosijla
Bogom, s'Iskernim, i sobome samim.

Prudij yoschie kadgoder dati pokoru, da
se imaa vkladnati od vzroko grijha, nekamusu
pripriceni vzroci sagrihovanya: kako rechi,
da nijma pristupiti k' tomu mistu: da nijma
proyti tuda, ili tuda: da nijma s' tjim slovikom
govoriti: da nijma vlisti u hixu, ili dom toga,
ili toga, i pročaya takova. I tolikoyer pove-
liti-mu nikoya preyaka, i moguchia ozroko-
vati spašeny gnegovo, kako rechi, da šaki
osmij, ili petnadesi daan ima ispozidati grihe
sooye. A ova napokogna moxese spašiteglno
dati onomu, koyibi dobrovoglno priyal vci-
gnenye takova dilla, za pokoru.

I volé

I velè dobro zamiritise ima, da prudnò yest davati pokore onim navlastitò , koyi čestò vpadayut stonova ù griih : dijm pokore od čignenya , i dillovanya ka prebičayut : kakono yest Almuftvo . Yere yesu ničij , koyi sumnee od pokoor dillovanya koye ne'prebiva, (kakono yest Molitva) prudili čto neprebivna pokora yose i po ostauglienyu griiha , onijm kifu yu vsinilli , i svarščilli ù smertnom griihu .

Budi zadovoglnò čto do sad rečeno yest od drughe pomgnec , i haari isповidnijka , koya raabi , i diluye okolo materix ovoga Sakramenta : koya materia, yesu dillovanya pokornoga, ili onoga, kife kaye : a navlastitò buduchi izrečeno govorenjem podobitim onijm, koyi imayu potribbu vekšce pomochi : kako koyi retkokrat, i ne dobrò isповidayutse .

Kakose ima isповidnih nositti s' onimij koyi imayu potribbu magnee pomochi .

BVDVCHI, da yesu paka ničij , koyi čestò kraat , i dobrò isповidayutse . i kij od isповidnijka poznani yesu ; Onijm zadovoglnò yest slisčiasci gnihovu isповid datti pokoru ; Akobi ne bijla kagod potribba datti gnim kugod pomooch protivu komugod pomagnkanyu , ili kogod utiščenyje , ili dobronukanye ; ili poučenyje .

C 4

Ničij

Nicii paka yesn koi česecnie krat ispovidayutse, da li ne toko dobro, kako potrebnó yest; ovi imayu bití pomoxeni, naučeni, i učebani v'onom, ù čemu lisciuu, ili pomagnkavayu. Yere ako Ispovidnik vidij, da nijsu dobro protresli, i razabrali conscientiu, to yest svidenye svoye; ili da ne izgovarayu napunò, i razumnò grihe svoye; tij imayu upitani bití, po redy Ispitovnjika, koyega hochicmo zdol poloxiti.

I akose vidij, da nie ù gnih bolest grihof, ni stanovita odluka uzderxatise, i uklonitise od grijha; ili zadovolnò učiniti, ili dayim lisciuu, i magnkayu one stvari, koye na ispovijdi potrebne yesut; s' timij Ispovidnik mochičiese slučiti likariama, i načiniť zgoručenimij onako, kako posudij, da toj potrebbi podobayer, pò razboru, i razumu svojemu; koi razum lpa uspodobiti versti, i biryu onoga človika, koyega sliscia, i vermenu kolikoga inaa.

A onih, koi redykrat ispovidayutse da dobro, ù kaxu da dobro, i spašeno razabrali, i protresli yesu svidenye, il conscientiu svoyu; nie potrebbi ispovitati, razve akobi mudar Ispovidnik ne posudil, da čtogo ji oseli, i upustili yesu na ispovidayu, ili čtogo tako kupò, i pokrivenò rekli, da im nij razumiť, ili ako čto nebi potrebovalo rechi, i upitati, za poupra-

pravglienye xieglienya pokornôga; ili korist
duhofnu gnegovu. Yer rada učiniszi koliko
tomu zadovoljno yest; nie potrebnô ispito-
vatiyih ū daglie.

Yofecchie oni, koyi lijcem, i dillij kaxu bo-
litisze zadovoljno grijhof svoiyh, i imiti slano-
vitu odluku ustegnutise od grijha, i ukazasze
ū ispovidanyu daluyim tescka, i gorka ona,
kaa ispovidasze; s'timij nie od potrebee mno-
gô govoriti, za izbuditi bolest grijha ū fercij
gnihovih, i pomazhenye na bezzakonia, i
uklognenye od zlodeanya; da saamo taknuf-
sci ova ū kratko; kako da Ispovidnijik hvala,
i potvurdyuye ono, što pokornijik dostoyno
procigniuye okolo grijhof svoiyh, a navlasti-
to okolo vekscijh, ukripijszi pokornijika da
ima uffati stignuti proscchienye, i ako bi
potrebovalo utiscisczi-ga, ima Ispovidnijik
priiti na dobra svetovanya za napridak spasi-
tegljij; za tim ima priiti na lijk, i pomooch
pokornijika.

Da akobi pokornijici kakogod pokazalli, da
pomallô i slabô marze na grijhe svoje, i nei-
milli zadovoljno odlucenye usteghnutise, i
uzderxatise od grijha; potrebnô yest, da
poboxnij Ispovidnijik pomoxe ovijh onima
pomochmij, koye zdol nasliduyut, onako ka-
ko prosji versta, i bitey slovika pokornoga.

Sada govoriti hotiemo od Odriscenya,
koye yest Forma, to yest Obrazye, i sterha
od ovo-

od ovoga Sakramenta.

Da yere ū reedu posluxeŋya, i dillovanya ovoga Sakramenta, oŋe stvāri idu na prid, koye prudee, i pristoyee sverhi rečenoga Sakramenta, zato od gnih prie govorit ho-
chiemo.

*Od sverbee ovoga Sakramenta od pokayan
ya, ili pokoree.*

POGLAVYE III.

TROY plood yest ovoga Sakramenta. Pervi plood yest da pomiruye naas z Bogom po milosti, kōm stixemo odriscenye grihof: i k'ovomu prilagayetsje mjr, pokoy, i utiscenye duhovno.

Drughi plood yest pobolscianye, ponovglienyē, i ponaciŋnenye xivota ū napridak. Treti plood yest umnoxanye milosti boxa-
stvenee, i kripotij.

Pervi ovi plood, i pervu ovu korist, ka yest navlasehie dillo, i konacz ovoga Sakramenta stixee, i priymglee pokornij po dilijh yure rečenih: to yest po Skruscenju, po Ispovijdi, po Zadovolstvu uŋnienju: priloxitsci Odriscenye, koye po silli, i kripotli kervi isu-
cherstvove naverŋciuye nesverŋenost tih dilo-
nanyij i ciŋnenij.

A na dolughnuty drugoga, i tretoga plooda, i

POGLAVYE III.

43

334

da, i koristi pokornik uprasgliayetsje po svit-
tovanyu gliubitegnoga Ispovidnika, koye
svittovanye, i uprasglienye ima biti onakovo,
kakovo pokornik priyati, i razumiti moze .

*Način po kom Ispovidnik pomaga po-
kornoga na pouprasglienye xiv-
glienya gnegova .*

IMA Ispovidnik nastoyati, da se pokor-
nik uputi na pouprasglienye svoje proti-
va pomagnkanyem svojim : naypric yakom,
vogliom, čestokrat ponasglianom ne uveriditi
Boga, i gnemu sluxiti, kako Stvoritegliu
svojemu, i yako opriitise zalijm mislem, iz
koyih ostala zalaa zničju .

I ova stvar tadaše činij, i sversciuye, kada
človik sam po sebij kara, i svadij grihe svoje ;
pominayuchi kako Bog yest bliz na ošvetu,
i osudienye zlodeanya . I tako daše uteče
k'svetomu dobromu Angelu straxniku svoje-
mu, i boxyim Svetim; a navlastito k'Isucher-
stu propetomu, i k' mayci gnegovoy blaxenoy
Dioici Mariyi, kako slechiyo pri Sinku svo-
yemu vifechiu na Križu : ù kih vidit hochie,
koli derxan yest opriitise grijhom, za koye
grihe Isucherst pravedan toliko terpil yest,
i ke ù sebi tač gliuto pedipsal yest : Govorechi
kegod svete molbe, i pesni, kako rechi : *Boxe
na pomoč moyu pospeši ; Serce čisto sazday
v me-)*

Ōmeni Boxe moy: ISVS, MARIA, i takaa inaa.

Prudij tolikoyer pominati dobrotoverya boxya, i iman' pred očimaa xestoke muke, kijn griscnij podloxan yest.

Prudij čestokrat spominatiše od smerti, koe neznamo čas, ni hiip; i od strašenoga suda boxyega; ki na suda hochie biti svidok, strana, i sudacz, to yest da chie nas sviditi, zvatti na sud, i suditi.

Prudij tolikoyer, da kada človik padee v grijh, tudie, i on čas dase pakaye, i raadi toga grijha; da on čas sam sebij dade, il vrazme nale kugod pokoru; odlučisci na vrijeme ko odredjeno yest, verno il poviditi grijh oni, i ostalij: inako učiniscij, ima znatti, da yedan grijh tegotom svojom potexuchi drugoga za sobom, moglobimuse zgoditi dabi-ga grijsi pokrilli, i poterli.

Prudee Milosčhie, il Almušta: Dobra druxina, il dobro tovarisčvo, a uklagniatise, i bixati od zaloga tovarisčva.

A poglavne tri stvari yesu, koe moguse fsm spastegnò predloxiti.

Perva yest, da yutrom prinefuse fsi Bogu, spomenuscise, kako Isucherst bij prikazan, i prinesen na Kriju za nas; i da prosee od Boga milost, da ne dopusti nam oni dan popuзнuti, ni upasti, navlastitò v oni grijsi, na koi vechma prighnuti yesmo: i rechi: Otčene,

nasc, Zdrava Marie, i Veruyu ù Boga, i pro-
šaya.

Druga yest, koya nayboglice nochu mo-
xese učiniti, à to, da človik pokoyno vas ù se,
eratifse, iskufij, i razgleda po tankò, i gliu-
biteglnò sam sebe, i xuglienye svoye, i otay-
na svoya; razmuscgliayuchi udiglie velika,
dobrotvorya, koya od Boga prijalyest; i ve-
lika zalaa, i nefaznanya, koya my gnemu po-
vrachiamo; profechi, i molechi ga da proſti;
učiniſci teerdu odluku podobriti, i po-
bogſciati xivot, rekſci: Otčenasc, Zdrava
Marie, Virovanye, i ako hochie Pſalam: *Ki
prebivaet v' pomochi Viſegniago*: i inaa.

Treta, da čestokrat iſpovijda Redovenijku
ſvomu grijhe svoye; Yere ova česta iſpoviid
yeſt na miſto mnogihij pomochij, i likarij,
i mnoga ina v' ſebi uzdarxi, koya dobra, i ſpa-
ſiteglna yeſu.

Od ovijh koya rekòſmo, čtoſe ima predlo-
xiti pokornijku, razboor iſpovidnijka pro-
ſuditi, i prociniti hochie. A nikoya kaa videt
ſe vechie od potribbee, ta ſe imayu to vechie
govoriti pokornijkom, i učiti, nekafè to bo-
glie na pamceti derxee, i pominayu.

I akoſe vidij, da pokornijk yeſt pripravan,
i xeglian priyati ſvittra, à daſe moxe uzboyati
da zabude onaa ka-muſe reku; moxee iſpovi-
dnijk činiti da poloxi v' piſſmo onij ſvit, koye-
gamu: daye, ù daſe v' prigodnie vrijeme po-
vraati,

vraati, i da-mu-chie dati upifano *svitovanye* gnegovo.

Priprofecchjim, i neumichiim pokornijkom od potribe yest govoriti *stvari* ponixniye, i malle, koye lasno razumitise mogu; i povelitignim malle *stvaari*: kako *rechi*, da u yutro reku trikrat Oge nasc, i trikrat Zdrava Marije, protiva mislem, ricam, i dellom zalijm, i yednom da reku Virovanye, to yest Synvol Apustolskij. I akobi ovo ne umilli, tribuyeh gliuto pokarati, i poveliti im, da ihse nauce.

Nochiu tolikoyer da reku istaa moglenya, i Virovanye: i povechia uzdanja heaal da uzdadut Bogu Gospodinu, za velikaa dobrodanya, i dobrotvorya gnegova, profecchi milofardye gnegovo da proslitij griihe, i da ih cuva, i shranii; odlucifsci tolikoyer u serczu svojem poboglsciati xivot svooy, i uklagnati se zla cignenya.

Imayu tolikoyer seifecchieni, i nauчени biti, da ne prislayu u serczu, ni u misli svooy zalomu pomilcglienyu niednomu, i da cestrokraat ispoviidayu griihe svoye.

A yere vechie kraat zgayase, da mnozij griifi imayu yedan, ili u istinnu mallo korennya, ili xilya, s'kih zniču, i rastu; Ispovidniyk mudar ima gliubiteglno, i pomgnivo zamiriti tee xille, i ti koreni grihof, to yest vzroci glavniy, i načelnij, s'kih radyayusc, i cince

taa

raa prigriscenya; i ti koreni, i ti uzroci tribu-
 ye da podkopa, i izguli, prilagayuchi-yim, i
 priviyayuchi one likarie vlašćhie; kimij bu-
 dee mogal zaterti yih; od kih likarij zdolu
 hochiefe govoriti. I ima svetovati, i izbudi-
 ti pokornoga, dase arve, i biye s'yednim, ili
 z'deima onimij pomagnkanyi, ili uzroczmij,
 iz koyih mallo ne da sva ostala pomagnkanya
 ishodee; a to moxe pokornij ućiniti, pono-
 vitsi odlučeny misli svoje na dobro dillo-
 vanye, i svakdaagnim osobitijm iskuscenjem
 i razgledanym xivota svoja, pridruživši o-
 vo iskuscenye s'odlucenym zgorurećenijm,
 yosćhie p'd inomu lićenju, i inoy utih, kafe
 ima ćiniti, i priviyati kripkim, i udiglnim na-
 sledovanyem duha, i pomgnec kripostnee.

Protiva onomu pomagnkanyu, koga cich
 tkogod gešto vpada opet v'on istij grijh, ko
 pomagnkanye Latinim yezikom govorišće,
Recidivum: pravij Gerson Cancellir, da ovu
 utihu, i ovij lik daval yest nikoyi Naućitegl,
 to yest da peet s'vaarij priviyal yest, za zali-
 ćiti rannu od ovoga pomagnkanya, pristavši
 niščie ne magne pokorniuk, i podloxivšci-
 se tomu lijkju.

Perova yest, da kolikokrat, i vazda kad zga-
 yalcefe rakoš grijh, on komufe zgayašće bišće
 derxaan za tim grijhom suho politi, to yest
 o kruhu samo, i vodi.

Drugo, da rešće nikij odredyenij, i po-
 broy-

broynij broy Psalmof.

Treta, da poskitij, i dade ubogomu kugod stvar tomu griscniku dragu, ili pineza, tolko, koliko na gnegovo stanje pristoyasce.

Csetverta, da v'rok trih daan pokle grijh ucijni imaase ispovidati. Tako da straah ova kovee nadstoyechice gnemu pokore mogal bi pomochi, i uyačiti kerhkost, i slabu mooch i vogliu pokornika, i oderatiti gnegu od prigriscenya.

Peto, da prema er povaglien, i primoxen od napasti, pristanisce grijhu: niscchie ne magre da prie rešee nikoye molitve klečechi na kolinih; yedabise milosardnij Bog smilil na gnegu, i meyušim molitvubi činil, yedabiga nadahnuł neučiniti griiha.

Ove utihe, i ovee likarie ima Ispovidnij predlagati pokornikom ne saamo kako prudence, i korisne, da usillovatise ima nagovoriti pokornici na takove pokore; Yere ni moxeni potribuye, ni prudii sillovati pokornika da ih podnesce, ako nechie.

Ta istij Naučitegl ū grijsh vekscijh, i gardnijih, kada slovik pervom upadašce ū grih, davašce pokore podnosne: Da na uspomenuye milosti koyu prie imisce, a raadi grijha, izgubi yest, davašce čogodir mallahto, i laino šakdagne, toyešt, da šaki dan on griscnij rešee Očenasto, i Zorava Marie: ili čto-

POGLAVYE III. 49

čtógod ino takmeno lasno; i malahto; tako-
da pokornijk fsaki dan bude mogal nadopu-
niti ono, čtobi drughi dan po srichi upustil.

Od mladenacz, ili dicee tolikoyer priyima-
sce obechianya, da li ne s'prifegom, dase ho-
tee čuvati, i uklagnati od nikoyih pigriſcen-
yij, povegliuyuchi yim tverdó, da oni ne
budu inim pervi uzrok od prigriscenya, i da
ne upadut u verſtu gardnu; i nagovarascé, i
učaſce-yih, da ne bixee od dobrih Iſpovid-
nikof, ni od dobroga tovarifctva, i drusctva;
i da imayu čtiti kgnighe ſvete, i od dobroga,
i ſveta nauka.

*Poki načín Iſpovidnykh pomagaet pokornoga-
na umnoxanye milofſti.*

TRETI plod, korifſt, prud; i konacz ovo-
ga Sakramenta yeſt umnoxanye milofſti,
i kripofſtij, na koye umnoxanye Iſpovidnykh
privodij pokornoga svoga učechi, i molechi.

Prie ſſih, nagovara-ga, učij, i molij, da-
ti dobro uxiva, i obrachia milofſt, koyu pri-
yal yeſt, uzderxechi, i pomgnivó ſahragnu-
yuchi ſſaku čſtiijgnu duhofnu, naſtoyechi
dobru dillovany, poli kripooſt, i mooch
gnemu od Boga daanu; a navlaſtitó onijm,
dellom, koya yeſu do pruda, i pomochi,
i gliubečzni k' Bogu, ik'lskergnemu, bu-
duchi, i naſtoyechi biti ſaznan Bogu, ſaz-

D

date-

daregliu fsakoga dobra, po udiglnomu po-
minanyu dobrotvorya priyatoga, i po uzdan-
yu hvoal, i czaſti gnegovoy miloſti.

Drugo, da ſtvozee, i ućinee febe vridnih, i
priſtalih, i kako ſudi priyatnij, na priyatye
novce miloſti, a to Pravednoſtiyu od miſli, i
ſercza, kom pravednoſtiyu, i dobrotom xe-
liti budu fsaka dobraa, i ſvarſcnoſti, ne ſa-
mo za ſe, da i za pomoćch iſkernih: a ſe-
na ſlavu boxyu; velicaſtviem velike xeglice,
udiglnec, yedinec, nenafitmece, i ſverſceno
delateglnicec, vridnee na fsaka diſla, koya
prigone, i prighibgliu ćlovika na umnoxanye
miloſti, i umiglienijm ponixenyem, i ſmeren-
yem, razgledayuchi vazda ona pomagnkan-
ya, i ſlaboſti koye ai gnem yeſu; ne uzdayu-
chiſe nigdar u ſebe ſamoga; odmichiuchiſe
vazda od gliubavi febe ſamoga.

Treće, da ſe imayu dobro ſluziti onijm
orudyem, kijm razum, i xeglia naſcia obiku-
ye ſhizati vodu od miloſti, kakono yeſu ćren-
ya ſveta, ſluſcianye ſlova boxyega, razmi-
ićglianye duhofno, molitva, a naſlaſtito mi-
ſhima, to yeſt koyafe miſalyu, i ſarcem ćinij,
priimanya ſvetih Sakramentof iſpovijdi, i
prićſećchienya tila Iſuherſlova.

Cetverta, ama iſpovidnij pokazati pokor-
nijm ſvoym iſtoćnijci, iz koyih imayu ćer-
pati miloſt; i nay prie imaſe izbuditi bogo-
gliubezan gnihoza, k'Angelom dobrijm,
k'ſe-

POGLAVYE III. 51

k'Svettijm, á navlastitò ka blaxenoy i prečistoy Divici Mariji. Paki tsi imayu poučeni, i moglieni bitti, da isčechu, i molee slughee boxye xivuchie na tem svitu, da oni molee, i prošce za gnih, i yosečhie da fsi nastoye biti dijlnici dobroga dillovanya gnihovala.

Da yere obilatiyi, i xiviyi yest istočnijk drughi isčecherst hodatay, i sridostatnik meyu Bogom, i človikom pokornici naučeni imayu biti, da iz gnega xivoga istočnijka od milosardya mnogo častò čerpayut, gnega gledayuchi, kako priličnijka fsih kripostij, kako ki za nas dostoyal yest, i koyi hochie, i moxe umnoxati nam fsaku milost; pačeli nas na to zove govorechi, *Sveršeni budite, kako i otac z nas nebesij sveršen yest*, i pročaya.

Da oda fsih obilatiyi, i puniyi yest tretij istočnijk, iz koga k'inim istočnijkom voda od milosti protičee, á to yest obilye boxastvenno, Dobrota, Glinav, i ostaala koya izbuduyuu uštanye v Boga.

Da yere (kako čestokraat svistiti potribuye) fsi fsaka razumiti nemogu, mudar ispodvidnijk ima nastoyati, i razabrati, da za umnoxanye od milosti, fsakomu yedno po yedno bude govoriš, onako kako tko bude razumiti mogal, i one stvori, kofesu podobite onomu, s'kime govoriš. I u istinu po načinu zgoraččenomu, vernij fsakee veršec mogu biti pomoxeni.

Nu sada prema da stanovita rič yest, da stanye i razlog od svittovanyi, to yest stanye od Divstva, čistočie, i Reeda, i pročaya: vechie prudi, i pristalniye yest na umnoxanye milosti, negoli stanye od zapovijdi, i po-veglienya u onih, koyi na to stanye sazvani yelu: (česa cich zovese stanye, i yestvo od sveršnosti) niscchie ne magne ne potribu-ye onij čas sazivati pokornici na stanye reče-nee sveršnosti, pače ni onih, koyi na to dobri, i vridni yesu. Yere mnozij toliko vechie od toga bixee, koliko vechie čuyu da nagovarani yesu na priyatye takova stanya.

Niscchie ne magne dobro, i nadano yest, (kako malo prie rekosmo) poteghnuti takovi gliudi vridni, i pristalli na dillaa, i stanya sveršeniya, i koya blix spaseriya yesu, i razumno upitajiyih od nadahnutya boxyega, to yest zovelijih nadahnutye boxye na verhovniye, i sveršeniye stanye xivglienya, i rechiyim, da ako čuyu u sebi kagod takova ganutya, i nadahnutya Gospodgnaa da se nimayu protiviti, nego da pristati imayu k'azavanyu Gospodinovu. Da ako ih ne čuyu; dase pridadu u fsemu gottovih na se ono, čto Bog budee hotil, i čto gnemu ugodno budee. I akofe s'pogodom moxe, dobro yest budiciyih na dellaa duhovnaa, ili zgagnati ih na oqaa dobraa dillovanya i blagotvorenya, na koyaa vechie prighnuti yesu.

Da ako mudar, i bogogliuban Redofnijk zamirij, i procinij: da oni koyife gnemu ispovijda yest tako upravglien, da dobro, i prudno yest, zovatti, nagovarati, i priveſti gnega na put, i ſtanye od ſvittovanya, taa Redofnik neima za niſecchie oyti, ni oſtaviti tu prigoddu, ili naiſpovijdi, ili da zazove, toga pokornijka ſvoeyega vanka iſpovijdi da prijde ſ'gnime razgovoritife: i tada ū razgovoru duhofnomu pomenuti gnemu, i nagoovoriti gnega; da prijme, i obgherlij ſtanye, ſvittovanyij Goſpodinovich.

I ova budite rečena od ſverhee, i koncza Sakramenta, ili ſvetbee od pokayanya, ili Pokoree.

Sada hochiemo govoriti nikoliko ū ovoni napokognem miſlu od Odrifceny.

Od pečali, i baari, koyu Iſpovidnyk ima imiti okolo Odrifceny.

POGLAVYE IV.

PO nauku, i odlučenyu ſvetoga ſelenſkoga Zbora Florence, Forma, naç.n, ili obrazye od Odrifceny yest: *Tate, odrifciyny*: i toliko vaglia rechi: *Odrifciyny te, i proçaya*. A oſtale ſtvaari yeſu od podobnoſti, i çaaſti, to yest połoxyeny ruke na glavu pokornijka, i oncine proſbe, i riçi, koyeſe govo-

govorec prie odriscenya, i po odriscenyu, i niscchie ne magne takove riici ne imayutse, odostraziti.

V poispovidanyii kratciih: zadovogлно yest rechi: *Gospodin nase Isuchers! odrisici tebe, i ya oblastyu znegovom meni, premda nedostoyanu Sluxiteglu dopushebnom: odriscinyu tebe nay prie od sijake uzee proklestva, obustavuglienya, i opovjdi, koliko mozem, i koliko ti potribuyete. Za tui odrisiciam tebe od sub grihof tvojib, i ime Otca, i Sina, i Duba svetia.*

Od obustavuglienya ne potribuyet dase spomina ucinij, ako pokornijk neima koigod red diački, ili Redofnički na sebi.

Da v ispozidanyij veliciih, i puniij, pokole pokorniik rečee: *Zato molijm preblaxenu Dicu Mariyu; i inna koya nasliduyu: I tebe, Otce da molisici za me, i prosim odriscenye, i pokoru. Rekici Ispozidniik ona, koyale imayu rechi, i dafsci-mu pokoru, hochie rechi: Pomiluy te semoguchi Bog, i prostisici grijbe tvoje, privedi tebe v život vjecnij. Pakaa podvig sci ruku vise glave pokorniika ima rechi: Gospodin nase Isuchers! odrisici tebe, i seinoo: i ya te odriscinyu, i ostala kako u Formi, ili obrazyu odriscenya: V ime Otca, i Sina, i Duba svetia, Amen. Pakaa odnamsici ruku ima rechi: Muha Gospodina nashega Isuchers!a, i dostopanya, i vnezanya blaxene Marie vaxda Duce, i sub Svetib, čtogo di dobra ucinisici, i čto-*

što godi zla podnešeci budi tebi na odpušćen-
je grijehov svojih, i na umnožanje milosti, i
placih života vječnoga. Amen.

V odriscenyu nimalo prilagati niyedn o-
govor vrimenta priciastnoga, kako rechi:
Odrisciam te, ako pokoru učinile; yere po-
tribuye virovati pokorniku, koi na ispovij-
di reče, da hochie učiniti, ili poveratiti.

A on Ispovidnik koiybi nezna, yelli od-
riščil pokornika, ali nie; moxe rechi v'od-
riscenyu: *Ako nisi odrisčen, ya te odrisću.*
Yere v'yednoy ispovidi nimayuse dati, ni u-
činiti dvoya odriscenya, ni dvakrat odrisćiti
oni istij grihi, prem da tolikokrat odriscenye
poveratitse moxe, koliko kraat ispovidanye
činitse.

Yosćhie prem da Ispovidnik ne znade šta
novito, da pokornik upal yest, ili obvezan
yest kimgodir proklestvom; niščhie magne-
ma-ga za dobro nadanye odrisćiti, kako La-
tin govori, *ad cautelam*: koye odriscenye od
proklestva, imafe prie učiniti nego odriscen-
ye grihov.

Da akobi ki upal u bezrednost, to yest u Ir-
regularitat, ili akobi sumgnia biila da ugnu
upal yest, od koye irregularitadi Ispovidnik
ima oblašt odrisćiti, ovako rechi moxe:
*Odrisću ti tebe nasyprie od spake zloze pro-
klestva, obuzaciglenya, i opovijdi (to yest in-
terdictum) koliko mozem, i tebi da potribe yest,*

i odrisciuju, ili dispensioam s tobome vjise bez redya, ili irregularitati, ako u koju upal yesi, ili u koju upal yesi radi toga, ili toga uzroka, (izreklici uzroke onee zavezce, akoyih znade) i pourachiam tebe na dillovanya zakonita : paka odrisciuju te od svih grijbov tvojih, u ime Otcza, i Sina, i Duga sveta, Amen.

Onijm koji raadi posiglicnya pravi, i razloga cigovagodi, ili radi očitoga uvridenya prokleti yesu : tolikoyer clovikom, koji očitogriscni yesu, kako rechi : onijm koji pogliaa, i vocchia, ili inaa porgasce, i porariſce, ili porazisce, okgniaſtiſce, očitofilnovazefce, ili posilisce Czrique ; I očitim tolikoyer kamatnijkom, i svetofilnikom, neimaſe dati Odriscenye, ako ne ućijne zadovolgnoſtraani, koju ofečhietili yesu, ili ako ne polove zaklad vrijdan za ſečhiettu, ili ako yamcza, ili poruka ne dadu na fridu.

I ako platiti, zaklad poloxiti, ili yamcza, dati ne budu moghli : naymagn imayu prifechi, ili zakletice, da čto nayprie moghli budu, hotee zadovolgno ućiniti.

A u velicih prigriscenij, kakova yesu onih, koji za očitom uvridienye prokleti yesu, ili onih koji porazya činisce, od tih takovih imafe prifege vazeti, da u napridak nete takia ućiniti prigriscenya, kojih cichia upadaju u prokleſtva, da hotee ſtaati, i biti pokorniji, i podlozni zapovijdi, i poveleny Svete Mate-

ree Czriquee.

Da ako ki bude po sudezu proklet, i naviscchien za prokleta; toga ispovidnjik odrisciti nemoxe; paçe-ga imaa poslati k' istomu Sudczu, da-ga on odrjisci, koliko pristoyi sudiscchiu, i osudienyu oçitomu, ili zovanskomu, prema da moxe biti odrjiscen u sudu otaynomu pokornomu, po komugod, koyi imaa oblaasti one, koye nicijm Reedom dopuscchiene yesu. A to odriscenye ima biti uçigneno, akose straani uzridyenoy, i ofskodienoy zadoovoglnu uçini, ili ako taa straana na to pristanee: to yest, ako pristanee dobrovoglno tomu odriscenyu. Da akobi reçena, straana suprotivillase, i nehtilla da odriscen budee, ako taa prokleti yest pripravan uçiniti ono, çto duxan yest, i çto u gnemu yest; imase odrisciti u ovom sudu od pokore, ili ispovijdi.

A u prigoddi tiskne, i napokognee potrebee, to yest kadse çlovik nahodi na konczu smerti da mret; fsaki Redofnjik (nemoguchi tako berzo ili on, ili ta kife na tom çasu nahodi imiti, ilise utechi k' oiscioy stariscini) moxe fsakoga od fsakih grijhof, i zavez odrisciti. Da ako ta pokornjik za tada ubighne od smerti, ili od takove poghibeli; imase prikazati onomu, ki Naçelnik, ili Stariscina yest za raadi zaveez gnegovih; da li ispovijd ne imase potrachiati, ni stonova uçiniti.

CCII

V op-

Vopchienij, i očitijh proklestvij, kada-
se odrisciuju, imayuse taa odriscenya častnò
činiti, i solennò: i obsluxiti ssa onaa, kaa pi-
fana, i rečena yesu ò tako častnijh, i solennijh
odiscenij.

Mertvi yosčhie mogu biti odrisceni od
proklestva; à to prudij, neka tilo onoga mo-
xe biti ù svetu mistu pokopano, i dase za-
gnega moglienya čince à onoy Ozriqui, i pro-
čaya. I ova budite zadovoljno rečena
od Odriscenya, ko yest For-
ma, Obraz, ili sveršcenye
ovoga Sakramenta od
Pokayanya, ili Po-
korec.

PRED-

PREDGOVOR VISCE

NADODATYA DIRECTO-
RIA, ILI ISPRAV-
nija.

BV DV CHI mŷ zgoru govorilli, nay
prie od protresenya pokornoga, paki od
pobozhschanya, i poupravleniya xivota
negovna; obochiasho rechi ctogodir od ispit-
vanya, i od vslaschies likarie, ili utibee za gri-
bi; i to vaglia da uzdamo. A yere meyu onimŷ,
koya prishoye ka zadovoglnu usignenya, i ice
vsih, i poglawnim nacinŷ, povrachienye tuyega
potribno yest; Toga cichia, bochiemo i od ovoga; pa
vrachienya nihoya nadodati, i priloxiti: neka
pomoxemo Redovnikom, koya nŷsu toko nauçeri,
nŷsu mnogo rabili okol ovoga dilla. Naçekom
i kratko bochiemo sŷisnuti, çto posudisho da
Isповidniku zadovoglnu budee, od Vz çzrique-
nŷ; to yest od Prokleshtva, od Obustavleniya,
koye Diaçhi zovets Suspensio; od Opovid, za-
bragnenya, ili ogovora, çto diaçhi zovets
Interdictum; i od zamire Irregula-
ritati, çto tumaçiti moxe-
ma Bezred-

ye.

ISPI-

ISPITOFNIK.

DVOYE ispitovanye, ili dvoje ispitovnijsk, postaglyayetse. Yedan nikoliko, razlitiyi, il prostraniyi, i pulaiyi : pripodobglien ispovijdem onih nazlascito, koyi imayu veksciu porribbu od pomochi Ispovidnijska, da razuvide, i privedu na pamet grijshe svoye : a drughi kratchijn na cisla ; i mire.

A yere onaa, koyase zapovidayu u Osmoy, Devetoy, i Desetoy zapovijdi mnogo skupgliena, ili sadruxena yesur s'onimij, koyauzderxetse u Petoy, Scestoy, i sedmoy zapovijdi, Ispitovanye prineseno yest k'pervijm sedmim Zapovijdem, koyim u vechi diji ; i ostali tolikoeyer grijsi privoderse, a to raadi, neka u govorenuyu kratkiyi budemo, a red da uzderximo. I neka Ispitovanye budecese cinillo okol zapovideh boxyih, nay prie od *Pomiseglienya* ; paki od *Govorenja*, ili *rijsij* ; paka od *Vsignenja*, ili dillovanya : paka od *Osciasnja*, ili upuscchienya. A niscchie magne, yere vidyascese da nikoya od sedam ispitovnijsk grijshef, nemoguse toliko Isasno privesti k'sedam zapovijdem ; zato od triyu gnuh hochiemo polobno govoriti. A nikoya paka nikim stanyem, i verstaam od gliudij pridloxena,

xena, i pripodobljena nasledovati hoteć;
Nišćie ne magne nechiemo govoriti od
sibi; nego samo od onih grihof, koji padayu,
imayu misto ũ ispovidanyj.

*Okol parve zapovijdi Gospodu Bogu
tvojemu da pokloniſe, i gñemu
yedinomu da služiſi.*

V Pomisglienyu.

NAYPRIE Ispovidnik ispitovati ima
od onih koya zgayayuse okol *Viree*.
V čemu ſagriscuiye on, koi ne viruye, kako
rechi: kibi bijl Nevirnik, Eretik, ili Polu-
vernik.

On koi sumgnij ũ viri.

On koi potanko iziskuye, i pričae, i pre-
govara o člaani viree; kako ki hotilbi samo vi-
rovati ono što razlogom kažete, a ne inoo.

On koi ne razumi, ni sudij, ni darxii od
Boga, i od božastvenijh stvarij milò, svetò,
i bogogliubnò, kako ima virovati, razumiti,
suditi, i darxati pravi bogogliubak Chri-
stianin.

Za tim ispitovati ima od onih, koya yesu
okolo *Vsfanya*. V čemu ſagriscuiye taa, koi
ne uſa ſtižnuti blaxenstvo; ili neima uſfanya
ũ načineh, koi mij blaxenstvo doſtižeſe;
kako rechi: koi ne uſfaa od odriscenya gri-
hof,

hof, od pouprafglenya xivora, od dostigh-
nutya kripotij, i od kripotnoga dillovanja
za dobrodeanyih.

Z' rughe strane sagrafcuye u ovom ete,
koyi mislij fighnuti profecchienye bez poka-
yanya, ipokoree.

On koyi protexe, i produxuy: k' starosli, i
k' smerti pobogfcianye xivota svojega.

Napokom ispitovati imaa od onih, koya
yesu protiva ghubavi, ka yest Cbarita. V ce-
mu sagrafcuye on, koyi velefe daye stvaram
vrime nijm.

On koyi odlucil yest prirediti Bogu, i gne-
mu ne sluxiti, raadi straha seirofnoga.

On koyi nečistivim sercem, i nepravednom
mislyu sluxij Bogu samo za mijo, ili za strah
ili za pohvalu gludij tegas svojih.

On koyi imaa mraaz, ugruščchienye, i ne-
navidost na stvari boxastvene.

Vgovorenju, ili ričah,

PRIHODECHI sada na govorenje, ili
riči: Va govorenju, i ričah sagrafcuye
on koyi potayal yest, ili ričyu, ili zlamienyem
viru, prem da gnu sercem nie potayal.

On koyi opsoval, ili blasfemat yest Boga,
ili sweetih gnegovih, ili prigriscnyem, i
uoridenyem nepodobno imenoval yest ude,
ili mochi Sweetih.

On ko-

On koyi ù sluxbi Czriquenoy vtisnul, i po-
stavil yest što god himbeno, laxivo, i ne yi-
stino; ili sluxbi czriquenoy pridal yest koyegod
negistive, i gardne pefni, ili ricyu, ili tvaryu,
ili vzglascenyem.

On koyi izrekomicé, ili neizrekomicé fa-
zval yest hudobbe, ili imil yest nagod, ili op-
chienye s' gnimij.

On koyi repraye, ili mermorij protiva
Bogu, yeremu ne dopuscchia, ni daye što
profij, i što bi hotil; kako rechi zdrauye, i inaa
profscenya gnegova, kako dabise Bog s' gntim
nepravedno, i nemillo nosil.

V dillovanyu.

ISPITTOVATI ima pokornijka Ispovid-
nik, yedase yest poklonijl inomu, nego
Bogu latriom, to yest onom verstom klagnan-
ya, ka pristoyitse samomu Bogu; I k' ovo-
mu pristoyi, yedase yest pozraztil na dillo-
vanya, sluxbe, ili cerimoniz Yudayske, ili
poganske.

Yeda činil yest çaare, ili bahorya, ili za-
klagnanya, ili uganke po zvizdah, po saa-
gnah, petyu, ili listanyu ptičyem, ili po
zdrebijh, ili po vremenijh, ili časijh, i inaa
takova.

Yeda ima pri sebi molitve nedopuscchiene
à to se poznaye, i zamiruye po pisanyih, po
chara-

charakterih, iliti zlamenih, iliti po obstrukciji razlicih cistih, ili broja, i razlicih vrstnih, i castih, i inih tacihi.

Sagrisicijne okolice, on koji jest iskustven Bog, profeci viditi cudesa, ne buduci toga potribba; odagnafci, i paryafci pomochi od drugih uzrokov, to jest nehteci sluxitise kripotnij, i fillama stvarijstvorenih; kimise moxe pomochi.

On koji zlo; i ne faznanò sluxitise darmijboxyimi, vridyuyuchi Boga.

V ofciastu, ili upuscbienyu.

Sagrisicijne u upuscbienyurion, ki cichia straha klevetnikof, i progayih zlogovoracz, il porughlivnikov zapuscbia sluxboxyu; pod kuyu duxan, i obvezan jest; Koyi ne molli; ni cistij ostala, koya na cast boxyu cinitise imayu.

On koji neznade kaa potribna yesut za spasenje, i napridovanye duhofno: kako techi, on koji ne umij Defet zapovidijboxyih, Pet zapovidij czrique-nih, Virovanye, Otce nase, i ostala.

*Okol drugbe zapovidi . Ne polmesc ime
Gospoda Boga tvojega v'
taščhie .*

V govorenju , ili rjči .

V A ovomu sagniscuiye on koyi rotoom,
ili zakletvom Bogom, Svetimi, Vi-
rom boxyom ; i ostalim takim krivó
kunetse: on koyi prifixe , i tverdiť ono što nie
istino , ili sumgnij , yeli krivo , i laaxivo ono .
što prifixe : stanovitó ne znadechi , da istina
yest ono što prifixee .

On koyi ù prifigovanyu od obechianya pri-
fixee , da hochie isvarsciti , što obijta , a ù ser-
czu ima odluku ne izvarsciti , i ne ispuniti ono
što rjczy svojom obechial yest .

On koyi prifegal yest ućiniti što grih yest ;
ili da nechie ućiniti što dobro yest .

On koyi prifixe ludó , i brez procignenya ,
nečasťnó : v' sciaalu , i tamasciu , i bez uzroka .

On koyi zavechial yest stvar nepodobnu ,
ili podobnu , dali na zal konacz .

V upuščbieniye .

S Agriscuiye v' ovomu on koyi svoym uaro
kom nie ispunil , što prilegom: obechial
yest .

On koyi nie izvarsciil zavet ućignenij , ko-
ga ispuniti deržan yest .

E

Okol

*Okolitrete zapovedi: Pomeni, da daan Nedig-
ni polovetisci. Pod kom ovom zapovedny
jesu mallo ne zapovedi czriqvene.*

V dillovanyu.

V Dillovanyu prigriscia o'ovoy zapovedi
navlastito on, koyi raabi dilla raborna
od Czrique zabragnena u posvechienne blag-
dagnee dnij, lisce da fsaki grijsk koyse cini
u dnij svechieni veksci yest. I on tolikoyer
koyi zapovijda, dase u daan blagodagnij raz-
bij.

On koyi prohodij blagdagnij daan, i taci-
ga u rascchijnah.

On koyi zlo, i nepodobno priyimlee Sa-
kramenti, ili Svetigne: iliyih zlo sluxij, to-
yest Redosnij, ki yih zlo, i grijsk no sluxij,
nahodechse u smertnom grihu, ili prokglia-
stou, tako on kiyih sluxi, kako kiyih pri-
yimlee.

On koyi u zlo sluxilse yest Sakramentnij,
ili svetignama Sakramentskimij.

On koyi buduchi proklet, umiscialse yest
u stvaarij bozastvene.

On koyi opchil yest s'prokletimij u onih
dilih, u koyih s'gnimij opchiti nemoxe: to
yest van onih kazeh, koyih zakon dopuschia.

On koyi buduchi obustavglič od redof swo-
yih, ili buduchi bezredan, to yest irregular;
ili

ili opovidan, to yest interdicit: nisechie magnee umisciafe yest, i činil yest činij, ili officij zabragbenij.

On koyi posilil, ili osquernil yest Czriqenu, ili Cimiter, sinenom; ili kerwiyu.

On koyi swetosilnò posilil yest slobodscchinu Czriqenu: ili mistaa Czriquena swetosilno sliyu, izwadiscij x'gnih kogagod po filli: ili činechi ù tih swetih misti; kagod dillaa zabragnena: ili nečaslnò i nepočteno nosilse yest wa tih mistijh.

On koyi ućinil yest scchiertu, ili kugod nečaaft, i uwradienye kostem, ili mochiem swetih: ili prilikam gnihovim: ili stvaram swetiny.

Oda fsih zgoru rećenih ima pokornijk ispitovan biti: i tolikoyer, yeda porazil, i posilil yest kogagod Popa, Pratra ili Dyaka.

Yeda wazel yest danya, ili dohodke, ili harač od Czriqewnakow; čto dopuschiemo nie.

V upuscbienyu.

Y Eli upustil swetilischie Miske bez podobnoga uzroka, to yest danij htıl poyti na Misu.

Yeli nečaslnò, i neharnd stal na Misi, govorechi s'kimgod, ili činechi čtogod nepohwalnò, i nečaslnò.

Yeda nie postilil poste duxne, ili da blagowal yest yizbine zabragnene.

Sto

E 2

Yeda

Yeda nij napunò, i pravò dal defetinu czri-
qvenu, kako duxan, i derxan yest.)

Yeda nie hayal priyati Sakrament od Chri-
zme, tako sam zale, kako da nie hayal czioti
da gnegovi obitegliane primutga.

Yedase nie ispovidal na vrimenaa odluce-
na, i odredyena, i podobnijm redom, i na-
činom; a navlastitò, ako pomagnkal yest, ù
onih, koyih cichia od potribee yest dale ispo-
vijd povraati.

Yedase nie priçestil; ili yedase yest zlijm,
načinom priçestil, to yest ù grihu smertnom,
ili ne tascch, to yest, dabi prie yil, pakase,
priçestil.

Yeda nie hayal poyti na pripovidanya,
slisciti riç boxyu.

Yeda nie rekal officij, pod koyi vezan yest;
i na vrimenaa svoya. I yedaga yest prikerse-
val bludenyem misli hottè meyu cijn
govorilga yest, ili da cto god ino rab-
glialce govorech officij: koye ra-
botee cichia nemogafce,

kako ima, nastoyati to

mu officiyu. I ye-

da nie izgovoral

riçi napun-

nò, i çi-

stò.

*Okol' setverite zapovidi: Počtuy otca
tvoyega, i proçaya.*

V miagliemyi.

V Oom sagrafcinye naypriè on koyi xelij
smert' roditeglièu, ili stariyih svoiyh, à
to raadi da k'gnemu prislupij blago gnihoòo,
ili radi kogagod inoga uzroka.

I on koyi odvech veliku gliubaf nosij rodi-
tegliem svoym: to yest' da ih gliubi vechie,
nego Boga.

I on koyi yest' nepodnosit, neterpglif, sar-
dit, i neçaaltan roditegliem svoym.

V rjçab.

O Ni koyi ostrimij riçama ueridyuyu Ot-
cza, Mater, i ostalih stariyih svoiyh na
lijce; ili na daleç od gnih klevechiu na gne.

V delljèb.

O N koyi zlofe nosii s'Otcem, s'Materyu
Stariscinamij, Xenom svojom, Sinij
svoymij, i s'çegliadu svojom.

On koyi zlim naçinom zlò, i nepodobnò za-
poviida podloxniikom svoym.

On koyi zlò, i necharnò naredyuye obitil
svoyu.

E,

V nru-

ON koyi nie pomagat roditegli svoyi, iliyih nie pomagat ū potrebah gni-

Oni koyi ne hayu utisciti yih xivih, i ne hayu utisciti mertolih pomochimij svetih Mijs, milostignama, i almuftvom, i inimi dobrimij dilij.

Oni koyi nenapugnuyu vogliu mertolih svoiyih, kako po testamentih naredili, i ostarili yesu, a uxtayu blaga, i imanya koya gnim ostarili yesu.

Imayu tolikoyer ispitovani biti, noselife, dobro, i castno s'onimi, kisu gnim prikerfni; koyisu istee bafschinee, i dobrohotnij gni-

Sagrisicuyu v'ovom yosochie oni, koyi ne dayu chast, i podoxenye pod koye duxni yesu, Predstavnikom, Knezem, i Gospodi vrimenoy ū dostoyanyu, i oblaasti poloxenoy.

Oni kij nenauidostyu, i nehayanya cichia, in ū stvarah vech'e sczinee, i potrebee ne poslucayut onih, kih poslusciami derxani yesu.

Oni koyi ni bijl pokoran zakoniom, i nedbam pod koyimi xive: negoli gnim suprotivisse yest.

I va ovom mistu moxe Ispovidnik ispitovati od Nesaznanya, od Pogaryenya, i Neposlu-

ISPITOFNIK.

94

348

postuha, od Nepoznanya, ili od zabitya dobrotozora, i dobrotozora; ne imiyuchi misal ni odluku uxdati, i vnatiki dobro za dobro, i lerachize zlo za dobro.

Sagritsiye tolikoyer va ooom on, koyi nie podnesal slabost, i pomagnkanya isker nega svoeyega, i ki nie imal milofardye vilce nega.

On koyi bil yest nemil protiva ubozim, ako imiyuchi zaliscnaya potribbi, i versti svo yoy, niyih nadilil almusctvom, ili ako nie mogal omih, koyise nahode u napokognoy, i velikoy potribbi, imiyuchi on imanye, koye potribbam gnegovim zadovogne yesu, prem da ne ima toliko, kolikobise pristoyalo bityu, i versti gnegovoy.

Okolpete zapovidi: Ne ubiyesci: pod kom zapovidu yest ofina; koyimiy zapovidmuy za: id: bragnuyese ucridenye xivota, i do: id: okroga glasa isker nega.

V mislienyu.

NA Ympie Ispovidnik ima ispovidati od nena vidosti, ili zlohoty, kimee xeluyest smart; raune; zloglalya, i ofala takova isker gnemu svoeyemu.

Paki od serabce i nepodnoschanya, kime ghibgietse protiva drugu, xelechi ofoeru, i takova ipaa.

Paki

Paki od nenaïdosti, kom raduyetse ò tnyu zlu, ò boliitse, i xaliy ò tnyu dobry, i nemozecz podnesti hvaalu, i çaast inniïh.

Paki od zlee woglice s'kogale hochie uzroka, kom odluçeniïm naçinom ushotil, i poxelil yest tnye zlo ò dufci, tily, i poçtenyu.

Paki od krivoga suda, kiïm oludyuye dila, i riïçi, ili misal inoga: i od sumgneç kriweç, ò kony bez razloga upaal yest: i od prigriçceny koye uçiniil yest sudechi, priyimayuchi, i tumaçechi stwaari na zlo, i ò zlo.

Paki od serxbee protiva samomu sebi, i da poxelil yest smert samomu sebi, zaloga uzroka cichia.

V riçab.

Y Oščchie napriduyuchi ò dagſſe, imaga upitati od riçij, koye rekal yest na zlo, i ſeçhiettu iskerogega ſwoyega, kako rechi: Ako ye ſwoïoval, ili podtaknul na zlo protiva iskergnemu.

Ako lax rekal yest na sudu, tako ſwidokuyu chi, kako ſwadechi, ili obliçuyuchi kogagod klewetanyem.

Ako sudechi kriwò, i neprawečno odsu-
dil yest.

Akoye neprawečno, i himbenò odwoïçwal.

Ako bil yest proskerbniik, ili prokuratur-
cer laxno, kupò, i himbenò noſiſſe yest na su-
du

du protiva drugomu, ili za kogagod laxuchi;
po koyise hochie način, ili mučechi istinu,
ili hinečhi misal, i profudyenye sudeče.

Akoye lagal vanka fuda ū scchiettu dusče,
ili tila, ili glaasa tuyega, koyasu scchiettu,
ščkodna, i poghibelna.

Ako yest oklečetal kogagodir, klevechii-
chi, zlo gotovrechii, ili z'blaghee; i dobre v-
gliee slisčiyuchi na inih zlogovorici, sa v-
ma, ili ū del, ili bez potribec; a navlastito,
ako to činil yest za postaviti zal glaas na ko-
gagod, ili rekal da istina yest kagod stvar,
kabrinnogo scchienna iskerenemu, ili drugu.

Ako pogherdiil, oframotiil, ilise ponosiil
yest kimgodir, porekal, pričal, ili narugal.

Ako molil yest na zlo komugod, počiaptal
poreptal, ili pronešal zlo od koga, neka meya
voin, ili onim zniknee zla vglia; nenavri-
došt, i nepriazan.

Akoye uskriknul nečasno, ili prigovorom
votridil kogagod, mittayuchi mu voči ko-
god gnegovo pomankanye, ilinu popritil.

Ako pohvalil yest kogod zlo dello, vnhle-
chi, za pogoditi, i povuhliti komugod.

Ako sam od sebe zlo rekal yest, ilise ozlo-
glasi votidyuyuchi svoyu vlastchiu čaast bez
uzroka razloxitoga.

A Ko vbil yest. Ako porazil. Ako udril.
Ako obuzil. Ako mučil. Akoli pro-
ghnal yest protiva prafdi.

Ako derzal yest mladencza, ili dite mlah-
to. u postigli sobornę, s' pogibilyu da ga-
uducij.

Ako nastoyal yest neplodnosti xence, ili z-
verxenyu, prie ner dite u utrobby dusceno
buder, ili pokol duscia yest u gnemu.

Ako goyi nepriyateglstva, i zlahotinya me-
yu gliudmij.

Ako zaderl, ili ucinil yest rat nepravedno.

Akoye icial od swoyec voglice, a ne zapo-
vidan od gospodina swoga na nepravednu rac-
znayuchi, ili na onu rat, od ke-se neznadice,
yeli po prafdi ucignena, ali nie.

Ako vuhloviko nosilse yest s' kim godi, ye-
dno kazuchi u liczu, i ricah, a drugo imayu-
chi u serczu.

Oodi moyce upirati Ispozidniuk pokamir-
ka, od zlahotinya i od vuhlosti, od priganya,
od razboya, od podtaczanya nazlo, i ostalih
zaczih, kako budee viditi da porribno yest.

Paki upitay: Ako yest osudul, ili pedipsal
glozinka pravedna, nekricza.

Yeli pedipsal kricza vechie, il magne ne-
refe podobatce.

Yeda

Yedaliga yest podipfal za cichia zlahotinya
ilzlee: vogliee, i protiva odluki zakona, ili
prafdee.

Yest svoym detlom, i prilikom svoym
smert, i zabavniye glosy.

Yedaye zdruziil, i pomogal, il potaknul ko
gagod na zlo dilo.

Yedaye postechiil, i prikesiil dobrij na-
uk, i dobree shlydi drugoga, potekuchaga, i
prigibayuchi nazlo, ili pripricuychi mu
dobroga dilo, i yanya, bdmayuchiga od
dillish miltostnyh, i dobrih: poruguyuchi se
gnimes, i gntm.

Yeda uciil yest uauk zalij, i nepravednij.

Yeda yest priteghnul, i privei kogagod na
kigod griih.

Yeda sam sebi iskal yest smert zadatti, ili
nadyat boxe umriti zalisonim yidenyem, i
pienyem, i ismit nepodobnimii detii.

Yeda sam sebe udeli yest za yad, i razser-
ba: i ischik, protiva soidenyu svoemu ono-
go mii, ili sumgnii da gcih yest. Ille postav-
gha na pogibel, ili upadanye prigricenya.

Okol upuscbienya.

C Slovik upuscbienyem sagsiciuye, kada
ne pomogayce kogagod upoghibiil, ili
perikulu duscee, ili tija, moguchi pomochi.
Kade ne brani glas, i kergnega nepravedno
okleyetana.

Kadase

Kadaſe nechie pomiriti s'onimij koryh: oridil yeſt, pitayuchi proſečchienye; ili nechie proſtiti onim, ki proſečchienye proſeč: i odlučenom miſalyu nechie da odpulſti, uoridyſye, pačeli ukrachuiye opchie na dobrotwor-
ya.

Kada nechie da ſeiſti, i pokaraa, kako podobac onih, koi prigrſciuyu: a naviſtiſo, akoſe to dillu, i officiuyu gnegowu priſtoyi.

*Okol ſeeſte zapowidi: Ne priglitubodeaſci, koy
zapowidi priniaſiaſe, i priſtaaga deoria
zapowid: Ne poxelſci xeneč iſker-
gnega twoyega.*

Okol pomiglienya.

V Pomiglienya okol owec zapowidi fa-
grſciuyu ſłowik miſlechi o dellih pul-
tenih; prebivayuchi dugo wriume u
poxelinyi: a ſwakoy verſti prigrſciyena pulce-
noga; od koiyh zdolu govoriti hociuemo, a
nawiſtiſo imayuchi miſal odlučena ſwarſciiti
gruih.

O ričab.

I Ma Iſpovidnik upitati od ričeh nečſtiſiwo
rečenh, ili ſluſcianiuh.
Na koiy konacz rečene, ili ſliſciane,
yeſu.

Po

Po koi naačin, i po koi put rečene, ili
sluščiane yesu.

Yeli pošilal posle ričonošnee, ili pošilal kni-
ghe, za stighnuti konacz xeglice pultence,
i ostala takova.

O dšlovanyu.

N Apokom ispitati ima od dellof, ili uči-
gnenya kako reči:

Yeli nepodobno, i bludnim pogledom po-
gledaal, pomaghnul, ili ino takovo bludno
zlamenye pokazal.

Yeli dare daroval, i pošilal.

Yelise rešcil, nigoval, i odival diično, i blu-
do na zal konacz za ugodan, i draag bitti.

Yeli celival, il nečistivò rükal.

I zamiritise ima, da akofe človik oxegnenij
ispoviida, ima isповidnik upitatiga samo o-
vo; yeli tiim taknutyem pulti postavil sebe,
na poghibil, ili perikul razbitise: a ostalih
ima poučiti, i sluščiti, da takovo taknutyie yest
smertnij griih.

Napokom ima iziskovati od griiha pulte-
noga sveršcenoga, to yest.

Yelise smišcial xenama muxatimii, ili s'ne-
muxatimii.

Yelise pomišcial s'prikeršnimii, ili s'rodi-
czom.

Yeli iz'diviczamii.

Yeli

Yell s'posvecchienimii ū redu, ili ū zavetu.
Yelise miščial, pokole on redu, ili zavetu
podvezal, i podloxile yest.

Yeli prigriscii protiva redu narafskomu.

Yelise po sebi razbiil pultenò.

Ygli nepodobnim, i negovornim načinom
prigriscil s'inimii.

O upuscbienyu.

A Vpuscbienyem sagraisciiuye človik, ne
vrachiauyuchi dug xeni svooy.

I tohkoyer ne varayuchise, i ne opiruchi-
se protiva napastem pultenim.

I ne odnimayuchi uzroke prigriscenya.

Okol sedmoya poveglienya: Ne ukredelci: ko-
mu sedmoma poveglienyu, ili sedmoy za-

poroydi prinosise d'seta: Ne poxe-

lisci tvaari iskernega
tvoeyega.

O misglienyu.

V Ovome sagraisciiuye človik, koyi ima-
fscbi ovo pomagnkanye, da nikadar
nie sit blaga, ni imanya.

Kada udiglcé bez pristanka pečefe, i sker-
bi ū dobiti, i obilovari ū tvaresh črimeniit.

Kada xelli, i obhaya imiti blaaga cerique-
noga, ili inoga, putmii nepodobnimii.

Kada

Kada imaa vogliu priprafnu, i gotovu vazeti, i uzderzati tveya.

O ričeb:

K Ada laaxi tvorii na sudu, ili van suda, na fskodu, i fchietu iskernega u onih, koya prištoye blaagu, imanyu, i čašti gnegovoy.

Kada ričama fskodij, i fchietu činij iskernemu po koyigod inij način govorenja, koya potexu na ku fskodu, ina ku fchicettu drugoga.

O deljeb.

A Ko ukrel yest, i koliko.

Ako pribijl, i dobijl yest čto nepravdeno; kako rechi kupifsci tvaarij, čaasti, blağa duhovnoga, i czriqvenoga za pineze, ili ino mito, čto se zove Symonia.

Ako vazel yest blaaga onih, koyise morem brodechi razbi: ili yesu.

Ako himbeno, i lukavo kupil, ili prodal yest, kako rechi: ako tvaar mnoghee cince za malo kupil yest.

Ako tvaar malee cince za vele prodal yest.

Ako tvaar zlu, za dobru dal yest.

Ako po kamati, ili uxuri čto dal, il dobil yest.

Ako drusctva, i nagodya, ili inaa takova, ili

ili promignenya pinecz himbena, i lihovica
činil yest.

Ako što po silli vazel, i uhvatil yest.

Aka ono što gnegovo nigda bij, izvadil
yest iz ruk onogaa koyi mirnò i zakonitò u-
xivafce, i posidafce, moguchi to inim putom
odkupiti.

Ako se sluxil yest pinezom himbenim, sko-
vanijm, ili slijtim ne od istinoga zlata, il sre-
bra, ner inoga metalla za zlato, il srebro, prem
dabi ù tomu on od yinih privaren, i prihignén
bijl.

Ako nie povratil onaa, ka nascial yest, ko-
ya nifu ù zapust ofciašta bijla, ni oštavgliena
za zghinuta, ili za zapusfcchièna.

Ako ù igri prihijnil yest.

Ako blagu, ili imanyu iskergnega scchiet-
to, il skodu učinil yest.

Ako ono što bijfce opchieno dobro, sebij
poseoyal, i obuyal yest.

Ako danya, ili dacij, il harači nepodobni
priyimal, ili postavil yest.

Ako posciad rabiti, tekati, kopati, rizati,
orati, ili ino rabotno dello za mijo, i plachiu
činiti, nie rabil pravò, ni snaznò kako imafce,
i kako derxan bijfce.

Ako za Boga profijl, i priyal yest, ne imi-
yuchi potribbu.

Ako razmijtal yest blago bezrednò; yer-
ovo yest pomankanye: kakono i zalifcna la-
komost

ISPITOVNIK: 81

komost pomankanye yest, i taa yesu dva me-
yu sobom protisna zaliscna pomagnkanya.

O upuszczeniu .

OVdi ima Isposvidnijk ispitovati o tver-
doderxanyu, i lakomosti blaaga: boga-
tuychi, i kupechi, i tverdo derxechi onaa,
koyih potribovaſce i yinijm udiliti; tako da
berxe moxefe rechi da ta takof yest poseden-
od blaga, i ſukagn blagu; nego da on yest
gospodar blagu ſvoyemu.

I ima ispitovati, yeli vratil ſto derxan-
yest vratiti.

Okol smertnib grbov . o Oholoſti.

V misglienyu .

VOvom ſagisiciuye on koyi mislij, da do-
bro koye ima, po ſebiga imaa; il ako-
ga od Boga imaa, mnij daga ima, er-
ga doſtoyan yest imiti .

On koyi mnij, i mislij biti ſto nie, ili imiti
one kripoſti, ili izverſtoſti, koye neima, ili
imiti vech ner imaa .

On koyi pogardisſci inih, uſhotil yest biti
ſam viſce ſſih, i bogli ſſih .

On koyi zlovoljno podnaſcia biti pokaran,
i nechic da iſpovij, prigriſceny, i pomagnkau-
ye

ye svoye, ko ispoviditi derzan yest.

On koyi zaliscnò ohol, i sminal, i nadan, yest ù dillih svojih.

On koyi rward, i ustarmglien yest učiniti što hochie, il ne učiniti što nechie.

On koyi ohòl nechie da podloxij, il upokorij sebe, i sud svoij starijemu, i vîscemu, kako podobact.

On koyi zaliscnò skerbise, i hochie znatti ona, ka ne potribuye da znade, ni dae umij.

On koyi nechie podloxiti svoij sud sudu stariscine, i vekiscega, i razumniega od sebe.

On koyise odvechie ponascia ù srichniih, i prospechnih svojih.

On koyi zaliscnò uzdayese ù svoije kriposti, i moguchstva, i toga tich ne boyise od poghibili grihotvorenya, i prigriscenya.

O ričeb.

A Ko ù pričanyu, i prigovaranyu yest rverd, i stermentie, nehtechi da yest, nere onakò, kako on govori.

Ako pobiya, i zapire istinu, i govori protivu istini.

Akose hvaali, i slavij ne kako podobayet: ù naxlastitò, akose hvaali od prigriscenya, izla dillovanya.

Ako brañi, i zastupa vlastchia svoya pomagnkanya, iliyih ispričuye, kako da dobrò yest

yeft ono, ù cemn pomagnkal yeft.

Akofe ponafcia, i hwaali ù cemgod taf-
chieslawò.

O delljé.

I Spitatife ima ù ovom, yeli-obhayal za sma-
ti çastj, i počtenya wrimena: i stariscin-
ftva, il Gospodftva.

Yeli pohvatal, i preuyimal ù miftih po-
çtenya, i izverfechiné: kako rechi fifti wice-
inih, hoditi ò defnu, i takia kafe gnemu ne
pristoyahu, ni podobahu.

Yeli zalifcian bijl ù odichi, i ù drusctvu
onih, koyi za gnim gredu, i koyiga druxe.

O upufschienyu.

Y Eli upufsil, i nehayal nzdati hwale Bogu,
i gliudem za dobrotoorya priyata.

Od gberla, ili Poxerloffj.

V Ovom fagrfciuye on koyi nastoyi daf-
berzò pripravi, i ugorovi yizbina.

On koyi yide prie wrimena.

On koyi yide çestokrat.

On ki yide lakomò, i poxerglivò.

On ki yide wela.

On ki yide s'wclikom slafny, i razbludyem.

Ion takoyer, koyi po ovi naçini ne-
lamò yide, da i piye.

F 2

Od

O Liſoſi.

V Pomigljenyu.

O N komu gruſtitije, i do omraze yeſt do-
bro diloſoſe, i naſtojaſe dobromu
gigoſenyu.

On koyi ſa ſſimaſe verxee, i padee raadi
kegod protivſchinee, koyamuſe prigodij.

On koyi ni haye, ni maarij za daari boxyi,
koyi od gneza priymglie.

On ki ſtoyi, i prebiſe ſa misglienyi taſc-
chih, budnih, i prazdnih, a navlaſtitò kada
molij.

On koyi lin yeſt na molitvu, i ſa molitvi.

On koyemuſe gruſtij, i marzij ov xivot ſa-
daſcgnij; a to ne cichia xegliec dobra duho-
ſnoga, ili cichia dobrih uzrokov: da yere-
ne idumu ſtaari kakobi on hotijl.

On koyi dij, da hotilbi nebiſi rodyen.

O riſeb.

O N koyi govorij mooghe riſci taſcchie,
i neprudne, i prazdnovite.

O delijb.

O N koyi ſtraſil yeſt vime ſooye ſa ludo;
ſkitayuchiſe ſimò, i tamò neprudnò, i ſa
taſcchie igrayuchi, i prazdnuyuchi.

O upu-

A M O upuscbiwaya T 1 2 I

ON koyi raadi slabodufcya, i linoſti ne
haye za ſpaſenye, i prud duſcee, i tiſla
ſvoeyega, i ohaya one ſtvarij; cichia linoſti,
koye gnemu bijlebi do pomochi: tako da raa-
di linoſti vech volijn zlu, i niſečhiesi ſi-
ti, negoliſe trāditi, i rabiti.

On koyi linoſti cichia odtupa, i oddiglu-
yeſe od viſocij, i kripoſtnijh dellij, kim
takmen yeſt, i kamke podobayu.

Oni koyi pretna da to yeſt protiva ſaſti
boxioy, i korisſti oſtaaliſh ljni, i nehami; ne-
mare, ni hotee obraaniti; ni činiſe daimſe,
povraati dobrij glaſ, i počtenye vazeſo.

Oni koyi gredu u linoſti produxuči, i
protexuči od dne do dne: poupraſhſenye, i
poboglcianye ni glenya ſvoega, i početak
dillovanya.

Oni koyi raadi linoſti, i nebayanya ne-
ſvarſcinyu dobro dillo, ko počeli bihu.

Oni koyi odoſtayu od dobrih odlučenyi, i
nete napridovati u gni.

Oni koyi ne odbiyayu, i ne odgonce od-
ſebe zale napaſti, i ſablazni.

A od inih (mertniſh) grihof zadovoglo re-
čeno yeſt, u započetih boxij.

ISPITOVNIIK NA

ON ISLOM. GSISLAAL I MIRE.

Opreoy zapovjdi.

P Ervu prikerseuy zapovjdom, hoyi
V Boga ne vuvuy, sumeny nise duoyi.
Ki sercem, il usly troy: i ki bludom,

Il razmetom pustly istines boznye dom,
Ki psuye, shufciuye: i Boga zld saasti,
Ki stvorennye stuyey i tancuyne plaasti,
Ki imaa s'budobom naagod, il ugovor:

Ki nima pod sohom tova usfany a podpor,
I ki svitovnoga ciebia straba, mechie.
Dillo pravdnoga signenya za plechie.

Ki xivuch fridu na napriic shottentya,
Zapovjdi nezna suoyey spafenya.
I hoyi oduechie zemaglskia gliubi,
A nebysha mechie od fob, i gubi.

O drugoy.

O N drugu kormiaye zapovjdi, hoyi zal.
Bogume uzdaye stamuy obeshchil.
Ki krivod prjaze d' hoyi prokleti.
Inib toye duize krivofe zakleti.

Opre-

Otretoy, pod kom yesu zapovjdi
Svete Materce Czirque.

T Retu prikeršinye zapovjdi nemillō.
On kroy dilluye zabragnena dilla.

Ki mislu neshiscia, neposti, ne molij.

I vtrane mislcia i soctiib oboliij.

Kropibij i prokletim: mislaa svetaa sqvernyj.

I ki svaram soctim fillan yest, nevernyj.

Očetvertoy.

K I otzane štuye, ni-mu pomoč činij,
Ki ne počemuye roditegla inij.

Ki nemilosti dij, neshie ubogoga

Pomoč toverd, i nemijl ishergnega svoga.

Ni shiscia starjega: za dobro, zlo-tracbia.

Všienya boxyega četvertu rjč zvrachia.

Opetoy, i kroy uzderxije ofina.

Z A nenavidost smert, il poraaz ki činij,
Ki issebie druga sleri: kumu zloni umij.

Ki nesklad podtičee, zlo, i nepriazni,

Ki nepraf boy sličee, il ine nakazni.

Nenavidij, se adij laxivo: klevectie,

I ofvete vadij: na druga-psol mechie,

Druga na griyb budi: sebe na poghibil

Vodij: smertsi xudi: kibi sam sebe bil.

Petee kersei udi zapovjdi nemil.

F 4

Ose-

O sčesloy, u koya i deveta yest.

K Isi pridrukuyte pulterno bludniczu,
I ki poxezgliuyte tuyu virenichzu.
Ki bludna govory: kise u gnib slada;
Ki takova tvory: i ki o gnib raady.
Zriv, taknuv, migae, zalij gliubodernik,
Bogu prigrisciae, sam sebi vrazdennik.
Smerino dusicu truye: na vjagne zlo veruy.
Kise pomisciuje u svooy u keruy.
On koya divstva czvijt uterghnee divici,
I ki smy sillan bit' Chrišta nevišici.
I ki negovorni činij grih priveli.
Svisu ti oporni tomu što Bog veli.

O sedmoy, koyse prilagae defeta.

T Vye pozeliti: sebi ettu drugu dati;
Druga privariti: silom ubivatati.
Zauyat, derxati, tuya sit ne biti,
Zlo bogatorati, i libve zgoriti.
Nepravaa činiti nagodya z drugijime,
Dobitak pribiti načinom zalym.
I koncem škodnjime na druga lagati.
Putom bimbenjime igre igrovati.
Svoje razšpati; čisloše to vidij.
Da yest razmitati bozje zapovjdi.

Od Obolosti.

O Hol ne prinasciam Bogu dobraa, koya
Od gneza donasciam: ner dim dasu moye.
I dami

I dami došoya tak dobraa imiti,
 I vechkrat mnilam ya, što nisam, to biti.
 Nadavsimi iti iscebiem: tre časli
 V digl obboditi nastoyim u laasli.
 I laxive maasli na ishinu staogliam:
 Obol moye laasli branitse pripravgliam.
 Moya ne obyavgliam; ni soadine zgriscenya;
 Inib ne ostaogliam suditi cigenenya.
 Nimam procigenya; i (što ne došoya)
 Cignus ponoscenya od inib svakoya.
 Onaa znat bochiu ja; i onaa ciniti.
 Kaa nemoze moye moob znas, ni tvoriti.
 Necbiuse sechititi od griscene sillosli.
 Htechi uzdan biti u vlascebie yakosti.
 Fecchiu spanditi to, grjib obološti.

Od Linosti.

Y A dobro ne činim: i gore damye xal,
 Akosam ko sa svir, ili u dyl shoval.
 Oslabghien yesam pal, zgbimul, i poniscbil,
 Od protivsebine val akomeye kad zbil.
 Imiti nisam btil niyedinee baari,
 Za; koyisam primil Boga moga daari.
 Moy dub ne provari kripofnnd rabiti,
 Pačeli uzmar, u linosti xiviti.
 Tafecbiyne gliubiti obra pamet moye,
 I mislech bluditi kamo ne došoya.
 Dubofnaa merzim ya dobraa dillovati,
 Marech brz pokoya svitofna kovati.

Dobra

90 ISPRAVNICA

Dobra, ka spravgliati derzansam, ni bayu, i
Boxyu poslušati zapovid, ošlayu, i
Vsechiu spovidati, i vsjagafe krayu
: *od Pexarlosti*

Y A. Inazno nashoyu yizbiu spravgbati
Koye pobat moyu budu nasliayati
Ter-se brašnovati bachiu pri: *eximen*
I picbiom picati, kamyo zavragnena
Tim yofebie šidu sua, botna, i čestokrat
I imogd medena yofimi yidenya, sat
A zeglja fudena pogoda čirui dat
Od inih smertnih gnuh rečeno yestli zapo-
videh.

OVA ZDOLPOLOXENA YE-
su ipitovanya, koyafe imayu čimti Glu-
dem razlike verke, i stanya
Naypie Gaspodi *eximen*

P E R V O, yefuli dobriji, i šekli Gos-
podstva nepodobnim načinom
putom nepravednim
Z. Yefuli priymali, i priymgliadi
danya, ili dacij nepravedni
oni koyi poloxeni yesu razdi kegod stvaari ko
yafe ne činij, kako rečeno, za čloiti da puti
budu

budu slobodni, koyi niscchie ne magnee
nišu slobodni.

3 Dayuli officij, dostoyanstva, i gos-podo-
vanya onim od koih znadets, i profuditse,
moke, da na to nišu vridni, i da hotee biti ne
prudni, i nepravedni u tom gospodovanyu.

4 Ako znaado zala koyase činee, i mogu za-
brani: 4 ne zabagnuyu.

5 Ako zaliscna brimenaa, i tegote postav-
gliayu na podloxnjici; ne razgledafsci kakova
su ka erimena, i imanya gnihoza: to yest ne
procinifsci moguli podloxniici podnesti.

6 Ako obuyingliu sebi ono čto opchinee,
yest: i ova tako obuyata duxni yesu poratiti,
sa svim ploddom, i koristyu, koyu s' togaa do-
tada priyali yesu. I tolkoyer imayu poratiti
ona, ka yesu posobitih gliudij, a ne opchi-
nee, koyabi obuyali za se; kako zgoor reko-
smo, sa svim ploddom, i dohodkij, kako zgo-
ra; ili yesu xivi, ili umerli oni, koyimse po-
eratiti ima.

7 Ako porabgliuyu podloxniike sooye, ili
skotti gnihoze, na koya porabglienya nišu
duxni, ni derxaniti podloxniici gnihozi.

8 Ako dopuscchiayu da u gnihovih mistij, i
gnihozu gospodstvu činetse zalaa, uxure, ili
lihuc koyih nie potribba.

9 Ako odpuscchiayu, i oprascchiayu bez pe-
dipiya, onogaa, koyi drugoga vridil yest, pro-
fecchi pradu on koyi vridyen yest.

Ipitovanya, koyaſe Biſkupan činiſe ulin
imagi.

NAyprie, yeda nie hotil priyati vladica-
 ſtvo; il Prelaturu; koya Searſcina gne-
 gov daal yeſt gnevu pod zapovijd, moſguchi
 on, ili iſta Starſcina odniji ono pripricanye;
 ili uzrok, koga tichia ne hitiſce priyati tu
 Prelaturu; ili Vladicaſtvo.

I nie od potribbe; da on poznaade ſebe
 vridnia; i priſtalla na to dello: liſtor da nie
 riſc oſcira; da nij na to dobar; ni priſtalo Ni-
 čta magnee moxe proſiti odričenyaz; i oſlo-
 bodyenya od togay dilla; ili officia, ako vidij;
 da one duſce koyemuſu priručene pod ſtraa-
 xu, ili gnegovim pomagnkanyem, ili gniho-
 vum, ne napriduyu u dobro; ili da klogod inij
 moxeih boglie ſtraaxiti; i ſredovati.

2. Yeda hotil yeſt zapuſtiti; i oſtavit ſtaddo
 ſvoje: videchi da ſpaſenye podloxnikof gne-
 govih proſij da on prebiva s gnimij. I da nie
 hotijti inda vrimenaa biti pri ſtaddu ſvomu;
 nego ſamo koliko ſveti Zboor od Trenta za-
 povidil yeſt.

3. Yeda nie iziskoval pomagnkanya; i pri-
 griſcanya podloxniikof ſvojih, za pokarati;
 i poupraviti xivglienye gnihovo, kada opchie
 nij glaas gliuczki; ili ino, što po razlogu mo-
 xe gnega ganuci; priſtalo mu yeſt na uſe.

AKO

4 Ako dal yest oblaast onim, koyi niifu Biskupi dillovati onaa, koya pristoyetse samo Biskupom: kako rechi: Davati reedi sveti: Chrizmati, ili bermati: i ostaala takova, ka yesu od ciina, i officia Biskupglieva. Nisecchie magnee moxee drugomu prem da nie Biskup pridati, i priruciti della dostoyanstva, i one oblaasti, koyase Latinski zove *iurisdiclio*: cto moxemo tumaciti prafde cignenye: kako rechi suditi diaake, i ostaala takova vrimenaa, i telesnaa; Listor samo da ne moxee tomu dati oblaasti nositi, ni postaviti na se urehu, ili odivenya biskupaglska.

5 Ako dal yest redi Czriqveni, i Czriqvena imanya, il benchicij onim, koyi niefu dostoyani imitiyih.

6 Ako posvetil yest za divice one, koye divice nifut.

7 Ako nie bijl, i staa na sluxbah, ili officij Czriqveniih, naymagn u dni nedignij.

8 Ako ne pohaya mista, i parohie svoye: i ako u tom pohayany nie iziskoval, i providil kako potribuye.

9 Ako nie nascial, i postavil pripovidatze u svooy Stolnoy Czriqvi moguchie, i vriednee dellom, i ricyu, i u ostalih mistiih svojih, kadi derxaan, i duxan yest.

10 Ako nie pokuppil saymischeie, ili zboor cto yest Synod fsako godischeie, poucyuchi, i sviscchiayuchi Redofniike, i Diake svoye, i ctechi

črechi gnim naredbe, to yest constitutioni, i
ostaala.

11 Ako nie providil Czriqui svooy, i febi
od dobra namistnika; ili Vikara: Prisednika,
i Pijscza.

12 Ako ne haye činiri ispuniti ono, što mer-
tviij po testamentiij ostavili yesu, kada to
dillo od ispugneniya, ili čignenya dase ispuniť,
gnegovu oblaast, i gnegove ruke priselo yest.

23 Ako skako litto ne činij chrizmu.

14 Ako ne daye dijł blaaga, i imānya svooga
ubozij, i Czriqui, kako duxan yest.

15 Ako ne haye nayti naučiteglia, i nasto-
yati dase naučitegli postave, koyi budu učil-
i onaa ka od potribbee yest.

16 Ako zapusčchia paasti staddo svoye, se-
bi priručeno.

A od oviih koya zgoru rekomo, ū onih
koya fama po febi samiih bez inooga zala ye-
sut smertnose sagračinye: kako rechi: ako
daye reedi czriqveni nedostoynijm. A v' o-
nih, ka yesu zla raadi inoga česagod, to yest
zala, koya od onoga zla uzroka izhodet; ima-
yu ta zala prosudyena bitti toliko tefeka, ko-
liko veliko yest dobro, od koga podloxnici u-
lijsceni, i ubijglieni yesu, i koliko yest zlo, ko-
ye s'togaa nasliduyet.

17 Ako dopusčchia, i pristaye da Pisacz, ili
Cancellir ghegos profij plachiu od onih, koyi
imayu priyati reedi. Nischie ne magne moxe
Pisacz,

Pisacz, ili ta Cancelir vazeti, i priyati čtogo-
di malo za trud svooy: listor da Biskup ne bu-
de toga smil dijla niyednoga.

18 Ako odvergaj, ti nehayali yest obsluxiti
ono čto Canonij, to yest naredbe ezriqvene,
zapovidayu, i velee.

19 Ako yest toliko nenauchen, da ne umij,
ni znade deset zapovidij boxyih: gliapani viree,
kriposti, i pomagnkanya, ili smertnij griisi:
yere ta takof yest krivorotniik; buduchi da it
redyenyu svooyem, kada Biskupom posve-
chien bij, odgovorit, i rekal yest da umij novij
istari zavet, ili testament.

20 Ako u danyu redof priyal yest čtograd,
yere to Symonia yest.

Od Sudaarz

OD pet grihof koi činets protiv zako-
nu boxyemu, pervi yest sud neprave-
dnij.

Drughi yest sud nerazloxni, koi ishodi iz
neuminya, onoga sudca, koi suditi predstav-
ljen, i poloxen yest.

Treti yest sud zanyat, i posvoyan: a to yest
kad kto sudi onoga, koi nie podloxan obla-
sti, ni vladicastvu nneovu.

Csetverti yest, kada protiv prafdi oprasc-
chise, i odpuscchia ono pedipsye, koga kto
dostoya; a to takovo odpuscchienye yest ve-
lik

lik grih, prema da prominijse, v' pedipsye
od pineza.

Peti yest, kada sudacz nechie da prafdu u-
činij, ili yu ù dugo v'odij, navlastitò kada
proscen yest, da ima prafdu učiniti; I duxan
yest zadovoglnò učiniti za tragntu, i ischiet-
tu, koyu podnascia oni komu nechie, ili pro-
duxnye prafdu učiniti.

K'ovomu moguše priloxiti mnozi inij gri-
sij, ù ki sudci pasti mogu: kako rechi: kad
ne činee prafdu, raadi zla hotinya komugod.
Kada ne činee prafdu raadi yer ischihu častij,
milost gliuczku: ili kada ne činee prafdu raadi
straaha seitoynoga, i ostala rakova.

Paka okol zakona Gliuczckoga, sami sudci
imayu rechi oni grihi, ù koyih prigiscili ye-
su; to yest ù čem, i ù koliko pristupili yesu na-
redbe, i odlucenya zakona gliuczckoga: a na-
vlastitò od darya, koya priyali yesu.

*Od Odvishikof, i Proiskerbnijkof, ili
Prokuraturof.*

O Vi sagrisciuu, kada vazmu branici pri-
once straance, koya praavi ne ima, pre-
ma da ù obragnenyu poymuše kogagod dec-
ta, ili glavce koya pravedna yest.
2. Kada pervò ne razmislec, i ne razgleda-
yu pomgnivò, yeli tay pravda pravedna, il
nepravedna.

Kada

3 Kada udigliuyu, i napriduyu ù toj pravdi, poznafsci, da ono što brancie pravò, prema da ù početkù sudyahu, i mgniahu, da prava yest. A navlastitò, kada nete rechi strāni ku braane, da pra, il prafda gnye neprava yest.

4 Ako ne nastoye okolo kgnijg, učitegliet, i zakonodavacz, za dobrò, i zakonitò brāniti prà, to yest Causu, koyu vazesce da brance.

5 Ako naučee, nagovoree, i potaknu strānu ku braane, da ù toj prafdi reče što god kriwo, ili himbeno.

6 Ako priyimgliu od strāne plachiu veksciu neje dostoyayu.

7 Kada nete da braane ubogoga ù pravi pravdi, koyi ncima človika, il odvitijska za obranu svoyu; videchi da bez gnihove pomochi, pravicza ubogoga poghinuti hocchie.

Od Pysacz, ili Nodarov.

O Vi naypie upijtani imayu biti; yedafu učinilli krieu rottu.

2 Yedafu upisali pismo kriwo, ili himbeno.

3 Yedafu fakrilli, potayali, ili razderli kod pismo; ù fckoddu, i fchiettu drugoga.

4 Yedafu hottè, il yamačnò upijsali pismo; ù kom bife uzderxalo što godi kamatno, uzurno, ili lihovito.

G

Od

Od Oxegnenib .

N Ay prie akoſe ſkupgliayu xenama ſooyimii ſamò raadi naſladyenyà pultenoga, i po naçin koi nie podoban na plod; naçla ſtitò ako vanka ſnda, i miſta po naravi odredytenoga, i podobnoga, i oſtaala.

2 Ako poznaalyeſt xenu na vime keruotoçya, ili kada noſechia yeſt, buduchi tada oçiti perikul, ili poğhibil, da izverxee, ili daſe prigodii kogod veliko zlo.

3 Ako xena muxu, il mux xeni yeſt ukratil dugh matrimonia; razve ſamò, akobi biſl tada uzrok poğhibili xivota, ili akobi to brani la kagod velika nemooch, ili ako ki od gnih žgubil yeſt oblaaſt, i praaſv proſiti ta dugh, raadi yer preglubodeſtvo uçinil yeſt.

4 Ako to dello puteno uçinil yeſt ti miſtu po ſveçhienomu, ili opçhienomu.

5 Ako pòznal yeſt xenu ſooyu prie blagoslova gneye.

6 Ako on ki proſij dugh, zavetan yeſt uzderxati çiſtochiu.

7 Ako mux miſciaſe pultenò xenom ſooyom, ka yeſt preglubodevka oçita.

8 Ako matrimoniuy, to yeſt xenidba skrovitò uçignena yeſt.

9 Ako pirovanye, ili braak uçignen yeſt na vrimje zabragneno po Svetoy Materi Czriçki; ù ko vrimje Nevſticza nemoxe blagoslova

slova priyati, ni biti privedena k' Nevistaczu, i ù ko vrijeme nemoxese pirovati. I ako ta dilaa ućignena yesu zaliscnom tascchinom sega svojta.

10 Ako nahodechse ù proklestou, ili ù smert nō grijhu, xenidbu ili Matrimoniy ućinil yest.

11 Ako se yest zdruzil ù xenidbi s' prikerfmi-
nij, i ù kolinu zabragnenom, ili ù kaazu
obustavglienom. I ovd i mase ispitovati saa-
mo od zabragnenij, ili impedimentof od ko-
yih moxese sumgniti razloxitò.

12 Ako ne providya objitili svooy ù stva-
reh potrebnijh za xitak.

13 Ako razxaloštil, ili poustuxil yest xenu
svoyu dillom, il rićama, ili ako yest odvech
sumgnit, il zavijstan ò xeni svooy, ili od-
vech neharan pomgniti verhu gneye.

14 I mase xena ispitovati; Ako neposluscna
yest, ili karliiva, ili prigliviva, ili bezredna,
ili neharina ò stanu svoye. Ako ne slijdi stan,
i pribivaliscchie muxa svoyega: razve samò,
akobi gnu mux na grijh pritezaal, i vodijl.

Od Redofnikov, i ostalib Diakof.

N Ay pervo, ako kto priyimlie reed za
pince: to yest Symonia; ili prijma ree-
de od Biskupa Symonu ćinechia: ili prie-
ner ima litaa po zakonu odredyenia: ili ù
smertnom grijhu: ili buduchi prokleet: ili ù

ostali

G 2

nered-

veredyu, što yest irregularitá : ili obustav-
glien; što Latin govoriš *Suspensus*.

12. Ako veczan: uzama czriqvenimij sluxit
yest v' reedeh svojih.

13. Ako nie nosil krinu, ili kaoku, i odichiu
podobiu, i koya pristoyi redu gnegovu.

14. Yeda opravgial yest oprave soivotnce :
cinil igre : tanceal tance, i inaa takova.

15. Yeda cinil yest gijn, ili officij recda svo-
ga bez urehee, i odichie na to odredyence.

16. Yeda zapustil yest cast, ili vrimenaa od of-
ficia : ili ako govorechi officij, rabil yest ca-
god rukama, ili hotté ob inoom mistijl, ili ne

izgovoral tiči čistó, i napunnó, i cilovito.

17. Od Symonie u Sakramentih, to yest : ako
bi plaachiu profijl za sluxiti Sakramenti : i od

Symonie v' beneficieh, to yest : akobi kupijl
po kigod način imanya, ili beneficief czri-
qvenijh, i procaya inaa takovee verstee.

18. Yeda vpustil yest u sluxbi, i čignenyu od
svetign : to yest Sakramentov podobnu ma-
teria : to yest onu stvar, kom, ili od koye

činilse, i sluxi Sakrament : ili ako upustil yest
potribnu formu, il obraz : a to ruci one ko-
yese izgovaray u čijnú, i za sveršcenyé od

Sakramenta. I navlastitó budite upijrati oni,
koyi magne umiyu, znayuli ka yest Forma, ili

svérha od Kerščienya : od Evcharistie, to
yest Tilni Kerui i sucherstve, i od oslalih, ko

ya potribuyut okolo Sakramentof potribniih.

Ako

9 Ako poſe etiliſcchić, ili xartvu od Miſſee, učinił yeſt ū ſmartnom griihu, imiyuchi ſpo- vidniika, ili ne rekſci Yutergnu od officia, ili ako prie blagoval yeſt, nerye Miſſu rekál: Akoſe nij pričeſtił. Ako derxal yeſt ſudi, ili kalexi nečiſti. Ako Miſſu govorij nepomigá- vò, i ne harrò: Ako dobrò ne čuva da- má- čagòd ne pade na zemliu: Ako Miſſu rekál yeſt za razbienyem putenim s' uzroka griiha- ſmerenoga: Ako Miſſu rekál yeſt ná zlo, i na zlovol'ya: to yeſt za kigòd uzrok čaſti, ili bahorya, ili iſkanya, ili takovec inec ſtvadri- 10 Ako nie Miſſee rekál nymagn' na čaſt- ne velike dnj prazdnikov, ili blagdaan velikihe- Ili ako brez dopuſcchiénya ū yedan dan rekál yeſt vechie Miſs: razve ſamò na dan Rojſtva Goſpòdinova, to yeſt na Božich.

11 Ako odrúſcil yeſt, koga odrúſciti nima- ſe obláſt: Ako obyavil, ili obòçitòval yeſt iſpòuid. Ako velè berz, i kratak bił yeſt ū ſlúſcianyu od iſpovidanyij: Ako ū ſtvorab, ko- yeſt ſam pò ſebi nie umil proſuditi, nij hotil ſot- tovatſe od onih koyi vechie umiyu od gne- 12 Ako zòd pokoru podal yeſt: Ako iſpituye- 13 Ako imal yeſt opčienye xenama ū dila- 14 Ako študoò, il nepoçtenò.

14 Ako zlo tratiš, i razmita blaago czi-
queno.

Od Redovnih Fratrov, il Koludrov.

P Ervo: akosu ulizli u reed po Symonii: to
yest za pineze, ili ina danya.
2 Akosuse redovni ucinili s' nedobrom od-
lukom: kako rechi, da nete rabiti, i ostaala,
koya odluka, i misaal poupravitse moxe.
3 Yeda ulizsci u red skrilli yesu nemochi
svoje.

4 Yeda imiofsci zavit reda tiskniyega: nifu
imili dispensu, ili dopuscehienye prie, net uli-
zli yesu u red lasniyi, i prostraniyi.

5 Yeda potayaofsci tisknosti reda voza na-
govarayu inih u taareed, il yih odnimgliu od-
boglih.

6 Yeda nifu obsluxili, Csistochiu, Vbofe-
tvo, i Posluh Stariscine svoza, ili naredab
reda, pod koye podvezalife yesu.

7 Yeda nijfu izverfscili, i vcinilli dillo, koye
vciniti duxni bihu.

8 Yeda na vrijeme obranya Stariscinee o-
braali yesu zlu Stariscinu, prighnuofsci vogliu
svozu hotiti yednoga, a ne drugoga.

9 Yeda nifu obyavili Stariscini na vrijeme
visite, to yest pohodyenya, onee stavaarij, ko-
ye imahu obyavgliene biti.

10 Akosu yilli mersno protiva zapovidem,

i na-

i naredbam, i ostala.

11 Ako orijme potratili yesu u prazdnosti.

12 Ako su bijli odevci rasproštri: ako su kle-
vetali, mermorili, il poreprovali, ne usterp-
glivi bili, i nehamni u molitvi za njih, i u pri-
pravljenju podobnomu k' Sakramentom pa-
inaa takova.

13 Yedafuse ghibali: gliubavju svojih pri-
kervnih, ili pozelinyem stvarij orimenih: i
akosu govorili o stvarih svetovnih.

14 Ako su ostavili, i odvergli abit, to yest
odichiu reda svoycga.

Od Dokturov, ili Vcitegliu.

N Ay prie ako Dokturi, ili Vcitegli od nau-
ka Likarie, ili koji ctee nauk od zakon-
na svetovnoga znayuchi pripuschiayu sl-
sciati, i uciti ta nauk onih, koji yesu Redov-
nici Fratri, ili ini koigod Erej, i Diaci po-
slavljeni u dostoyanstvu czriqvenomu, yest
tako cinechi ti Naucitegli sagrisciyu. Sagri-
sciyu tolikoyer oni, koji pripuschiayu nau-
k nauk inee verstee, prem dabi Theologia, gliu-
di redovni, koji nimayu dopuschiaynye od
Stariscin svojih, ili ne nose svoe abit, to yest
odichiu reda svoega.

2 Yeda Naucitegli imiyuchi plachiu, ili be-
nificij zadovoglnij, priimglie tolikoyer pla-
chiu od ucenikov, navlastito onih, koji ubo-

zi yefu. Nifecchie ne magne dobar, i vniida
Naučitegi moxe vazetiono, čtomufe dobro-
voľno prinaafcia i dariva.

3 Yeda ifecchie imiti učitegiſtvo, ili ga pri-
yimglie, buduchi mnogo neumich, ili neumi-
chih obire, i pripufcchia na takova doſtoyan-
ſtva: i ov griih vidiife Antoninu ſmertnij ū
učitegiſtvo od Bogoslovija, ili Theologie: ili
ako ifecchie miſtva, i doſtoyanſtva na zaal ko-
nacz.

4 Yeda buduchi ū ſmertno grihu: opchien-
no učil yeſt ſvetaa piſanyaa, ili Theologiu.

5 Yeda čtil, i naſtoyal yeſt umiti naučenyaa
zabraznena.

6 Yeda nie poſtavil har i pomgniu za neka
učenijci gnegovi napridkuyu ū poſčenyu, i
naučijih dobrih.

7 Ako nie iſpunil priſiganya: Opchine
ſvoje.

8 Akoſe yeſt iznaſcial: ako ye klevetal na
ine naučiteglie iſtoga nauka, ili ih nenauidil.

9 Ako k'lebi priteghnul yeſt učeniici drugo
ga: i ako neſkladi goyl yeſt.

10 *Od Včenikov, ili Skularov.*

N Ay prie, ako niſu poſluſčni biſli uč-
itegliem ſvojim va onih ſvareh, v'ka-
yih duxni yefu gnim poſtuba dati.

11 Akoſe pričaju, i karayu meyu ſobome.

Akoſu

3 Akofu obraadi Meshra, ili Voteglia ne-
vrijdna, s' uzroka nepravednoga.

4 Akofu upustili zexini, ili postli Misse, i
Sceetbee; to jest Sakramenti.

5 Akofe pričayu, i suprotivoe protiva istini.

6 Akofe oholee radi uminya, i nauka.

7 Yeda razstexu, i razumiyu pisma na zlo.

8 Yeda lind, i nehardo nastoye nauku.

9 Yeda mnogo nastoye čtenyu knjižh ne-
podobnih, i nečistivijh.

*Od Fergovaca, i Mesrodanikoo,
ili Artixanoo.*

NAy prie yeda čine promignenya pinex
nepravednaa.

1 Imayu tolikoyer ispitovani biti od razli-
cijh načini uxure, ili lihvee pokrivenice, ka-
ko rechi: Ako za magne kupuyu čer, koya
vech vaglia: a to yer prie platil, i pinex prie
nabroyil jest; ili ako za vechie prodaye, ra-
di yer čeka plachiu do vrimena. Ili ako kupu-
ye gniov, ili Zemlju za magne od polovicee
ner vridna jest; a to yer obijci dacheyu od-
prodayom vratiti, il za vele magne nego pra-
vo jest, tako da u tacijh delij nie prava ni
istinaa prodaya: ni kupglienye: koye akobi
istinno kupovanye bito, ili akobi za prodaya
istina biija; diilobi biijo nepravedno; da ne-
uxurno, il kamatno.

Akofu

3. Akosu nosilli Nevimikom, Turkom, Pogannom, Gvozda oruxya, oklop, pukse, sabag, masce, sikir, samokresce, ili inijh racijh tovarij brez dopuscchienya svetoga Otcza Pa-
pe: Ili ako zgorurecena nosilli yesu zgorure-
ceniim u skodu, i scchiettu vernih, prema da
z' dopusc chienyem Papinim, i prema da imi-
sci to dopuscchienye, nebi tada upalli u pro-
klesstvo.

4. Akosu srecenya, i sastanya ucinilli meyu
sobom: i ugovorilise s'inimi da ne prodaju
robbu, nego cijnom vechiom, nere robba
vridna yest.

5. Ako dayu u zayam, uffayuchi dobiri s'to-
ga.

6. Ako nifu napuno plachiali pravedni daci-
yi, ili gabelle Gospodske: nere hiniliyih ye-
su.

7. Ako sluxilise yesu himbenom munitom,
Il pinezom znayuchié, il horté, il davali inim
pineze ostrigane, i magnee, za pineze dobre,
i namirene.

8. Ako u tovaristvu tergovinee yedan dru-
goga prihinil yest, uyimayuchi zase del dobie-
ga.

9. Ako kunpil yest tovari ukredene, ili posilli
vazete znayuchié.

10. Ako u prodavanyu krivo prisigal yest
kunuchile da yest ono cto nie, u da nie, ono
cto yest.

0-7A

Ako

11. Ako tergovac yest d dnyj prazdnici, il bla-
godanyi bez poribie, il dillo, rabotno kmiti,
kupuyuchi, prodavuchi, račune, il razloghe
chinechi: razve samò za kratko i mallo vrijeme.

12. Ako bijl yest sridostatnik kupovaya, il
prodanya, il inoga dilla nepravednoga. Ako
raabi mestriu ili art, koya yest samò na grijh:
kako rechi, da dillaa drole: i to imaa ostavi-
ti: Il ako texij tegh ki yest na grijh: kako re-
chi harte od igree, ili bilya, i masti za xene.
Ovi tacij tribuye da zapustee te mestrie: i
imaimse sa sima tvrdo zapovidati: da taa-
ne prodayu odijm: od koyih znayu, dase hote
fluxiti od gnih na zlor. Akofuse fluxiti himba-
ma, i himbenimij mirama, i procaya.

13. Ako nisu postilli moguchi: ostavivsci na
straan nikolikò truda, i rabote tega gniho-
va.

Od Likar.

OF naypric sagriscuye ličechi brez pro-
cigneoya prie ner iskušl, i poznal yest,
ka, i kak ova yest nemoch: onoga koyega liči,
priviyayuchi, i dayuchi likarič, koyebi mo-
ghle varokovati smert, ili iou poghibil.

2. Raki pokole poznal yest, i iskušl nemoch
sagriscuye, ako liči brez pomage, i dobroga
razmischleniya: nemarechi studiat, ni poha-
yati nemochnika, il seitta priyati od iuih, il
prominiti misal svoyu na boglie: prinoschi

10

u sum-

al sumgnu; il kaxiyuchi da dobro ličenye dru-
goga. Likara tie prúddo, ni koristno. . .
3. Yeda isknsciuye liik neznaani, il poghibil
xivota kogogod slovika. . .
4. Yeda svetúye dase ctogod učinij, cto yest
protiva spalenyu dusce: ili ako ne vseshecia;
ye nemochnika, il onih od kuchie il hixee: da
zovu otce dukovnee, ispozidniike, likare;
duse; kada od potribbe yest. . .

Od Dirci, ili Mladenaacz.

NAy prie imayu ispitovani bitti od laaxiy,
ikoye govoree: od kriva prisiganya, i
od zavetov neispugnenih, i ne svarschenih. . .

2. Od upishechienva Misse, i ispozidi, i pri-
seshechienva Tila lúcherstova. . .

3. Od neposluha, nepoçtenya, i nepoklo-
njenja učigenoga Otcu, Materi, ili Mestru
to yest Naúcteglu svoymu, i Stariym svo-
ym. . .

4. Ako poó ukrelli yesu, ili porayali. . .

5. Ako so govorilli rici framotne i psóvali;
kglievatki, i pričallie. . .

6. Imayu roti koyer ispitovani bitti od grihod
pultenijih, da mudri naciom iz daleka. . .

Neka oni, koyi dñci yesu neposhechie se-
i ne naúce, cto ne anay, a navlastie D-
voýcie. . .

OD VLASCCHIH LIKARIJ PROTIVA
grižhom.*Lijk protiva Oholoſti.*

ZA pridati lijk protiva Oholoſti : tribye
da človik razmislij, i razmetrij vlaš-
chie ſvoje slabosti, i niſecchičnosti : i pomagn
kanya duſee, i tela, i oſtaalih izvanskih ſvo-
jih.

2. Ima zamirati, i razgledati bogſcih, i vek-
ſcih od ſebe, a navlaſtiſti iſučerſti : koyi nas
ſviſecchiuye, i ućij, da gnega nasledovati bu-
demo kada reče : *Poućiteſe od mene, yako kro-
tak ye ſam, i ſmeren ſercem* : i proćaya.

3. Ima općhiti, i združiti ſe umigljenimij,
krotkimi, i bogogliubovnimi.

4. Ima bitiponučen, i umigljen u odichi, u
domu, i va vſih ſvojih deanyij, i čignenyij iz
vanskimij, koliko podnaſcia verſta gnegova.

Ljci protiva Taſechi ſlavi.

Lijk protiva Taſechi ſlavi yeſt. skrićati iz
verſna i pohvale ſvoje.

2. Razmiſgliati vlašchia pomankanya, i ſla-
boſti ſvoje.

3. Čaſt, i ſlavu, koyu gnemu gliudi dayu :
on čas pridatiye Bogu, ſazdategliu ſvakoga
dobra.

Lijk

N Ay vecchi lijk protiva oveniu grijhu yest
da človik ostavi vse čto ima, Boga radi.

2 Da zamiri, da prema er človik yest obila-
tò bogat : niscechie ne magne ima pomisliti da
duh človičaski niscechie vecchie nenafichinyese
blagom velikim, nego malim : i toga cichia
ima človik berxe pobiyati, i odgagnati poho-
tinye imanya : nego kupiti blaago.

3 Da pomislj kako skorò ima vse ostaviti,
i da sèga soljta nechie ino odnesti nego ono,
čto ubozim udijli.

4 Da pomislj, koliko veliko bij uboxstvo Isu
čerstovo, i Svecih, koi gnegu nasledova-
li yest.

5 Da ima uffati u Boga, koi pafce, i hrani
ptice nebeske, i govori : *Iscbite prie cesara-
stvo bytie, i pravdu yego, i pročaya prilozetse-
vam.*

6 Da ima odstupiti od tovaristva, i drux-
tva skupnih, i lakomijh, i xiviti, i opchiti
s'onimij, koi nenavide, i odmjchiu dobraa
vrimenta.

7 Divitise i čuditi a bogostviyu nebesko-
mu, i xeliti, i iskati ona dobraa bezkončana
stanovita, ugodna, i po vse vike stoyechia
i ne mimohodechia.

VLASCHIA LICSENYA. III

Lijk protiva Pobotinyu pul'tenomu.

Lijk protiva pohotinyu pul'tenomu nay prie yest, bixati od pogleda na mnogo vechie od druxstva one stavaarij, koya na blud i na pohotinye potaknuti, i uxgati moxe.

2. Ne opchiti: ni drugovati, ni xiviti s'oni-mij, koyi naukom svoym podriču druga na blud.

3. Bixati praznovanye, i manifestovanye: d nastoyati udiglie častnim, počtenim, i pohvalnim dellom.

4. Ne paasti, ni hraaniti tilo svoeye plemenimij i precinimij yizbama, da berxe gliubiti porednost, i uzderxanye od yizbij: a navlastito od vina yakoga, tverda, i mochna, i od pichie koya po naravi svooy repla, i uxeguchia yest.

5. Odagnati tudie zale misli, i ochiuchienya svoya čuvati, i sčičiti, da ne posernu k'zlu.

6. Vazeti na se dobrovoljno kugod boleest, i pečal, za odaghnati xeglic, i potaknutya pul'tena navlastito kada naskaču človika napasti, i sablazni pulti.

Lijk protiva serxbi vlasčhiy.

Lijk Protiva serxbi, i razgnevoglicnyu vlasčhiemu yest pripravit, i ugotoviti sebe na podnascanye vsterpglivō s'ih onih ričij,

111. ISPRAVNICA

čij, i dillij, ka, razigglia, i podiču slovika
na serxbu.

2. Znati, i razumiti kako uoridyenye ne do-
saduyetsni sekodij onomu, koji uoridyen-
yest: nere onomu, k-yi uoridyuye; i koli
veliko uoridyenye isucherst za nas podnijl
yest: komu tada potrachiamo, i uzdayemo
hvali za gnegota tolika dobrotvorya, kada
na priliku gnegovu uoridyenya podnasciamo.
Obratitile misaglin svoyo na štogod ino, od-
erativskiyu od uoridyenya, i od razmisglien-
ya o uoridyenyu priyatomu. Kadašle spome-
nie od uoridyenya priyatoga: Yezik, i ruke
da postisne, i serxbu u serczu uxgaanu da
ugaali.

Lik protiva serxbi drugoga.

K Adale kto na tebe serdii, za utaxiti yaad
gnegov budi tih, i ričah: Yere pisa-
no yest: Gladka rič kersej ggnev, a ostragaafi
yarosl.

2. Muči, ili odstupi od šjcz razserdyenaago.

Lik protiva Nenavidosti.

C Lovik moxe uličit pomagnkanye od Ne-
navidosti, naypie: nenavidečii, i ne-
glubečii i zemaglskaya.

2 Razmisgliayuchi, kako nenavidost yest
nisc-

niſcehiema ji neprudna kako koga ſobo naſci-
nij, nere grija, i uſtaſuye, poſce, niſcehiu,
muſij, i grize ſerce nenauidgliwoga.

3 Razniſgliaynchi kolikofe ne priſtoyi ſłowu
ku kerſtjaninu nenauiditi brata ſwoga, budu-
chi da duxni yſmo kerſtjanin za iſker gogo
naſcega kada poribuye.

4 Razniſtiwſci, ima prociſniti ſłowik, da
prema da on koga nenauidi nebi imal blago,
ili ono poſtanye komuſe nenauidi, li zato on
koy nenauidi, nebi niſta wechie, ni boglie
imaal. Ako dakle nenauidost niſta ne prudi
nenauiduyuchiemu, ni ū wremenijh twarij, ni
ū dobru glaſu, ni ū kripoſti, pačemu ſerce
grije, i odwrachiaga od Boga, zašto ſłowik
nechie uklonitiſe tey kughe od nenauidosti?

5 Ima ſłowik za ličiti ranu od nenauidosti
razniſgliati ono što prudi, i što moxe gliubru
i dobrohotinye bratsko uvgati ū ſercu gne-
gotu.

Lijk protivu Nenauidosti, il zlobotomn
vlafchiemu.

ON koi imazlu woglu protivu drugomu,
i nenauidjega: ima razniſgliati o ſecu
Boxyu, koyi ne odpufchiia, ako mi ne odpu-
ſtimo.

2 Da on koyi zlo hochie ū ſercu, i nenaui-
di, wechie zla, i ſechiete ſebi ſinij, negoli
onomu, koyema zlu woglu moſti budut li da

H

on

on koyi ù serczu pragonij drugoga, polaga sebe ù stanye smertnoga grijha.

3 Da napokom od potrebe yest, da kadgod prostijmo, ako nechiemo na vike poghinuti. Dakle boglie yest berzo prostiti, negoli prohoditi xivot ù grihu bez dostoyanya; neka tako prostiofci uklonimose poghibili vjecnée smerti, i Bogu da ugodni budemo ù xivoglič-yu nalcemu.

Lijk protiva Nenavidosti, i zlu botinyu drugoga.

A Ko človik hochie uličiti, i uraxiti zlu vogliu, i nenavidost, koyumu drugi nosij, potrebuye da-mu dobro činij: Da-mu posluxuye, i ugadya: i da-muše upokorij, i podloxij.

Lijk protiva Poxarlosti.

ZA oprite se pomagnkanyu od Poxarlosti, lijk yest odnijeti, i paryati onaa koya podtiču na Poxarlost, ili gherlo; kakono rechi: odnesti tya yizbine načignane, i pricenee.

2 Razmisliti da onaa pohoot od gherla, ili poxarlosti yest vechie podobna xivini, il skoti: nego človiku: Yer zaliscno xeranye potupgliuye razum: gafij vřaku dobru xeglu uskra-

OPCHIENA LICSENYA. 115
uskrachiuye xivota. Pačelise imaa razmisľiti
da xivota istaa toliko samo yide, kolikoyoy
zadovoljno, i potrebito yeti; a ne vechie.
3 I ū ovomu mnogo prudiť, da človik od-
lučij ustegnutise od zalična xeranya, i pienya.

Lijk protiva Linošti

Pervij lijk protiva linošti yeti čestokraat
pomijnati dobrodarya boxya, koye po-
minanye zbuduyue človika na gliubav boxyu,
i na dobra dillovanya.

2 Spominatise čestokrat, kako smert na bli-
zu yeti, koya vazimľie, i ukrachiuye vrijeme,
dobro dillovati.

3 Razmisľiati vičgne plachie, i mjesto do-
broga dillovanya, i vičgne muke, i stradanya
za zlo deanye, ili zlo čignenye.

4 Bixati od druxtova, i opchiena onih ko-
yi linošti, i praznovanyu nastoyee: a nasledo-
vati onih, koi na dobrodeanye snaxni, i go-
tovi yelu bixech praznovanye, i linošti.

Opchiena Ličenya, i utibe.

Perva verhovna, i opchiena utiha, i lijk
za izxiliti, iskoreniti i skerčati prigriscé-
ya, i pomagnkanya, i za slyati ū serczaa člo-
vičaska kripošti, yeti časta Molitva, s'vifanyč
zdruxena.

H 2 Dru-

Drugi lijk yest, često ispovidanye grihov
svojih, koye ima biti oni čas akose moxe
učigneno: neto človik upadeć u grijh.

Treti yest, čestokrat pričesčievatise
Tilom Isucherstvom.

Četverti lijk yest, bixati od druxine zalijh,
a nasledovati dobrih.

Peti yest, čitati libri, ili kgnighe dobrih, i
bogogliubnih pisaacz: a navlastito sveto pi-
simo.

Šesti yest, razmiscljati muku Golpodina
nascega Isuchersta.

Sedmi yest, razmiscljati Xvor svetih.

Osmi yest, razmiscljati nad nami stoyechie
veličastvo Boxye, i Angelov.

Deveto yest, razmiscljati smert stanovi-
tu, i neubigmu, koyase ubighnuti ne moxe.

Deseto yest, imiti pred očima pravdu box-
yu po prilici, i skaazni onih koyih nakazal yest.

Yedanadeslo, imiti pred očima sud priči
imiyuchi.

Dvanadeslo, muku i strazsti vığncec, ofud-
yeni.

Trinadeslo, Vescglie, i blaxenstvo raysko-
ga stanya.

Kakose pridobiyu grijbe.

N Ay prie po dillih človika: to yest po pri-
gručeniyi iziskovatise imaa xilla, i ko-
ren, s'koga zniču raa, i ostala gnegova pri-
gri-

griscenya. Yere yedan fasmo, ili nayvechie,
dva poglavna grijha obikayu biti u cloviku
fsakomu, iz koga yednoga, ili nayvech dvi-
yu sticu, i plodeese ostali grijsi: tako da neto-
se odnamu ona yedan, ili dva poglavna grijha,
i ostaali ki od tud radyahuse poghinuti hote.

2. Imase dobro derxati na pameeti lijk, ko-
yi yest protiva komu grihu: nekase muxe pri-
loxiti, i priviti ta lijk u fsako dobba, kada
porribovalo budeet.

3. Od potribee: yest arzatise s'yednijm, ili
z'drughim tim ofobitim poglavnim grihom,
(prema da imamo vsih opchieno progoniti)
doklegod zatarse, i pridobuden budeet: ta
yedan, ili drughi posobni matichii grijh: ili
tako pobien, i omlohavglien budeet, da ili
vechie protivitse ne budeet, ilse lasno bude-
mochi potarti, potlaciti, i zagubiti.

Protiva ovoma nepriateglia potribuye ce-
stokrat ponavgliati odluku zagubiti-ga, i ostrit-
ti serxbu na gnega, i elascchijm oruxiem-
vaglia s'gnijm boy bitti, i privitti, i priloxiti-
muse imayu opchieno likarie; I okol ovoga
tribuye da raabi fsakdagne iskuscenyesi raza-
branye od seidenya, il conscientie. Yere,
ako danas naskocise yedan, a syutra drughi
grijh: paka treti: aspokom nechiefc pridobiti
ni primochi ovoga, ni onoga: da tribuye nay-
prie yednoga zagubiti sa vsuma: paka drugo-
ga, i tako ostaalih.

H 3 Potri-

4 Potribna yest hrabrost, i velikost duha za zataknuti, i poçeti boy, za mochi uffati primoxenye: prema da ima biti trudno, i teſeko. Yere ſtanovito, i nepoghible zlame nye od primoxenya yest uzveličnò, i uzdaanò uffati ſlighnuti primoxenye, i dobitye.

5 Potribno yest naſlidovanye, i napridovanye udiglnò ù boyu, ratti, i arvanyu, niſe, taglia zapuſtiti, il oſlabiti, prema da tiſuchi-krat padecſi. Vſtani dakle çloviçe, i arviſe, i brani hrabrenò, i kripkò. Yere on ſamò primoxen, i dobijt yest ki odvergſci od ſebe oruxye ſwoye, i vogliu arvatife, ſramotnò pridaſe protioniku ſwoyemu. I prema da zani-koliko vrimena vidijſe, da niſi niçta napridoval: niçta magne arvechiſe, li dobijſi çtogo-di. Yer kakono na çasokazaocz, il horologiu vidijmo ſin proſcial, alga prohaya yuchia ne vidimo, i kakono vidijmo da xita raafſtu, alli ono raſtenye ne viditſe: tako ne laſnò mox viditi uzraſt kripoſti, koyapo malahto raafſte; niſcchie ne magne po vrimenu liſto uzriſc, da uzraſla yest. A i onij trud arvanya tolikoyer, i umiglienſto, i uſterplgienye mnoghee koriſti yest onomu, kiye podnaſcia.

OD POVRACHIENYA.

MEYV onimij, koya Ispovidniik od potrebee znatti ima, yest *Povrachienye*: po kom činije zadovoljno za tuye vazeto: il za scchiettu: ili za uvidyeny. I onim tolikojer koyise ispovidayu yest od potrebee: Yere kakono vazeti tuye: tako i derxat tuye pri sebi protiva vogligospodara one tuzari yest grijh smertni. A ona koya poglavito zamiriti, i obsluxitise imayu okolo povrachienya v ovih dvih versh, il čisleh vzderzetsa.

*Kto, Komu, Čsto, Koko: Gde, Kad, i Pokoj red
Povratise; verz oko, ti ki čtije, zdolu vred.*

Niscchie ne magne nay prie razumitise imaa: da kada govorijmo od povrachienya tuzegaa: razumitise imaa da govorijmo ne saamo od onoga čto nepravedno, kako po silli vazeto yest: da i od onoga čto nepravednijim načinom pri sebi derxitse, kako rech od zayma: a to radi neka krachie budee nasce govoreny; i zaro yedno, i drugo postavijmo pod ime od vazetya.

Ko ima povratiti 110

V Saki koji bil yest uzrok od nepravednoga vazetya, ta derxan yest povratiti. I ako mnozij bišce uzrok od toga: bi tiy duxni yesu da povratee.

A po deset naćintij moxe ćlovik biti uzrok nepravednoga vazetya; koji načini uzderxet se u verfeh, ili ćisleh zdolupisanih.

Tu ye hi yest uyal; gnegov raab, zapoved.

Svit: pristayuchi: bual: i to varise u red:

Kipriyima: i, nim: kife ne protiv:

I ki ne obyaglia: tim reci, vratite se i.

Pervi dakle koji ima povratiti, uzderxiše pod ovom rićyu: *Ki yest uyal*, i pod ovom *Raab*: to yest onl koji saam po sebi vazimlgie tuya nepravedno, svoym vlasćehim horinyem ganut: za sebi dobiti, il drugomu, kako no yest raab, ili yunak zaymodavca, ili uzurnijka, koji oblaštyu gospodara svoza gnemu datom diluye takova dillaa, i on ki poraazi po zapovidi, i poveglienyu gospodina svoycga.

Drughi uzderxiše u ovoy rićji, *Zapovid*: to yest on koji zapovida, da ko takovo dillo ućinitse: I ta duxan yest povratiti, i zadovogl no ućiniti onada, kada stvar po gnegovoy zapo-

zapovijdi ućignena, i sveršcena yest; ilipo-
tvardioſci, i pohvaſgliuſci ono, što ućigneno
yeſt : brani, i nedopuſcchia daſe povratu vā-
zeto, il daſe zadovoljno ućini.

Treti v'ovoy rijci, *Swit* : to yeſt on koyi
ſvittuye ſverſceniſnim naćinom daſe ima ućiniti
zlo dillo, tako da raadi gnegova ſvitta tko-
god ſvotrij nepravedno dillo, derxan yeſt za-
dovoljno ućiniti : ako to dillo po gnem ſvit-
tovano ućigneno yeſt.

Četvrti v'ovoy rijci, *Priflayuchij* : to yeſt
on ki priſtaye daſe zlo ućini : koye ne priſta-
ſci on, ne-bi ućigneno bijlo. Da akobi dillo
ućigneno brez toga priſtanutya, ū toj prigo-
di, nie duxan povratiti, ni zadovoljno ućiniti.

Peti v'ovoy rijci, *Hval* : to yeſt Vuhgli-
vaca; koyi hvalechi, x'negova hvaglicnya,
i vuhglicnya : i kako s'uzroka, il ſauzroka, ne-
podobno dillo ģinijeſe.

Seceſti v'ovoy rijci, *Tovaric* : to yeſt dio-
nik, il tovaric zaſoga dilla : kako rechi drug
ili prićeſtnik, pomoćnik, ſriduſtatnik, ili
koyi inako kakogod ima diolbignu toga ne-
podobnoga dilla, i raa duxan yeſt zadovolj-
no ućiniti : kada yeſt kupnō uzrok zla dilla.

Sedmi v'ovoy rijci, *Ki priyima* : to yeſt on
ki taciģ priyimae, i kriye; yere on tako ģi-
nechi yeſt uzrok od zlotvorya, dayuchi slo-
boďećhiu zlotvorcem, i ſhranu pligocnya,
i uyarya gniģova, ģeſa ģiģh lupeģi, i razboy-
nici

nici slobodnie kredu, i razbiyayu : ta takov duxan yest povratiti. Dali ne, akobyih priyal radi inoga uzroka, a ne da kredu, i il' ino zlo da ućinee.

Osni v'ovoy rijci, *Nijm* : to yest on koyi moxe govoriti, i duxan yest govoriti, karayuchi zladeanya : zapovidayuchi da se zlo ne činij : a mućij, ni hochie da kara, da oderačia, ni da zapovida, moguchi.

Deveti v'ovoy rijci, *Kise ne protivi* : to yest oni koyise ne protivij zlu ćignenyu, i ne zabagnuye, i ne priprićuye zlotvorya, i nepravedna ćignenya : koya moxe, i derxan yest zabraniti, i priprićiti, kakono yefu oni koyim to ćiniti pristoyi po dillu, i dugu dostoyanstva i officia gnihoova.

Deseti vzderxise pod ovom rićyu, *Ki ne obyavglia* : to yest on koyi znaade, a ne obyavglia zlotvorca, koyi grede da zlo ućinij, dim on koyi ne obyavglia kada moxe, i duxan yest obyaviti : i koyi ne obyavglia onoga, koyi zala ućinil yest : kakono seidok na sudu zazvan, da istinnu seidokuye : i kakono yefu straxci, ili pudari vinogradov, vertlov, gnijev, perivoyev, koyi kada ne obyave onoga koyi scchiertu ućinil yest, duxni yefu oni povratiti, i zadovoglnu ućiniti iskergnemu, komu scchiertu ućignena yest : a to se razumij tada : kad to gnihoovo neobyavglienye yest uzrok od sekodee, ili scchiertee.

A one

A one riči koye v'ovih trih prigodah , ili kazeh rečene yesu, *Ki moxe, i duxan yest* : Na- učitegli nicip razumiyu od onih saamò : ki raa- di oblaasti, ili officia *(svoga)* mogu, i duxni yesu tako da oni samò à tih prigodah imayu po- vratiti .

Vfaki od zgorurečenih kada scchietta uči- gnena yest : derxan yest vsu cilovitò, i napun- nò scchiettu povratiti , i naplatiti ; koye scchiетtee bijl yest uzrok, ili sauzrok, ili del yest , ili vse . Da ako inij za *(svoy)* deel povra- tee : duxni yesu samo za ostanak napraviti, i napuniti onomu ki ofechieten yest . Da ako oni koyi bijsce načelnò uzroci od scchiетtee, i napunnò zadovoglnò učinili yesu, ostaali ni- su derxani ničta povratiti .

Komuse imae povratiti.

VOvomu razlukee potribba yest. Yere a- kose povrachienye činij od same stvar- ri tuyce , koyase nahodij pri komugodi , ta- stvar opchijenijm sudò , imafe povratiti ono- mu čigova yest, akose znaa gospodar gneye . dim dase imaa povratiti gospodaru gneye, ili ta gospodar yest Czrikvegnaak , ili svi tovnij . Da akobi ta gospodar bijl Načelnik , ili stari- činja czriqveni , koyibi razšipal blago, i iman- ye czriqveno : imafe Czriqvi povratiti, à ne- gnetmu , priyamfci nifechie ne magne na to, akose

akoſe moxe oblaſt, i priſtanutye Starſciſinee
verhovniega.

Da akoſe ne zna kto yeſt goſpodar one tva-
ri, il ako za povratiti yu gne-mu ne moxe do-
nega priti, ili nemoxeſe k' gne-mu bez poghi-
billi, ili ſkandala: ū tu prigoddu, ili ū raa kaz-
tā tva-ri ima Iſucherſtu poorachieria biti, kako
Goſpodaru, i Goſpodinu vſihee ſtvaarij dav-
ſci-yu ubozim. A toſe ima uſinici: pokole ſe-
kalofe yeſt, koliko ye zadovoglnō; uſſayuchi
daſe nayde goſpodar one ſtvaari, dabife gne-
mu povratila.

Da ako povrachienye imafe uſinici raadi
priyatya nepravednoga, ū kom i danye toliko-
yer nepravedno yeſt; kako rechi za priliku:
Diak, koyi daye pineza Biſkupu za neka-mu
redi dade zlo: i nepravednō daye, i ſinij.
I tolikoyer ki priymglie, zlo i nepravednō
priymglie: ū ta kaaz, i ū tu prigodu, to pine-
zo nimaſe povratiti onomu koiga dal yeſt: ne-
go onoma, ū koyega neçaſt, i ſramotu to
pinezo dano yeſt: dijm daſe ima vratiti, ili
Czriqvi, ili ſloviku komugod. Da ſtanovito
boglic yeſt datiyih Iſucherſtu, kako naſledni-
ku, ili eredu ſſih.

Da akoſe povrachienye imaa uſinici ſamō
radi nepravednoga priyatya, a danye nie bij-
lo nepravedno: kako rechi od Vxurnika, ko-
yi nepravedno ſinij priymgliuchi lihuu, ili
uxutu: a on koyiyu daye ne prigriſciyue,
ermuye

ermeye silla dar-yu : ù ta kaz, ta lihwa, il uxu-
ra imafe powratiri oſcchiectnomu: to yeſt ono-
mu koyi uxuru plaatil yeſt ; tako da ſaſtanuſe
kupnò oboya oway : to yeſt nepravednoo pri-
yaye, i ſecchietta, il ſekoda, ka ſhice iz nepra-
vednoga priyatya : Togaa cich on koyi ukre-
de tuy zaklad tergovczu, imaga powratiti ter-
govczu . Niſſecchie ne imagne, na ſudſſecchiu
duhovnomu od ſwidenya, il conſcientie mo-
gaalbiga powratiti goſpodaru, ako togaa cich
tergovacz nebi ſkodde imil.

Tolikoyer ako kto ukrede twar ukredenu :
imaa yu powratiti goſpodaaru one tvaari . I
znari una lupex ki to ukrel biſce, da wechie,
nie duxan pod powrachienye once ſtvaari .

Ako on komuſe imiſce uſinitti powrachie-
ye umeri yeſt : imafe powratiti naſſedniku, ili
Eredu gnegovu . A akoſe ne-zna kto yeſt na-
ſſednik ili ered gnegov, iziſkawſci prie po-
mogniwo toga ereda, i nenaſciad ga : imafe
twar wratiti ſluucherſtu, to yeſt ubozijm gne-
govim .

Da ako znadeſe kto yeſt goſpodar od tvari,
kaſe powratiti ima: tere ta goſpodar prebiva,
i ſkoyi ù dalecznih ſtraana h, ali twar moxemuſe
laſnò, i wernò poſlatti : ako twar yeſt welike
cijne, i wridnoſti, imafe odpoſlatti goſpodaru
gneye, na tratgnu, i ſpijze onoga koyi ne-
pravednò derxi tu ſtvaar . Da akoſe twar ne
moxe poſlatti, i nie welike wridnoſti : moxeſe
dati

ISPRAVNIKA 100

dati blixikam gospodara gneye, ili ubogu Mo-
nast ru po sudu dobra Muxa: to yest kako do-
bar mux profudij, s'ovim nagodô, podvezom
da ako gospodaa one tvari priide: da mufe
ima povratiti, akofe ta tvar hraniti moxe.

Da ako zaymodavacz, ili Vxurnijk hochie
povratiti liheve, ili uxure priyaate: a oni ko-
yimfe imayu povraatiti odafclci yefu na daleq:
one liheve, ili uxure moxeyim poslaci na trat-
gnu, i spize gnihoze. Da ako zaymodavacz
odayde u drughee ftraane: ima poslaci uxure
na spize fwoye onim kimfe vvatiti imayu.

Da zamiritife ima kako ne vazda imafe po-
vratiti fvaar onomu figova yest: il od koga
priyaca yest, kada to povrachienye moxe fcko
dno, i poghibilno biti, kako rechi: akobi kto
povratil mac manenoga iftomu manenomu:
da mofeze to hraniti Eredom, il naslednikom
négovim.

Da ako uzrok zabragnen yest, d ne priyar-
ye, kakono yest u gherdnom debijtku bludni-
cee, kadi nie zabragneno priyati plaachiu.
da zabragneno yest dillo, za koye priyimglie
tu plachiu, nie potribno da fe povrati nego
akobi u tom himba ufignena, il dabi fe priya-
lo, i izvadillo z ruk kogagod ctogod nepodo-
bno, il akofe priyimglie od onoga, ki nie go-
spodar onomu cto daye. nifechie ne magne
imafe tijm rakovim fvitra dati, da dadu ubo-
zim. I ta ifti red imafe derxati od onoga cto
fe

se dobijeva na igri.

Dobra ona koyimse ne znade gospodar : a imayu povrachiena biti, kada učinišci podobno iziskovanye za nayti-im gospodara, naytise nemoxe : taa dobraa, imayuse dati ubozim po sudu toga pri kom yesu, ili po sudu otcza duhovnoga.

Tvazari nascialse, koye nifu nikadar gospodara imille, ili nie pominka od gospodara gnihova, il koye yesu onoga ki ne haye za gne, ta dobraa yesu onoga koyi nascialye yest. Da ako imilla yesu, ili imayu gospodara : imayuse povratiti gospodaru gnih. Da ako učinišcise pomgnivo iziskovanye : nenahodise gospodar : ta dobra moguse dati ubozim, ili da ih derxi za se on koyi nascial-ye yest, ako ubog yest: imiŭsci ò tomu dopuscchienye od Ispo-vidnijka svoga.

Da od blaga, ili kroviscchia, komu gospodar ne znadetsje : ako to blaago nascialto yest ù vlašcchiem pogliu, ili gnivi onoga koyi nascialga yest, vse to blaago gnegovo yest, dim onoga koiga nascial yest ù svooy gnivi.

Da ako nascialto yest ù tuyoy gnivi : polovicza toga blaaga yest onoga, čigova gniva yest: a polovicza nascialnijka : kako govori Sveti Thomas.

Da ako yamačnò nahoditsje, iscchiuchiga pomgnivò, z' dopuscchienyem gospodara ko- yiga dariva to yer on nechje iskati. fse bla-

go naskiaſto yeſt onoga, koi naskiaſga yeſt.
 Da ako kto iſečhie blago, proſia vogli go-
 ſpodara miſta, kadife iſečhie: (ſie pogo-
 nayde goſpodarovo yeſt, dim goſpodara mi-
 ſta rečenoga.

Da ako kto znade, da ū yednoy gnivi yeſt
 skroveno blaago: ter kupi tu gnivu: vidite
 da vſe blaago yeſt onoga, koi gnivu kupil
 yeſt.

A zamiritiſe ima, da običay po kom bla-
 ga, i skroviſečhia naskiaſta lahagnena yeſu
 Goſpod, i Vladavcem miſta, ra običay ne ve-
 xe glovika ū ſudu duhovnomu, ili ū conſci-
 en-tij, po ſudu nikoyih naučiteglio. Da ū kom
 miſtu yeſt zakon: ili običay podoban, i pri-
 čan razlogu, koi inako veſti, i zapovijda:
 k tomu zakonu, ili običayu potribuye prigle-
 da imiti.

Čtoſe imaa povratiti.

S Tvori vazete, i ſečhiette uči gnene imayu
 ſe povratiti, i naplatiet.
 Ako ſtvaar vazeta nahodiſe ū bijevu, ra
 iſta ſtvaar imaſe povratiti. Razo ſamo ako
 biſe ne mogla povratiti brea poghibili, ili
 skandala: Yer tada imaſe povratiti ne ſtvaar,
 nere onoliko, koliko vridna yeſt, po ſudu
 dobra Muxa.
 Akoli ſtvaar nie vechie ū yeſten, ili ako
 goraa,

goraa uſignena yeſt : tada imaſe vratiti ono-
liko koliko vridna biſſe .

On koyi ima, ili derxij pri ſebi tuyu ſtvaar ,
duxan yeſt povratiti-yu onomu ſigova yeſt :
ili-yu imaa z'dobrijm putom , to yeſt po do-
bri viri . ili ne : Da ako-yu imaa po dobri viri
kako rechi , ako kuupil yeſt kogna miſlech , i
derxech da kog onogov yeſt , koyimuga
prodda . (ſigov niſechie magne taa kog ne
biſſe) ako ta kupnik yur preprodalga yeſt ;
derxan yeſt povratiti ono , ſto tom preproda-
yom dobijl yeſt , a ne vechie . Da akobi imil
toga kogna u daar , i prodalga ; derxanbi bijl
povratiti ſſu cijnu , priyaatu za reſenoga ko-
gna .

Da ako ima pri ſebi ſtvaar tuyu , koyubi
kuupil ; derxan yeſt povratiti tu ſtvaar : prem
da ne ima cijnu , ili pinezo od onoga , ſigova
ſtvaar yeſt . Niſechie ne magne moxe pred
pravdu dugovati , i na pravdi pitati protivu
onomu , koyimu tuyu ſtvaar prodaal yeſt .

Da ako zlom virom , to yeſt nepodobnijm
naſinom kuupil yeſt tuyu tvaar za dobiti ; du-
xan yeſt povratiti onu tvaar , akoyu ima , ili
akoyu ne ima ono ſto vridna yeſt , ſa ſſim do-
bitkom koga priyal yeſt od te ſtvaari ; i 'prem
dabimu ta ſtvaar ukredena , niſechie ne ma-
gne derxan yeſt povratiti-yu .

Da ako vazel yeſt tuye znayuchi da tuye
yeſt , a to ne raadi dobijtku : nego yer vernò

dilloval yest dello gospodar one stvaari: ne-
kabimu ne poghibla; moxe od gospodara tee
stvaari pirati ise ono, što potratil yest za imi-
ti tu stvaar neka gnemu ne poghinee.

Da akobise ne nalcial gospodar tee stvaari,
ima-yu datti ubozijm, izvadišci prie sebi o-
no što potratil yest za tu istu stvaar.

Yedan koyi podobno, i podobnijm dopu-
scchienijm načinom pripičuye komugod, i
protiva stoyi, da ne imaa, i ne stighnec kogod
dobro; nie za to pripičeny duxan ništa po-
vratiti. Da ako nepravedno pripičil, i izva-
dil yest kogod dobro onomu, koyiga imil bi-
sce: duxan yest povratiti, koliko ono dobro
erijдно bisce. Da ako ne bisce sa s'imaš imiil
to dobro; nere bisce bližu za imitiga: duxan
yest pod sud dobra muxa, i povratiti što do-
bar mux reče.

I tolkoyer on, koyi pripičuye komugod
dillo gnegovo: kako rechi, tkobi zabraanil, i
ne daal da texaak teexi teegh svooy, koyi teegh
pravedno, i podobno činij: duxan yest povra-
titimu scchienetu po sudu dobra muxa; razvè
saamò, ako ta koyimu braani: brani-mu s'ra-
zloga kogagodi.

Oni koyi zabraguuyu, i pripičuyu načinu
nepodobnijm, da on ki ima imiti, ne moxe
svooye isirati, ni stighnuti od duxnijka: kako
rechi oslobodišciga od tamnice; ili kirngod
inijm nepravednijm načinom. I va opchie-
govo-

govorčhi: Tkogod drugoga nepravedno, a horeť ofschiettij, ili ofschodij: ta duxan yest naplatiti, i zadovogno učiniti. I ako znade kolika yest scchierra; ima za ſe naplatiti, i vratiti: akoliſe ne znade kolika yest: imaſe toliko naplatiti, koliko proſudi dobar mux.

Ako ſtvaar tuya poghinet ū rukah onoga, koi bij uzrok, da ne bude povrachiena goſpodaru gneye: ako ta iſta ſtvaar ſtechi pri goſpodaru biſce takoye za poghnutij nij derxan pod ſchiertu ili, ſekoddu; Da ako ſtvaar ſtechi pri goſpodaru ne bi biſla poghnuti, ili akobi gnu goſpodar bij prie prodał, ili inako obratit ū ſwoy korit; derxan yest pod ſchiertu, i ſekoddu.

Yedan duxnij, koi ne ima cym da plaati dughe ſwoye: cere uboſetwa, cichia odverſe od ſſega dobra ſwoyega, ako paka s' vrimenom doyde na bogatiye ſtanye; duxan yest ū conſcientij ſwoyoy vratiti, i platiti duxno.

V ſchiertah, il uvidyenyi xivota, Vdu, Zdravya, Slobodſchine, Počtenya, Dobra-glaza, ſnaaghe, vochia: ſchiertte, i ſekodde s'toga naſtiduyuchie: koriſti, i plodda, s'toga prihodetia, i inih tacijs: povrachienye učinitſe, koki naz boglie budetſe mochi: kako dobri gliudi proſudet.

On koi himbeno, ili po ſilli vazime diſtva czviť diſoyki, derxan yest vazeti-ya za xenu, il kako proſudij dobar mux zadovogno

gnoy učiniti: Da ako il ona udatise, il otacz gneye dat-yu nebi hotilli, duxan yest zadovogno učiniti po sudu dobra muxa.

Da akobi ki vazel dievstvo onoy, koya na to dobrovogno prisiala yest, nie duxan zadovogno učiniei, ni magne vazet-yu za xenu.

Koliko se imaa pouratiti.

A Kose znaade koliko scchiette, il skod-dee učigneno yest; onoliko pouratitise imae. Da ako scchietta, i uvidyenyeyest takovo, dase nemoxe sa svima zmiriti koliko yest, imase roliko, i onako pouratiti, koliko, i kako dobaar, i mudar mux odsudi: prigledavsci na fsaku okoluscchinu *stvaari, Vrimena, Mista, Kyja*, i ostaala: to yest kakova, i od česo yest scchietta: Na koe vrimie učignena yest: V komi mjestu skroovu, il očitü, svetü, il nesvetü: Kakov človik yest on koyi uvidyen yest, i ostaala.

Yedan koyi posidae, i uxijva stvaar dobro virom: ako prie ner mimoyde zakoniro vrimie od mimopisanya, čto Latin zove *Prescriptio*: poznaade, i vidi, da stvaar koyu uxival nie gnegova; u dufci, ili conscientij derxan yest pouratiti cilu tu stvaar, i plood, i koristi, kimij s'tec stvaari bogatiyi učignen yest; Razvè ako uxival. i polci yest ove koristi za trij licaa dobrom virom, kakouobi derxan bijl po-
vra-

eratiti istu svaar, i koristi priyate, vrijme-
koyebi dextral tu svaar zlom vrom, izvadiv-
sci saamo tratgnu, koyabi ucignena bijla za-
kuppiti, bratti, iskarti, i hraniti plood, ili
dohodke od tee svaari.

Ovi istij razlog yest od onoga, koyi za mno-
ga litaa nie naplatil ono, što po testamentu
komugod ostavljeno yest; a to se zove, *Le-
gati*: yere derxaan yest povratiti skupno i ko-
risti, koye za to vrijme s' onoga priyal yest.

Kadi se ima Povrachienye uciniti

Ako od potrebe yest uciniti povrachien-
ye od svaari tuye, koyu skogod ima pod
dobru viru, to yest zakonitim titulom; to po-
vrachienye imaase uciniti v'onom mistu, kadi-
se svaar nahodi.

Da ako imaa ono što nepravednim nacino
vazeto yest; imaase povratiti v'onom mistu,
kadi gosподаar tee svaari nechie imiti sekor
dee niyednee. I akobi kto imal sekoddu u togo

povrachienyu podnesti, nay pravie yest

da-yu podnese on, koyi nepoda-
bno obuyal bisce tu svaar.

I koyi vazda kashil
yest povrati-
tiyu.

Na koye vrijeme, i kada Povrachienye
ucinitise imao, govoru, govoru

ON koyi duxan yest povratiti, v'istinu ima tudy povratiti, yese to yest ona zapovid, koya velij ne derzati tudy i ništa magne ona riječ, Tudy, imase razumiti da sloviki u hotinyu, i vogli svooy pripraviti, i gotovu yest povratiti, kold naz berze bude mogal. A koliko pristoyi povrachienyni, imaa povratiti na podobno vrijeme, podobnoe okoluschine, ili circumstantie.

A trlj stvart yesu koje mogu spricati slovika od povrachienya dase tudy ne ucinit.

Perva yest kad gospodar stvart, kafe ima povratiti pristaye, i dopusceha vrimena, na koye povrachienye ucinitise budee.

Druga yest razlozito peznanye zakona, ili dilla, što Latin diji: *ignorantia iuris*, & *facti*. To yest da neznadise da po zakonu bise duxan povratiti: ili da neznadise imiti pri sebi tudyega.

Treta yest nemoguchstvo: okol koga yest scester sud ucitegliev.

I Pervi sud yest, da sloviki nahodechse u skončanoy napokognoy potribbi, neimiyuchi nego samo čim prihraniti sebe, i svooyh nie duxan povratiti tudy. Yere tada, to yest u ve likoy potribbi slovika, fsaka opchiena yestut.

Drughij

2 Drugij sud yest, da nie duxaa povratiti tudy on koyi povratiosci ne-bi mogal xivati kakofe priiskoyi versli gnegovoy : prema daggospodar tee struari, koyise nenahodi u takovoy potribbi, nechie da dade odvolake vrimena. Nisecchie magne on koyi po ta način derxij tuye, imase čuvati ne činiti zaliscne tragne, il spijze, koye nisu od potribbe. Yer iaa ko ne-bi mogal po razlogu ispičian, ili obzraengen biti.

3 Treti sud yest, dase nijma tudy povratiti : ako ta tudihayno povrachienye bilobi u scchiertu duscee, ili tijsla onoga, komuse imaa povraatiti.

4 Četverti sud yest, da akobi to tudihayno povrachienye bijlo, ili moglo biti u scchiertu, ili protivu dobru opčienomu ; nijmase tudy povraatiti.

5 Peti sud yest, dase nijma tudy povraatiti ono čto očitim načinu moglobi bisi do scchiertu tee dobroga glaza, ili xivota, ili duscee onoga koyibi povratil, ili kogogod drugoga, ili akobi s toga iziscial kigod smertnij grih, ili poghibij, to yest perikul kogogod smertnaga griha : u prigoddi toga perikula neimase povrachienye učititi tada ; her na vrijeme, kada nie vechie tey strahce, il perikula. Yere ovce yesu vechie scchiertee, i sckodde : nete tudy ne povraatiti.

6 Yest i šestij sud, da to dase neima tudy po-

orati tuye; kada s'toga povrachienya rudih-
taynoga zničee velika scchieta duxniju, a
malla korist onomu, koyi ima imiti: kako za
priliku: Dabi potribovalo maistoru, ili artixa-
nu prodati orudye arti svooye o koyoy xive,
za učititi povrachienye, a tu prigoddu ne ima
povratiti. Yere po razlogu imamuse dati
odolaka erimena, da pogodno naplaati; da
zamiritise ima kako. Ako on koyi ima imiti,
yest takoyer ubog; imamuse tudye dati gne-
govo; yere nie pravo dase ya pogayam, i po-
magam tuyim i scchiетom, i skoddom, ono-
ga koyi od mene ima imiti.

Zamiri tolikoyer, da ako odolaka od po-
vrachienya yest scchletna, i skodna onomu,
koyi ima imiti, i niemu on čas povrachieno
sto gnegovo yest; naymagn ima biti d'erxan
bez scchiетee, il skoddee: nehtechse učititi
scchieta vlaschijih dobrih onomu, koyi
povratiti ima. Imase tolikoyer dobro zamiriti: da ispov-
dniici ne imayu odričiti ovacijh pered, nere-
sčisceno, i dillom povraate, ako prie u per-
vagnijh ispovidijh odrisceni, nijfu hayali po-
vratiti tuye. Da ako on koyi duxan yest, ne moze imiti
odolake, ni roka od onoga komu duxan yest, a
da raz koyi ima imiti nie u potribbi; ter du-
xnijk moze tada povratiti bez skoddee svo-
ye: a nisechie ne maguee nechie da tada-

vraati, nego pripravan yest u drugo vrijeme povratiti; yere mnij, i misli da tada nemoxe to uciniti pogodno, i bez sekoddee; i raa kaaz ili prigoddu moxe odriscen biti, obeciaesoi da do toliko vremena povratiti hoche. Da ako moxe, i u dusci, i konfientii svooy znaz, da tada moxe, a nechie: po njedan put ne ima odriscen biti; yere se pcutu yidi, i obyavlia da nie skrulcea.

Od reda, i nacina, koyse ima dervati u zadovoljno usignenyyu.

ON koyi moxe povratiti fsm: ne ima po tribbu obsluxiti: reda u povrachienyyu, da kakono recheno yest, potribuye da fsm povraati.

Da ako nemoxe fsm povratiti, prie imayuse povratiti onaa od kijn stanovitse znade, cigova yesu, nego ona, koya neznadese cigova yesut. Razve samo ako ona stvaz, od koyese ne zna cigova yest, takovabi bijla: dabisestanovitse znallo, da nikadar ni bijla ovoga, ni onoga gospodara; kako kalez. Yere ta takova, bez veridienya onih, koyi imayu imiti, moguse datti ubozijm.

Meyu stvarama od kishce zna cigove yesu: nay prie imayuse povratiti onaa, koyase u svoey bitiyu nahodee, i yesu drugoga; kako techi, onog gro u shranu dade yest, i onog gro kup-

kupglieno, a ne naplachiemo yest. A za orakovim povrachiemyem zakoni, ili statuti mištov obsluxitiše imayu, i ono što odlučye zakon gradskij opchienij; razve ako ta zakon bilbi protivu zakonu od naravi. I ako u njih zakoneh yesu različni sudi, imaze obrati on koi boglij yest.

Zaymodavacz, ili uxurnijk, ako neima toliko imanya, kimebi mogal naplatiti dužt, koih podobnij, i dopuscchienijm načinom, učinil yest: i uxure tolikoyer; Nay prie dxan yest zadovogloo učitini dugom učitne nijm po podobnu načinu: a to ako vlašchie steaari uxurne nenahodeše u vlašchiem biču svojemu, kako rechi: i zakladi. Yere zakladi imayuše vratiti gospodaarom gnihovim, koi vraciayu pinezi. I tolikoyer, ako po takovu dugovanyu, ili dellih podobnijh, i dopuscchienijh, nie učitnen uboxiyi; i nemoxniyi za naplatiti perve lihe, ili uxure; kakonobise zgodillo u obechianyu doree; yerbi učitnen uboxiyi.

Ako dobraa yesu ta, od kihle neznaa cigo va yesu, moguse povratiti po svitkovanyu Ispozidnijka; koi, ako vidij da dušnijk yest u velici potribbi, i uboxetu, mochi hochie dopustiti, da sebi uzderxij, i vaze ta dobraa, kako uboghi Isucherstov, ako niščie ne magne Ispozidnijk profudij tako dobro: a to da prudno yest duči onoga dušnika dopustiti mu

to;

to; yere akobife vidilo da toga dopufecchien-
ya cichia, ta duxnijik hochie biti barxij na va-
zerya tuyeja blaaga, ili na ukredenye: ne-bi
pravdo bijlo ucinitemu to milofardye.

Orayna dobraa, i tovari orayne imayufe mu-
dro povratiti: nekase ne ozloglasi, ni uerijdi
dobar glaas. Da lihve, ili uxure opchiene:
opchieneife imayu povratiti. Yere po povra-
chienyu, ili u povrachienyu tuya blaaga do-
bivale dobar glaas.

Ako kto pravedno ozloglasi yest kogagod
po puet od pravde: ni derxan vernuti, il zado-
vognu uciniti; Da akoga yest prozloglasi, il
obrekaa nepravedno, i krijvo, ima vernuti
dobrij glaas, govorechi: da krijvo rekai yest,
ili da istinu potayai yest.

Da ako nepravedno: da li ne krijvo ozlo-
glasi kogagod, (kako cinij on koi obyavij
grih istinu): ima vernuti govorechi: da nepra-
vedno yest ozloglasi kogagod, i da zlo ucinijl
yest, recchi to, i to suprotiva nemu. Da imase
svetati da ne slaxee, i ima imati vaar, kako,
i cto govori; dabi frichiom to vecbie ne o-
zloglasi hotechi povratiti dobrij glaas. Yere
ako ruzi od povrachienya, bilebi rak ove, ke
bi vechma ozloglasi glovika, tadase ne imaa
povrachienye uciniti, ai magne, kada nasledo
valbi, ili shedil vecchi perikul, il poghibil ve-
chiega zla, nego yest ono dobro ko-bife stiglo
po povrachienyu toga dobra glaasa.

130

Ako

Ako dobrij glaas nemoxele povratiti, ima se tada po ini kigod način zadovogno učiniti, i namiriti ona sechieta, i uveridjenje; koje naslidovalo jest zloglasja cijchia; onako kako dobar mux profudij.

Istijm načinom imase zadovogno učiniti onim, koji skrovnimij napifanyi osramotcheni, oklevetani, i ozloglaseni yesu: koya krovo nopifanya Latinski, ili Diački naričayutse: *Libelli diffamatorij*. I povrachienye počtenya, i dobroga glaasa imase va onom mistu učiniti, u kom ozloglasje učigneno jest, ili očitó, ili skrovitó.

Zamiritise ima, da kada psoofna, ili framatna riječ rečena jest onomu koyemu mogase prudit, ili rečena jest po načinu, i reč zakona, ili raadi bratskoga pokaranya, ili kada tey riječi rečene, nijsu istinnijm načinom zloglasovne: kakonosu nika riječi tamascnee vaodatne, ilise mogu tumačiti, i razumiti tako u zlo, kakono u dobro; ilisu te riječi drugijm kimgod putom očitte, i odkriveče kako reči od inijh prie rečene, i stečhi tey riječi takove, nie od potribbe povrachienye učiniti. Ova od povrachienya iz nauka, i planyz: dobriyh, i poglavitijh Vseitegliov sabrana yesur, i zadovoglna budite.

A sada govoriti hočiemó od zaveez Czirja, i qvenijh.

OD PROKLIESTVA.

I MIYVCHISE ovdì gòvoriti od Prokglie
stva; nay prie taknutise hotee nikoya, po
kijh budeše znatti, što yest Prokglieſtvo;
Paka od grihov ili prigriſcenyij prokletijh;
Paka od prigriſcenyij, ili upadanyij to yest
kazov od Prokglieſtva: od ſakoga poſobnò
govorechi.

Prokglieſtvo yest dvoje: à to *Magnſce*,
i *vekſce*. Prokglieſtvo magnſce yest ono, koye
zabragnuye, i pripriçuye prokletomu priyat-
ye; i priçeſchienye od Sakramentov: i ne-
moxe taa tako prokglieſt bitti obraã na doſto-
yanſtvo, ili ſtarifcinſtvo, ili officiij niyedã,
i uçiſnen yest nevidã; i népriſtal na priyat-
ye niyednoga beneficia czriqvenoga.

A Prokglieſtvo vekſce yest ono, koye od-
gagna, i razluçuye çlovijka od opchienya.
Czriqvee ſvete: to yest da nie diſlnik, ni pri-
çeſnijk niednoga dobroga dilla, ni plodda, ni
Sakramentov, ni Molitav opchienijh, ni pri-
çeſchienya duhovnoga Svete Matere Czri-
qvee.

Da zamiritiſe ima da ako dillo nie ſverſce-
no, kogaa cijchia ktogod prokglignetſe: prè
da dillo too poçetoyeſt: i ako on koyi çiniij,
i dilluye to dil'o, nie pervi, i glavni deategl
toga dilla, prema da zapovijda: ta nie pro-
klet.

klet. Razvè akobise prokglieli i oni, koyibi
suvitovali, i pomagali, i proçaya: Itada,
akofe dillo nie ispunillo, i dovarscihò: nielu
podloxni tij pod prokgliestvo.

Yofecchie buduchi dafè ne çinij, ni mechie
na nikogar Prokgliestvo, nego raadi griha
smertnoga: on koyi takovec yest conscientie,
i rakova svidenya, da dostoyno, podobnym,
i razloxitiym naçinom mislij ù sebi, da nie
smertno sagriješil; nigdar nechie upasti ù pro-
kgliestvo zakona; Yere sud zakona nie neprà-
vedan. A dilaa, koya çinij prokgliestvo oek-
fice ù dusci prokletoga, yesu ova.

Nay prie uhiglinyega, i ulisciuje od plod-
da, koritli, priçesçhienya, i diolbignee staa-
rij boxastvenijh: kako rechi: er nemoxe pri-
yati svete Sakramente, ni staati na boxastve-
nijh çinij, ili ofscih: prema da ta nie opchie-
no navisçhien prokleet bitti. Niçta magnee
raa prokglieti prokgliestvom oekscim nie oda
ghnan od ulazanya ù czriqet, i od lusciany a
riçi boxyee.

2 Viscen yest od priçesçhienya, i diolbi-
gnee dobrih deanyij Czriquee: i od molitav,
koyefe ù Czriqvi çinee.

3 Odaghnan yest lod kragliestva nebeskoga,
ako prokgliestvo yest pravedno. Paçe prema
dabi nepravedno bijlo; ter ako ne haye, i po-
gherdnyue to prokgliestvo, gubij Kragliestvo
nebesko.

Obu-

4 Obustavlien, i razlučen yest od dillovan-
ya, i ispravlieniya fsakoga reeda : tako da
prokleti dillovaufci ù redu svojem komgo-
dir; upada ù neredye : to yest ù Irregularitad.

5 Odaghnan yest od beneficiev Czriqve-
nijn, koya ne moxe ni za se priyati, ni imijm-
dazi, ni moxe priyimati dohodke od benefi-
ciev, kih ima, doklegod stoyi ù proklestvu, i
kafni profiti odriscenye. A akobi kto nehar-
nò, i ustermglienò stal punno godiscchie ù
proklestvu; upalbi ù sumgnu od Eretičastva,
to yest dabiše razloxitò sumgnilo protivagne-
mu, da Eretik yest.

6 Nemoxe ulisti ù reed : ako prie nie odris-
cen.

7 Odaghnan yest, i nemoxe obrati, ni obran
biti : i ovo prostiretse tolikoyer k' dostoyan-
stvu svitovnomu. Yer yedan tako prokleet,
nemoxe bitti obraan ni na Cefarastvo, ni na
Kraghestvo.

8 Odaghnan yest, i obustavlien, da nemo-
xe ispraviti, ni sverfciti officia, ni čijna nie-
dnoga; ni se moxe sluxiti vladičastvom, ni
oblastyu vrimenom.

9 Odaghnan yest yosechie od oblasti duho-
vnee, da nemoxe ni rediti, ni redyen biti;
Razvò ako skroven, i podnesen yest. I ova-
ko imase razumiti tolikoyer što zgoor reko-
smo ù sednom, i osmom pomagankanyu, koko
pristoyi mochi obratti.

Oda-

10 Odaghnan yest da nemoxe ućiniti niye-
dnoga dilla zakonoga, to yest da ne moxe
biti Prokuratur, iliti Proskerbniik, ćiniti
Istrumente, ili pijsma, ni inaa dillaa, u ko-
yih gliudi opchiee meyu sobom.

11 Nemoxe biti pokopaan u svetu mistu.

Od Proklestva, ko ćlovik oblaaťniik me-
chie, i poltauglia vaglia boyatise, prema-
da nepravedno yest: i imase prositi, i iskatti
odrićenye od toгаа prokglieftva: razve sa-
mo akobi u gnem bijlo ono pomagnkanye,
koye Latin zove, nullitas: to yest kad Sudacz
u procesu, i sudu svoem oyde kogod dello, ko-
se imase po zakonu fsakoyako imiti, il ućiniti
prie ner pryde na osud, i proćaya. I on koyi
nebi hayal za to prokglieftvo, smertnobi sa-
grisil. Da ako to prokglieftvo ima ono zgor-
rećeno pomankanye od nullitati, i akobi ne
imil izayti stoga kigod skandal; toga pro-
kglieftva nise yest potribba boyati, nise ima-
obsluxiti. Nisćchie ne magnee imase po-
kazati uzrok, radi koyega ta osud lihan, i
prazdan yest, nullitadi ćijchia, tako dagase
nie boyati; a to da ta osud ućignen yest po
onomu ki ne imase oblast, i inaa.

V proklestvu zakona, ili ćlovika: osud nie
nise razumij izdaan, ni ućignen, kada govoru:
Pod zarok Proklestva. da to yest yedna prij-
gna, i proćaya.

A onada osud yest ućignen, i sversecen, ka-
da

da govori po podobiju, i glasu vrmena mimoscia toga; kako rechi: *Budi proklet*.

Yesu paka nikoye inee riči, koye yesu prilične ričam vrmena mimoscia toga, i toliko vagliayu, koliko dabi izrečene vrmenom mimoscijm, kako rechi: *Odjuduyemo: i od lučuyemo ta bitti podloxan proklestvou. i ovo yest ofud učiğnenij, i šveršcenij*.

Da ako riči yesu naredglive, i zlamenuyu, ili kaxu vriyme koye imaa prijeti, kako rechi: *Da se prokunut*; nie sud učiğnenij, razve ako bi priloxeno, *Tudye*: ili kegod ine riči, s' kih moglobife viditi, i profuditi, da sud učiğnen yest.

*Od grijbov, ili Prigriscenyj
Prokletijb.*

ON koyi proklet yest prokglestvom magn scijm, sagraiscuyet, ako ukladatse u priščescchienye, ili sluxenye od sakramentov, ilie priyimayuchi, il dayuchi.

On koyi proklet yest proklestvo vekscijm sagraiscuiye nay prie navlaštno, i smertno: ukladayuchi se u Sakramente, i čijne, il officie boxaštvene.

2 Sagraiscuiye, ako priščescchiuye, i opchij s'inimij u deanyij czriqvenijh, od koyih zgoru rekošmo, kada govorišmo od dellijh, koya proklestvo činij u dušci prokletoga.

K

Sagri-

3. Sagrisciuje ; akose uklada ù deanya gliuczka ; A onaa koyaa opetchienò zabragnena yefu gnemu, uzderxetse va ovom çislu .

Vsta : Molba : Zdravo : Opchimye : Terpeza .

Za *Vsta* : razumijsse , dase neima s'gnime govorit , ni na usta , ni po kgnigah , ili listij , ni po posleh ; ni-mu slatti daare , ni celove , ni pozdrauglienya davati , ni imatti priyaa-zni s'gnime , i ostaala .

Riçyu *Molba* : razumijsse , da gnemu zabragneni yefu Sakramenti : i da ne ima dijla molitav opchienenijh , ni niçesar duhovnoga .

Riçyu *Zdravo* : razumijsse , da neima pozdrauglien biti obijçnim pozdrauglienym , ni riçyu , ni po pisanyu .

Riçyu *Opchienne* : razumijsse , dase nemoxe , i neima s'gnime stanovati , ni kupnò pribivati , ni niyedno dello opchieno s'gnime imiti , il dillovati ; Da ne razumijsse ù tomu , akobi kto s'gnime prebijeval za radi inoga , il razlika uzroka , ili dilla . Moguse ovidi odvaditi yose nikoya dillaa , kako dillo obranya , i officia , i ostaala nikoya .

Riçyu *Terpeza* : razumijsse , dase ne ima s'gnime blagovati , ni spatti . Niscchie ne magne zgorureçenaa dilla nimayuse razumiti , ni derxati za grijhe smertne , akoe kto ne çinij za pogaryenye oblaasti czriqence .

Od

*Od grijbov, koji iz Proklestva
u njih protiču.*

N Ay prie grijh yest opchiti, i dugovati
u boxastvenijh, i duhovnijh tvaareh
s'onimij, koji prokleti yesu.

2 Grijh yest pokopatti u mistu svetu prokle-
toga, koji navischnien yest biti proklet.

3 Bitti dionijk, ili imati dijlati grihu ofud-
yenomu, ili u onomu; česa cijch tkogod
prokleet yest, i upal yest u proklestvo.

4 Opchitti, i dugovanya imati s'prokleti-
mij, u inijh dugovanyij, koya zabragnena
yest.

Da zamiritise imaa, da oni koji opchie, i
duguyu s'prokletimij, ne za pogerditi oblast
Svete Materee Czriquee, ni yer mnijlibi da
s'toga opchienya budee pogheryen ofud-
učignenij, i koji ne činee to proti-

va opovijdi, i zabragnenyu

Stariscinee, s'agrisciuyu,

da li ne smer-
tno.

Ovi zdolpifani yefu kaazi, il prigodde, ù kiyb
moxefe opchiti, i dugovati s'prokletimij,
razvè samo ne ù boxastvenijb, il du-
bovnijb, koyi Kaazi uzderxefe
va ovom gylu.

Korist: Zakon: Nixni: Neznano: Potribno.

Ričy Korist, razumijse: da ne upada ù
prokletstvo on koyi govorilbi s'prokle-
tim cichia svoye vlašcchie koristli, ili cichia
vlašcchie koristli duhovnee, ili telešnee ono-
ga koyi proklet yest.

Ričy Zakon, pristoyi matrimoniyu: d to da
xena s'muxem prokletim moxe opchiti, i du-
govati, i sluxitimu, i toga cijchia ona ne upa-
da ù Prokglieftvo.

Ričy Nixni, razumetse slughe, i sinove,
koyi oččevi oblaasti podloxeni yefu: d ne o-
slobodyeni, što Latin govori, *emancipati*:
Tako da slughe, sinove, raabi, i raabigne, i
ini od kuchie, i obitili prokletoga mogu s'gni
me opchiti, i sluxiti gnemu ù potribnijb, bez
kih xiviti nemoxe.

Ričy Neznano, razumijse da ne upada ù
prokglieftvo on kibi opchiil, ili govoril s'pro-
kglieftim neznayuchi on, i ne razumiyuchi za
zakon velij, i naredyuye, ili neznayuchi dello
uçigneno, to yest neznayuchi da on s'kime
govo-

govoriš jeft, učiniš je dello, raadi koga bi
bi proklet, il po zakonu pisanomu, ili po ofu-
du človeka.

Ričy *Potribno*, razumiš kada komu po
sili *potribno* jeft opchiti s'prokletim; ili ra-
di nevojglie, i *potribnee*, i za hraniti, i uz-
derzati u xivotu prokletoga: kako reči; slu-
xitinu u onomu, čto od *potribnee* jeft za uz-
derzanye xivota gnegova.

Razumiš tolikoyer tom ričy, *Potribno*:
potribba za ukloniti, i odatiti kugod škod-
du, il šechiešu. I tolikoyer kad *potribba* jeft
svitnovenya duhovnoga. I razumiš *potrib-
ba*, i slla štraaha cichia, koyi štraah nahodi
misto i u človeku krepku, i yakodusnomu: d
to jeft kada tkogod za štraah, koyi ima od o-
noga ki proklet jeft; da-mu ne učini zlo il u
xivotu, ili u inom, šilovan jeft opchiti, ili
govoritisc'gnime.

Od Vpadanyj, ili Razov.

V Pada človek u proklestvo magnee, kada
opchij s'onim koyi očitó, i za ime pro-
klet jeft; il s'onim koyibi šilne ruke poloxil na
Diaka, ili Redovnika; I od ovoga proklestva
magnea šzaki Redovnikj odriseiti moze.

A od kazov proklestva vechiega, u kratko
hočiemo govoriti, razdilisie u dva dela:
d to u oni kazzi, ili upadanya, koyise uderete

i sáhragniyu u Bulli Vécere Gospodgne. Iá-
 oši ostali, koi po koišé hochie puut sáhra-
 gneni yésu, Koyu Bullu, i kaazi ovde zdol
 pomgnieó, i vernó protumačeni poloxisimo,
 i postavišmo; neka svaki ispovidnijik moxé
 viditi, i znatti koi yésu oni kaazi, i onai gri-
 hopadanya od koiyh on nemoxe otrisčiti, bez
 dopuscchénya Svetoga Otcza Pape, ili ino-
 ga Poglavice czriqvenoga, koi u tom imilbi
 mooch, i oblaast odrišcénnya.

GREHOPADANTA; ILI KAAZI SA-
 HRAGNENI V BULLI VECERE
 GOSPODNEE.

P Ervi kaaz yest protiva vsim, i svakomu
 Eretikom, il Poluvercem, i protiva o-
 nim, koi gnim veruyu, i koi ih pri-
 yimlju, i pomagayu, i opchieno protiva
 fsm, ki ih braane, i koi hotechie braane
 kgnighe, i pisanya gnihoza. I tolíkoyer pro-
 tiva ism Razpirnikom, i Razmetnikom; kih
 Latin zove, *Sebismatiki*; i protiva onim koi
 odlucnom rverdom odlukom dilese od po-
 sluha Svetoga Otcza Pape Rimskoga varho-
 noga Erea, i koiše slluyu, i ischijú ditiše
 s pod posluga gnegova. Na onih koiše odavayu, ili nazivayu, to
 yest appellivayu od Pape Rimskoga k'Zboore
 il Conciliu opchienomu priscialnomu. I na
 onih

onih koyi tijm dayu koyigod puut, ili pomoch na rakovo odzivanye .

3 Na hnsare moora, i na onih koyi ih priymgliu, ili dobrovoogno dayu gnim kugod pomooch. I na onih koyi plinee, ili grabee, i kedu, i vazimayu dobraa, i blaago onih, koyi se u moru razbiyu .

4 Na onih koyi postogliayu nova danya, il gabelle nove, i na onih koyi chinee veksee one gabelle, koye yur poloxene yefu. I na onih koyi kupee, i tirayu, i vazimayu dacie, ke zabragneno yest vazimati, i priymati.

5 Na onih koyi skriogliuyu, i himbeno izu vrachiayu, i opaace kgnighe, i profceny, ili supplike Apustolskee, ili promigniuyu takee, supplike podpisane, zamirene, i dane. Ili koyi pod ime Papino, il Vicecancelira, ili Daatnika, to yest Dataria smiyu podpisati ih, brez dopusechienya Svetoga Otcza Pape, ili istoga Daatnika, il Dataria .

6 Na onih koyi donasciayu Protionijkom imena Isucherstova kogne, oruxya svakoya, ili ku-hoch verstu geozdya, ili inoga metalla, zlaata, srebra, stagna, mida, bronzu, ili kogod orudye od boya, ili ratti, ili ye od derua, il ko noppa, ili konopagl, ili laana, ili vunce, i staala inaa zabragnenaa, kimij stvarama rarets aruu, i biyu Cherstjanskij narod. I na onih koyi ili po sebi, ili po inih dayuna znanje Protionijkom veree Cherstjanskee dilla, i sicut

idouni

K 4

vanya

vanya pristoyechia Opchini Chersianskoy
na scchienu; il skoddu Chersiansku. Ina
dayuchie Nevirnijkom svitta, ili pomochi.

7 Na onih koyi naskaču tih, ki nose potri-
baa za xijtak, i ostaale potribee dvora Rim-
skoga. I na onih koyi to činee činiti, i braa-
ne onih, koyi tako naskaču, i zabragniuyu
prinafciafi zgorurečenaa.

8 Na onih koyi hitayu, plinee, deru, i biyu
onih koyi gredu pred pristool Apustolskij, ili
koyise od tud zaerachiayu, ili koyi obuzuyu
tih, koyi stanuyu u Rimu, ili ih biyu, okna-
ste, poraaze, ili pogubgliuyu; i na onih koyi
takaa činee činiti.

9 Na onih koyi poraaze, oknašte, ubiyo,
uhite, obuzee, ili oplijnee tih, koyi gredu u
Rim, ili putnijci, koyi poboxa cijchia, ili raa-
di putovanya gredu k' Rimu, u gnem stanuyu,
ilse dillee x' gnegaa. I na vsih onih, koyi taciym
razboynikom, i zločincem dayu pomochi, ili
svitta.

10 Na vsih onih koyibi ubilli, oknaštilli,
udrilli, uhitilli, u tamniczu postavilli, uzder-
xali, il progoniteglno progonilli Gardinale,
Patriarhe, i Arhibiskupi, Biskupi, i Legati, il
Pokusare pristoglia Apustolskoga; ilibi ih pro-
ghnalli vanka gnihee darxavee, ili diecefi, i
vanka gnihe Vladičastvoa. I na onih kibi za-
povidali takovo dillo, ilibi poteardilli, i po-
hvatili takovo včignenye, ili na to daali po-
mochi,

mochi, ili seitta.

11 Na onih koyi po sebi, il po inih pobillibi porazilli, ili vazeli blaago, ili imanye onih, koyi raadi potribboanya, i pravod swoyih pribighlibi k'dooru Rimskomu. I na onih, koyibi ucinilli kogod zlo odvotnijkom, proskerbnijkom, ili prokuraturom gnihovim; ili poslucnijkom, to yest Auditurom, ili Sudcem odredyenijm, i postavglienim slisciati pravde gnihove. I na onih koyibi ili saami po sebi, ili po inih ispunilli zgorurecnaa, ili nastoyati, dase too ucijni: ili na to daali seitta, il pomochi. I na onih koyi braane, dase ne ispunee, il sa vsijm, il bez gnihova dopuscchiya kgnighe, i poveljenja Apustolskaa, ili ona ka se cinee po naacin od Breva, ili pozovi, opovijdi, ustavglienya, zapovijdi, proceski ispunigli-vi, to yest effecutoriali, i inaa odlucenya, ili Dekreti izifeli od S.O. Pape, ili od Legatov, i Poklisarov, Predsudechih. Poslucnikov Komore Apustolskee, ili Commissariev, i ostaalih Sudaacz odlucenijh stola Apustolskoga, ili odluke, i zapovijdi koyebi po vrimenu po gnih odlucene, i odredyene bile. I na onih, koyi bi zabranili, da Pijfci, ili Nodaari ne cinee pismaa; ni vire visce tih kengih, ili ona koyab ucignena braane, dase straani ne daduji; ni nastoye dase ne dopusti da ih straana ima. I na onih koyibi vlatili, ili d tamniczu verghli, ili ustavili, i cinili nastaviti Pijfci, i Nodaari, ispunite-

nitegli, i Podispunitegli zgorurečenijh kgnijh
 pozovov, i ostaalih. I na onih koyibi zabra-
 nilli, ili činilli ustaviti uopchieno, il posobi-
 to kogagod, da ne grede k' dvoru Rimskomu
 za gnegove potrebbe, ili za imiti, il isprofi-
 kugod milost, ili kgnighe koyegodi. I koyibi
 zabranilli, da on koyi isprofiyl yest kgnighe od
 milosti, il inee verstee u dvorn Rimskoom
 nemozi fluxitise od gnih, ili koyibi smijl uzder
 xati ih, ili ustaviti pri sebi, il pri Nodaaru, ili
 inako, budi po koyise hochie put, ili način.
 12. Na Cancelliri, Vicercancelliri, i Vichnijsi,
 kijnse hochie Kragiev, i Gospodee, i na Pred-
 stavnijsi od Cancellarij, Vichniikov, i Saymi-
 scchiev, ili Skupscchijn. I na Prokuraturi, ili
 Proskerbnijsi, nastoynijsi opchieni, il gene-
 rali gnihovi, il inee Gospodee soitoovnee, i na
 inij sudci tako odrednijsi, ili ordinarij, kako o-
 ni koyise zovu delegati, toyst daani. I na Ar-
 hibiskupi, Biskupi, Oppati, Priučnici, il Com-
 mendatari, Vicarij, i Officiali, koi po sebi, ili po
 drugomu priteexu k' sebi pravde, ili priu od be-
 neficiev, od defetijn, i ostaalih duhovnijh tova-
 rij, koye bilebi v' rukah, ili v' sudu Auditorov,
 i Commissarijev Papinih, ili inih sudacz czri-
 qvenijh. I koyibi ustavilli, i priprijicilli, da te
 pravde ne idu na prid, ilibi zabranilli gliudem,
 da ih ne udigliuyu, i ne nasliduyu. I na onih
 kibise ukladali kako sudci sudici, tee pre, il prae-
 de. I na onih koyi po kise hochie put ustavglia-
 yu,

yu, pripričuyu, i zabragniyu da k nighe Agustolske : ili harte, Executoriali : Pročelci, Od-luke , ili Decreti zgoručeni nebudu ispugne ni : ili yesu itomu zabragnenyu pomochnijci, frido statnijci, ili pristatnijci.

13. Na onih koyi potexu gliudi czriqveni, ili ih čine potezati na svoya sudisčchia, ili nadsto ye tomu po koyile hochie put. I na onih koyibi postavili, i navistili Statuti, Redji, Nared-be, Pragmatike, ili ine kese hochie odluke ; ili koibide sluxiti timi odlukama, i nareqbama s'koyih, i po koyih vazimglietse, uyimglie, i magnfciaa slobodščhida, i oblaasti Czriqve-na, ilse gnoy po koyihoch način privriduyse, ili slla činij: ilse zgoručeni Statuti, odlukama, i pročaimi činij prirok pravaam, i oblaasti Svetoga Otkaza Pape, i prikojka Agustolskoga.

14. Na onih koyi po koise hochie put braane, i obustavghayu, i ne dopuščhayu larih biskupom, Biskopom, i inim Poglaviezam, i Staricimam czriqvenim vechim, ili magnicim i isijnim ostarim spdcem czriqvenim vlašcchim odčuyenim, ili ordinacijem, da nemozite se sluxiti, i dellovati oblaštju svojom czriqvenom.

15. Na onih koyi posvooyau, vazimgliu, i ustavghayu praxi, dohodke, i prihodščchia pristoyechia Czriqvegnakom, i Caricvam gnihovim, po razlogu Caricvu gnihovih, i pročaya.

čaya. Ili poštaugliayu dachstea, ili dacie, do
setine, ili inaa brimenaz na Czriqvegnake, i
na gnih imanya, bez dopusčchienya vlašchie
ga S. Oteza Pape Rimskoga, ili tachia vazim-
gliu, i tirayu od gnih, ili ih priyimigliu, prem
da imse dobrovoğlno dayu: I na onih koyibi
u tomu daali svetta, pomochi, ili pristayanya
svoyega, neka zgorurečena sverščena, i uči-
gnena budut:

16 Na gliude svetovne, koji po kise hochie
put ukladalibise u prú, ili pravde, ili cause
glavne, ili criminali protivu gliudem czriqve-
nim latechi ih: činechi na gne procesi: na-
visčchiayuchi, ili čechi osuđe, ili sentencie
na gnih; ili dayuchi ispugnenye tijn osudom
prem dabi to činili u kriposti kogase hochie
privilegia, prem dabi dopusčchien od pristoi-
gia Apustolskoga raadi kihse hochie uzrokov
pod načinom kakovase hochie govorenaya,
ili u opchieno, ili u posobito:

17 Na onih koyibi smilsi obuyati, uzderxa-
ti, razsutí, razotiti, ili nepriyategskijm naci-
nom naskočiti, ili podčesti, ili u soe, ili u dijl
sveti graad Rim, Kragievstvo Cíkille, Oroke
Sardinie, i Corfike, Grade kefu ondye Fara,
Patrimoni, il Očinstvo czriqveno, i isle Gra-
de, Castilli, i Mistaa, ili praaui, koye pristoi-
ye Czriqvi Rimskoy. I ki smiyu nepodobno,
i silno obuyati, smetsti, uzderxati, i porisnuti
verhovnu oblaast, koyu nad gnimijima Czri-
qva

ova Rimska. I na pomochnijci, pristajnijci, i obranitegli tih tacijs zgorurečenih; i kibi gnim daali u tom svitta, nauka, il kefe hochie pomochi.

18 Na onih ki na vrijeme nemochi, ili poboglienya Papina, il na vrijeme smerti gnegovec do čim pristolye Apustolsko stoyi prazdno vazimgliu, i kreu, ili pod koyefe hochie ime darxex pohixstvo, libri, pisma, i dobra. Komorec, i polačee Apustolskee, ter ih iz polačee odnalciaju inamo.

Prilagaše napokom na onih, kibi smilli protivu ovoy naredbi odrisciti nikogare: razve samo na punat, ili čas smarti, i tada dase nemogu odrisciti, nego obechiavsči, i davsci stanovitu podvezu, da tefe podloxiti zapovijdi S. Czirquee Rimskee, i zadovoglnu ućiniti proçaya.

Zapovida tolikoyer S. Otacz Papa Verhov ni Erey, u kripost svetago posluha vřim koyi imayu skerb, peçaal, i maar viřce duř, i vřim Posnijkom da imayu imiti pri sebi ispisu, ili kopiyu ovijh knigh, da-yu řte, i pomgnivò da-yu razberu.

I ovay do sele budite rečena od Bulle Vecere Gospodnce, u koy puniyc hotefe vřaova viditi.

A yere vřako godiřechie ova Bulla ponavgliase; ima Ispovidnjik; i ostali řvovitgnaci nastoyati, da yu imayu ili od řvovijh Biskupov,

poz, ili po ini put, za viditi, yeli što nadodato, ili uyato, ili promigneno: ali nic.

*Od inijb upadanyj, ili Kazov Proklestva, koyi
njisu sabragneni u Bulli Večevce
Gospodnee.*

NAy prie prokglignayutse Gospoda, ili Sreditegli, ili Knezi, i Officiali gniho-
vi, koyise nepomgnivó noseć okold dilla, i
opravec iziskovanya, to yest Inquisitioni pro-
tiva Eretikom. I tolíkoyer vsi ki dadu svitta,
ili pomochi kegodir, daće ne iziskuye protiva
tjime Eretikom.

2 Prokglignayutse vsi Iziskavci, i Ispravitegl-
nici officia svetoga Iziskovanya, ili Inquisi-
tioni, ki protiva pravdi, i conscientij svooy
ne hayu prigoniti, i processati Eretici; ili kij
krivó oglasciuyu, i oblaguyu glaasom erefie,
kogagod. I kij zabagnuyu činiti ta officij, i
to dillo; i ovkaz yest Svetoga Otcza Pape.

3 Iziskavci, i gnihoči Namislnijci, il Iziskav-
ci Biskupov, it Capitula na vrijme pomagn-
kanya stola Biskupskoga, koyibi nepodob-
nim putom priyali pinez pod ime iziskovan-
ya. i koyibi hoće daali, i priloxilli czriqve-
naa dobraa Komori, ili Fisku czriqvenomu
imenom toga officia, raadi pomagnkanya,
ili prigiscenya Popa; il Diaka.

4 Oni kbyibiudiglievali staati, ili kijbi va-
zeli

zeli na se stanye, il naslidy Fraticelow, Bifokov, Beghinov; i Staricine tolikoyer, koyibi to dopustili gnim.

5 Xene kebi naslidovale stanye, i varstu tih Beghinov, ili stonova priyaale to stanye, il xiuglienye gnihovo. I Redownijci kijbiye priyali na to, ilibiyim daali svitra, pomochi, ili puta.

6 Kij hottè, i sminò govoree, da naredbe ućignene po Octavianu, i Guidonu, vavgliayu.

7 On ki uffayuch, i uzdan u treti dijl Cardinalov, poymee sebi ime Papino, i kij toga priyimgliu za Papu. I on ki obraan ne po deih cilijh delij Cardinalov ukladase u Papastvo, ako nebi vechia sklaad na to pristalla.

8 Kij postavgliayu silne ruke na Popa, Dia-ka, ili Koludra. I u tomse razumij ne samò on ki to ućijni, da on ki posciaglie, svittuye, i daye pomoch, i pristaye dase to ućijni. I ki dar- xee, za dobrò ućigneno takovo dello, akoye ućigneno na gnihovo ime. I po Reguli, u veliku, i zamiritom poraxenyu, ili posiglien- yu yest Kaaz Papin.

9 Oni kij progonee Cardinali, ili poloxee ruke silne na gne. I Gospoda seitoovnaa, i gnih Namistnijci, ki u tom ne činee obsluxiti odlu- ku Bonifacia Pape C. Felicis, meyu dva mifecza: počam od dne, kadyim to prijde na znanye.

Kijbi

10 Kijbi udril, il potepal Biskupa, ilibig-
uhitil, proghnal: ilibi zapovidil da se to uči-
ni; ilibi potewardil, obgliubil, svitroval, po-
mogal, tovarisč bil, il znayuchič obranil onih
kibi to učinili. I tolikoyer imafe razumiti od
Knezov, i Predstavnikov graada, kibi griscnò
čago od zgorurečenih ucinilli na Biskupa
svoga; i u dijil ovo proklestvo yest sahragneno
u Bulli Večeree Gospodinove.

11 Kijbi po razboynijcih, ilipo Asfafsinih,
činijl ubitti kogagod Cherstianina, ili zapo-
vidal dase ubiye, prem dabise to dello ne svar-
scillo; ili kibi tacijs priyal k'sebi, branijl, ili
potayal.

12 Kijnose brasnaa, ili ina xitka Poganom
na vrijeme ratti, i u svako ino vrijeme u Alexan-
driu, i u inaa mistaa Arapov, il Saracinov
Egypta.

13 Kijbi razbilli, posilili, i oplinili mista po-
svetchiena. I po naviscchienu ov kaaz yest
Papin.

14 Kijplijne Cherstiane, i gnih blaago, kadse
razbiyu na moru; ako ne potraate, il nisu po-
vracili. I ov kaaz yest sahragnen u Bulli Veče-
ree Gospodinove.

15 Cardinali, ki na vrijeme pomagnkanya
prestolya budu smilli suprotivitiše naredbi od
obraanya Pape Rimskoga, ka naredba imafe
učiniti bez grijha simonice, i yest kaaz Papin.

16 Kibise fazval, ili appellal Conciliju ki ima
bitti

PROKL. NESAHRAGNENA. 1017

bittid od zapovijdi, od ofuda, ili S. Oecza Pape Rimskoga, i kij u tomu dadu pomochi, switta, i nauka: ilibi porwarditi inijh govorenja, i proçaya. i of kaaz yest Papin.

17 Kij dayu pomoch onijm, ki zvrachiayu, i pokriw gliyu kgnighe Apustolske, i switoenij gliud, kibise sluxilli u cemgod taciymi kgnigama himbenimij. I yest kaaz Papin.

18 Kibise suprotiviti, i kibi arewli kgnighe. Pape obranoga, prie ner okrugnen yest.

19 Kij ueridyuyu subofschina Czriqvenu, i çinechi obsluxewati zakone, ili statuci, i obçayiwedeni protiwu czriqvenu: ako u tok dwih mifecij po nawisçchienyu ne çince izwaditi ih s' Kapitularow. I çolikoyer Zakonotworci, Pijftri, Oblastnijci, Switodategli, i Knezi, kojibi smilli po tacihi zakoneh suditi, il ofudjenja pisati opchieno.

20 Kij uyimaniya, lachienya, ili rubglienya, koyafe zowu *Represalie*: dopusçhiayu protiwu czriqvenim gliudem, ili na imanya gnihowa, ili takowa uyimanya prostru k'imanyu czriqwenomu, ako takowe strati ne odnemu u rok mifecza dan.

21 Kybi usloewali gliud czriqvenij, da podloxe switoemijm czriqwe, ili gnihowa, dobraa stabilofschia, ili prawi gnihowe, u kazeh po zakonu ne dopusteni, ilibi zgrabili, il posowili çagod czriqwenoga, i takowa ugodyenya, premda doposçchienim naçin o uciguenoga.

L Ako

Ako zakonitò svischchieni ne povrate, i pro-
gaya.

22 Kijbi veridili, il sille ucinilli, opljoni, il
inako proghignali gliude czriqvene, kefe ho-
chie verlee, kijm pristoyi obiratij u Mostinb,
i inijh svetijh mistih, ili blizike, i prikeronih
gnihovih, il istee czriqvee, i ostala mista-
gnih, yer nehtilce obrati onoga, koga tijta-
cij horihu, i xegliahu.

23 Ki stoye prot onim, kife pravdayu pred
kohoch sudischie czriqveno, prema da van
doora, u pravdah, ke pristoye rechenoniu sudi-
sechju il protivu tomu dayu pomochi, seitta,
il Nanka.

24 Kij dopustayu komugod ubitti, il inako u-
fluxiti kogagod, il u xivot, il imanyu goega, il
gnegovih, to yer navijisti, i izdaa odsud, il sen-
tentiu proklestva, usteghnutya, il obustavglien-
ya, il onoga, radi koga za osud, ili sententia uci-
gnena bji. Ilibi pečalili onih, kibi obsluxevali
tu sententiu, ili onih, kibi nehtili opchitti s'taci
nijprokletimij, ako to dopuschiemye ne budec
odnito prie nerle stvaar ucijni. Ili akobise kri-
postyu toga dopuschiemya prislo na vazetye
dobaa, i imanye Razve, ako taa dobraa
ne budu u rook daan desec povrachiena, ili
zadomognost za gne ucignena. Tolikoyer kij-
se sluxce rechenim dopuschiemyem u semgod
zgorurenenih; ili to od sepyega horinya. Si-
nce Iov, kaz pokol nimoydu dpa muse za,
yest

163 PROKL.NESAHRAGNENA.

yeli sahragnen pristolya Apustolskomu

25 Gospoda svetoyaz, koya brance podlo-
xnikom svoym; da ne prodayu gludem czri-
quenijsu: i da ne kupuyi za gnihi, ili da im
ne čine inc sluxbee

26 Kijbi stonova posvojali, i k' sebi vazel-
regalie: straz, ili titule odevitovanya, i obra-
gnehya i mistih redovničkih, kijh prestoglia
uspomagayuyi: smayu oblyimati dobra, i
imanya criquena: licriqugnaci istih svetih
mistov, koyibi nastoyali dase to ucinii

27 Kijbi: uciniyl protiva: redu, i odluki Pa-
pe Alexandra četvertoga, koyi odluci, da
czriquc, i slozbenici: criqueni nimayu: bit-
darxani pod datye, i gabelle, i ostaala takaz-
bremea

28 Consuli, i Knezi, i ki imayu oblaasti, i
vsi pomochnici gnihozi, kibi postavili, bri-
menaa, tangarie na glinde czriquene, i ki bi
vsechili: oblaast Prelatov, i Seariscin crique-
nili: tako dase vidij da nimayu niedne oblaasti
čimene nad svoymi, ako vsechient, ne bu-
du hotilli pustiti czriquu i slobodi svooy, i
rolikoyer nastidniji gnihozi, ako ne ucijne
zadovolno i dva mieceza pokle vazu vob-
laast, ili knezyu

29 Ki po sili, i prigrpah čine izvaditi, i o-
nisti: proklesiastva, i proçaya, i ki takovimi
putem vade odrisceny

30 Ki uveridyuyi slobodschinu czriquenu

-it'i

L 2

u offi-

u officiu, i cijnu kgluſce, to yeſt oblaſti cri-
 qeſne i ki kglidgi zatvarayu sluxbu boxyo pro-
 kletim, i obuſtauglieniq. I ov kaaž-e Papin.
 31 Oni kiſe opiru, i protive obuſtauglienyu,
 ili ſequeſtrom od prihodifſchia, koyi ſequeſta-
 ućinſbi Biſkup, ili Vicarij od miſta, navoſto-
 ſci yednu ſententiu protiva onomu ki uxica-
 ſe, i poſidaſce, i oni ki ſmiyu obuyati priho-
 diſſchia obuſtauglienja, ili ſequeſtrana.
 32 Oni koyi zabavghayu, i opiraſe Viſitatu-
 rom ili Pohoditegliem Koladric, ili onih xen-
 koſeſt zovu Canonike ſvitozne, ak o kſiſſe bie-
 nne oſtaže gniſ u pency ſlobodi ginitid, lo-
 gniſovo bez nredne ſuprotiſſe chine, ni pri-
 priſya.
 33 Koyibi pokopal u miſtu Svetu Eretici, i
 oniſ kiſi horte, i odlućenim naćuom priſtayu
 ſ Eretici, i koyi ibi priyimaſu vſednomoſt
 34 Ki i Omicariſt na vrimje opotvori, ili
 zabragnenya, i to yeſt interdicta, ſmiyu horte,
 i znanim naćinomu prigodah ne dopuſſe chie niſh
 koppati kogod, ili prokleetiſh opachiſe, ili
 naime opoćidatſi, ili opitee uxunijke, i
 nech to ne bez pogaryenya, i vordienya obla-
 ſtice niſſe.
 35 Ki horte, i znayuchie ſince xadibus ili
 martimoniſ u bolnuſi bedopuſſe chie nonis pri-
 kazoimili, ili ſ rodicaom, ili ſ koladriczom.
 I oni ki buduchi Redovni, ili u ſectu ſedya
 polozeni, vxoſeſe i odolſ vuybſion i o-
 -ſiſe u

PROKE NESAHRASTENA. 351

36 Priprosechi Redovni Fratri ki smiru pod
sooyati, i k sebi vazeti desetine cznygodnu
duxne Razve ako ne prestani od toga rok
misceza daan pokole soisechichi budue stak
u rok deji misecij, ne vejine zadostogladu tim
czrygodnu
37 Redovnici Fratri, i Popi soivotnij, koi-
bi priegnati koshgod na zavet, ili obichiane
ye, da obra grobbe d zemah gnihotih
ili da ne promijne grobbe koyebi yur pri gnih
obraati, i ovo yest kaz Papin
38 Redovnici Fratri, koi izlaze iz sooyih
zatozov, ili Mostrov za poyti slisciti nanke
zakona, ili Likarie, i oni kibife ne oratili k
Mostrom sooyim u rok devih misecij, i toli-
koye Popi, i ostali Diale dostoyanya imayu-
chi, koi bi od toga takovans prestalli u rok
agoru regenij
39 Officiali opchij, ili Vladavci, koi n-
daxe, i brane lihov, ili uxre, i koi bi od
fudili dase plachiayu tee lihov, i dase ne ora-
tee one, i k yur plachiene yesu, kadase profis
dase poratec
40 Diale, ro yest Popi, i ostali koi su ma-
gnij od Biskupov, ki u mistih sooyih dopu-
sechiayu da soye uxurijci ocirtij, i ini tny za
ciniti uxre, i ki dopusechiayu da rij takovi na-
yimglu stani, i hize, i d prebiaytu gnih-
vih mistih, ako ih ne pronu u rok trih misecij
za vech ne dopustiti kadare da tu budu, i oni

- ki racijm nayingliu, ali nashivayu, ili po kofse
hochie inij put dopuschiayu pribitaliscchia,
da u gni: uxure: cinilli budu, i oni koyi yesu
pomochijci. *liheam, ili uxuram*
41 Oni koyi nymgliu, ipofeyayuy dostoyan-
stva, ili cijnii, ili officij grada Rima.
42 Vladavci, i oftaali, sreditegli, i ofciali
grada, u kom imae ucinitci obranye Pape, koyi
glubiteglno i pomeni vo ne ispugniyuy ona ko-
ya gni m zapovidana yesu: ili koyibi uciniilli
neverno u onib kagnim provegliena yesu.
43 Oni koyibi postali pijsmo, ili posla Car-
dinalom u zarvoru na obranyu Papino stoye-
chim, ilibi gni m crogod otayno govoriilli.
44 Redovnijci Prolyacei, ili Mendicanti ko-
yibi snova priyali hixe, ili Mistan za prebivati
u gni h, ili promigniyuy ona ka yure priyali ye-
su: ili ih u kogagod inoga prenasclayuy pod kife
hochie titul, ili ime kofe hochie.
45 Oni koyi opchie, i pricefcchiayu s'pro-
kletim na ime u griihu, raadi koga proklet yest
ilimu dayu pomochi, ili seitta u tomu.
46 Diaci; i Redovnijci koyi znayuchie, i
svoevoglno, il hotre pripusfcchiayu k' Boxa-
stvenim prokletoga po Papi, i o: yest kaaz
Papin.
47 Oni koyi himbeno roorec, i sinec da su-
dacz kuppom seoyim, idce k' xeni raadi sei-
doxbec.
48 Sraana koya nastoyi da shranitegli, ili
con-

conferuatiiri ukladayuse à inoo, lisee opitoga
zlotvorya, ili da prostru oblaast' svoyu à onaa
koya profe promiglienye, i iziskovanye. su,
da, ili sudiscchia.

49. Redovni Fratri ki sminnò odmitayu ru-
ho, odichiu, ili abit reda svoga, ili pristupa-
yu na naučenyà, il studii kse horec bez podob-
noga dopuscchienya; i Naučitegli, il Doctu-
ri koi znayuchie pripuscchiayu k' čteniyu, i
skulam svoym od zakonov, ili likarice gladi
redovni, koi odstavlise abiti svoyi.

50. Pripuscchi Koludri, i Canonici, Regu-
lari, koi pristupayu k' dvorom Gospodec, i
Vladavacz na scchietu kugod Staricyn, ili
mostirov svojih.

51. Koludri, koi bez dopuscchienya svojih
Staricijn, i svojih Opatov derze orusya à
zatvorch, ili Cellah svojih.

52. Redovni Fratri ki pohvatayu, i posvo-
yayu cijn, ili officij svojitgnaaka, ili skerbni-
ka, à poslidnem pomazanyu : Eucharistij;
Matrimoniyu, i odriscenyu onih koi po Ca-
nonu, ili Zakonu pisanomu, i po odlukah, i na-
redienyi Prouincialskimij Prokleti yesu, il ko-
yi yofscchie odriscinyu od grijha, i mukec, à
Latin govori, à culpa à pana, i ovkaz yest
Papin.

53. Redovni koi reku kegod rijci, noka
oderatec poslusciayuchih od naplachenya
desetijn, ke Cuiquam duxne yesu.

54 Redovni Fratri obustavljani od gljina, ili
 officia od pripovijdanja; cichia yer hocē, i
 znaynchiē nehayasce oregovati seidenye, ili
 conscientiu ispovidayuchim se, za defetine
 neasplichene, duxne czriqvam: akobi ti
 Redovnij smilli pripovijdati, ne otribiesci, i
 ne očitivsci prie grih tee gnihovee nehaari;
 i ne pomigne.

55 Redovni Fratri ne obsluxuyuchi opoz
 etij, ili interditi: ili prestayanye od boxatov
 njih: koyi interditi sveta Mari Czriqva oblu-
 xtiye: ako ta interditi yest mista yednoga; i
 opchieni.

56 Oni koyi raadi razloxitoga uzroka odris-
 sceni od osudienya Canona, ili slovicas koga
 (to yest akobi osudyen bih sudoin zakonā pisa-
 noga; ili po osudu slovika sudca) odrisiceni
 dijm po onomu ki odrisciti nemogasce; ne ha-
 yu koko nayberxe mogu prikazatise onomu,
 od koyega po pravdi imahu odrisceni biti.
 I tolikoyer oni kili Papa: ili gnegov Legat od
 rjiscituye: ter im velij; da poydu k Biskupu
 seoyemu narednomu, ili komugod inomu na
 pokoru; i da ućine zadovoglnu uvidienomu,
 ako ça nay prie budu moghli; ne budu hayali
 ispuniti to poveglicnye: I yest kaaz Papin, ili
 Biskupagl, kako ū ki prie stonova upadec.

57 Oni koyi ū mistih Chersianskih yadov-
 no, nemillo; i gliuto smty n rizati; parati; griz-
 va vaditi, ili inako derati: telefaa kafe imayu
 pre

preneſti od yednoga miſta ū drugo., i ov kaaz
yeſt Papin.

58 Onih koyi dayu., ili priyimgliu čtogod
po Symoniyi, ū dayu ili priymanyu reda, ili
beneficia, i na onih kibi bili uzrok, deanici,
naſtoynici, ili ſtridoſſamici te Symonic, i ov
kaaz yeſt Papin.

59 Onih ki po pogodiſnyu, čto Latin nari-
čaye *Paſſum*, dayu ili priyimgliu čtogodi za-
viſti ū red, i ov yeſt kaaz Papin.

60 Redovniike Fratri., koyi iſhode iz reda
proſečih, to yeſt mendicantov, i prohode ū
koyigod koludarčki red, razve ſamo reda
Cartuſianskoga. bez vlaſečhlega dopuſcchi-
en ya ſtola Apuſtolskoga., i oni ki ih priyimgliu.

61 Onih ki prodayu imanya čzriqvena, ili
drugoga goſpodara čine od imanya čzriqveno
ga, i oni ki takova priyimgliu.

62 Erej Redovnici popi koyi imayu čin, ili
officiy miſtočhexſta, i predſtaenika ſvito-
noga, ki pokole ſeiſečchieni budu ne oſta-
vot offici.

63 Oni ki ſmiju uſlarmgliu od reči, i vzerdi-
ti, da oni ki derže, da Blaxena Dvulca Ma-
ria bij predhragnena od griiha iſtočnoga.,
upadayu ū Ereſiu, ili ū ſmertni grih, i toli-
koyer kibi z drughe ſtraane rekal, i yeſt kaaz
Papin.

64 Oni ki pripricu-., i ne dopuſcchiayu za
Roſli, ni Legati Apuſtolski budu priyati, i da
opra

opraugliayu ono na što poslani yesu.
 65 Oni ki sazvani za ispraviti, i urediti Koludrice u obranyij ka imanyu uciniti: čine onaa koya u istih obranyij mogu staknuti nesklad.

66 Oni ki čine uvidienya, ili framotu ku god redom Pripovidavacz, i Magnsčij, uzišci u Mostiri Koludrijcz gnihovu recda, ili kesu pod gnih straaxom u prigodah nedopuščienijh, i ki zdayu na gnih, i u framotu gnihovu pišanya, ili harte ozloglašee, i pogaryuyuchie: derxechi, i ušechi da nisu u ščayu soarščnosti, i da gnim ne podobayexi čiti o milostignah, ili almušću, il pripovidati, ili slisčiti ispowijdi po dopuščieniyu Svetoga Otcza Pape. I oni koibi stvorilli ščilu u mistijh gnihovih, ili latechi u Czriqevah gnihovih odstupnici svoji, i gnih odgonechi od druxstva opchine Parizia grada, i yest kaaz Papin, ili kako sahragnen uzderxiteglič, ili Generalom tih Redov.

67 Cardinali Svete Criqvee Rimske kōyi obočituyu čtogod učiñeno u vichiu, ili concistorin, što Sveti oracz Papa povelił yest dase neima rechi, ni očitovati, s čelabi iziščakagod naapast, ili skandal.

68 Oni koyibi smilli utišechiati, ili činiti dase utišechi, il stampaa kigod libar, ili kogod pišanye, ako prie u Rimu po Vicariyu, i Meštru svetce Polage: a u inih mistih po Biskupu, ili

ili drugomu naucenomū, koga Biskup odredi
na to, i po Iziskavezu vidieno, i porovrde-
no ne budeet.

69 Oni koi ū svoyih prepovidanyi j k'puku
budu smilli prepovidati cude sa latiaa, nei-
stiaa, i nestanovitaa, il prorokstva kofafe ne
uzderxe ū S. Pisanyu. I oni koyi smilli obre-
chi, ili zlogovoriti na Stariscine Crigovene.

70 Oni koyi gredu, pobiditi Greb Gospo-
dagn, brez dopuscchienya S. Otca Pape.

71 Oni ki hottē, i znayuchi sliscayu kni-
ghe ili libri Eretički, i odrisceny tih yst fa-
hagneno Iziskavcem, to yest Inquisituro.

72 Yesu po tom i inaa Proklestva, koya vider
se ne biti v'obiçayu, ili nifu opchiena, da ob-
sluxayuse ū dvoysiti ū onoy Diecezi; zato Is-
podidniji, ili posniji navlastito, ki nimayu
oblaast odriscovati od gnih; imayu nastoyati
znatti koya yesu ona proklyastva, ka veku ū
onih mistih, kadi oni sliscayu i povidanya.

I ova ka rekofmo, od upadanya, ili kazov
proklyestva: viditi namse da zadovoljna ye-
sue, za poznati i ostaala koyabise zgodalla.

A on koyi xellu ū ovomu viditi vechie,
i pulnie: vrecise k'Naredbam, tosu
Sveti Canoni, i ostalim Zda-
tegliem, i Naucitegliem:

ili vazni seitta od
nauceni-
yih.

OD

OD OBUSTAVGLIENIA, TO JE
od Suspensioni.

O bustavglienye, koye Latin zove, Suspension, yest zavaza czriqvena: koya činij da Diak, il Redoenijke, stehina gnet ta zavaza nie vridan; ni moxe sloxiti redei; činij, officie, nilo oblaštij svojih: I ta zavaza izhodii s'kogagod pripricenyati ima kripost; i reardost svoju iz odlučeny, i naredbee zariqvene: i prema da ova zavaza yest berxe pedipsye niko, negoli grejha, mischic ne magne u opchleno; i po vechie updaafe il gnu griiha ciichia.

On koyi obustavglien yest od Biskupskih: ta nemoxe činiti, ni dillovati dillovanya Biskupskaja. A ki obustavglien yest od reda samo: ta ne moxe činiti ona: koya vedu prisloye: i kako rechi, ni redstisht posvetici, ni inaa takova.

A koyi obustavglien yest od oblašti samo, koyu Latin zove: Jurisdiction; nemoxe dillovati ona; koya yest oblašti.

Da ako obustavglien yest od obiyu: to yest od reda; i oblašti: nemoxe dillovati ni yedno, ni drugo.

Da ako obustavglien yest od officia, i beneficia, nemoxe dugovati na ime svoye vlasti: kako beneficij: hitima imiti ni priymati do-

ti dohodke; ni plodda od beneficij, prema
da moxe imati poredan xirak od tih dohodaak
ako nima inoga obicem xioiti:

- Yedan koybi bil obustavglien po zakonu
pisanomu sprem da i cich kogagod pomagnu
kanya telefnoga; ili kibi obustavglien po slo-
viku, to yest od fudczaj Stariscij, il Poglav-
ya; imale uzderzati od cijna, i dillovanja spo-
ga; prem dase skrusiti i spovidil yest od gra-
ha, raadi koyca obustavglien yest: dokole o-
sld obustavglien ya odpulschien budet. Inako
ra koyi obustavglien yest od Boxastvenijh, ili
Redovnijh; il od cijna, i dillovanja redovno-
ga; ili od Mice, ako ucem protiva ucijni, smert
no sagrisciuye.

Kada yedan obustavglien yest od magnscijh,
mnogo vechie razumitise ima, da obustav-
glien yest od vekscijh; Da ako, obustavglien
yest od cesagod vekscija; ne razumise biti ob-
ustavglien od magnscijh kako rechi: Ki obu-
stavglien yest od officia Piskulskoga, ili Hip-
poduciona; velevch obustavglien e od cijna
redov vekscijh; Da ki obustavglien yest od cij-
na Diakonskoga, il Vangelskoga, nie obustav-
glien od manscijh redov, i tako od ostalijh
razumitise ima.

- V faka Stariscijna, ili Vladika ezriqveni ko-
yi moxe uslijti pod zaceze ezriqvene; tamoz
ze obustaviti i prokleti, i opovidati, ili zabra-
niti. A on koyi moxe biti proklet; moze to-
likoyer

likoyer biti i obustavghien : ka obustavghien
ye ima biti ucinjeno u pismu : predhodechi
mu zapovijdi , i forsichienya kadafie : cinij ra-
di neposlaha , kako rechi . Kad Staralcina ve-
lij da podloxnik cegod ucini , i izverscij , i
on ne haye : imaga yednom , dwie , i tretim
soistiti , i povelu mo : da ispunij , i ne ispunie
zapovid : imaga ofuditi . Da kada obustav-
ghienye cinitse raadi grijha : ucignenoga : nie
od potribbe roga soischiienya .

Kada u sententij , ili ofudu govori : Dohi
zadovoljno ucini , i prcjaya : ta tako obustav-
ghien , nero zadovoljno ucini : odriscen yest
i obustavghienye odpada : gneg bez inoga
ofuda ; da ne tako u prokghiestu .

On koyi po odluki zakona obustavghien
yest , moxe od Biskupa odriscen biti : Razo-
ako zakonodategi sebi odriscenye fahranil yest
ili razve akobi ta obustavghien bil raadi grij-
ha , od koga Biskup odrisciti nemoxe . Da ako
ofud po cloviku ucignen yest : odrisciti ima
on koyi ofud ucini yest , ili vekci od gneg .

I to odriscenye cinitse saamo ricyu , govore-
chi : Odnimlju : il Drijxu : ili Odrisciyu ofu-
Yere odriscenye obustavghienya neimaa :
stchi na cin ricji od Odriscenya .

A mnozi yesu kaazi , ili prigniscenya , u ko-
ih upadactie u obustavghienye , zgorecheno
meyu koimij yest kaz . Diaka , ili Redovnik
koyibi ogcib xvol xenom hotnicom u ogc

200000

ru

tu uzlexanyu, što Latin zovee *Concubinatus* :
I kaaz kadabi Diak, ili Redovnik zattakal ko-
gogod date siſce, ili bode s' gnime, il akobi
Diak, il Redovnik od inoga zatakut priyal
ſichſe, ili boſti s' gnime.

Obuſtauglieni yefu tolikoyer onij, koyi re-
dyeni yefu vanka vrimenij odlucenijh, i od-
redyenijh po Sveroy Materi Czirqvi : Ili od
Biskupa, kibi proklet, a to bez zakonitoga
dopuſtſcheniya.

Obuſtaugliayutſe tolikoyer i Symoniaci :
to yest oni koyi za Pineze, il inoo mito pri-
yimgliu, ili dayuredi, i inaa duhovnaa.

Da od ovijh tvareh, i oſtaalih : ako kto ho-
chie napunie viditi, da gtit Canoni : toſu od-
redbe Svetih Otaacz Papij ; i oſtalih Ereev :
ili kogagod, koyi takaa ſabraal yest : kakono
yest ono Sabranye, il Summa, koyu upiſal yest
Počtovani Otacz Silveſtar Prierat, koyafe
zove Silveſtrina ; Ili Iſpovidnik, koyi ovaka
ne zna, upitay, i ſvituy onih koyi znaadu.

OD OPOVIIDI, ILI ZABRAGNENTA

što Latin dij *Interdictum*.

Interdictum, to yest Opovijd czirqvena
yest yedno zabragnenye : po koem ſkom
god graadu, ili Czirqvi : il ſ kipeh človi-
časkih opovidano, i zabragneno yest ſluxen-
ye ſakramentov, il inijh božſtvenijh činij,

ili

ili officio; ili izveršene; nikoyh tvaarij duhoonih.

I kada vsa duhoona deanya zabagnena, i opovidani yesu: tada zove se opovid tiskna; a kada opovidana, i zabagnena yesu. samò nikoya; tada se zove opovid prostranna.

Ova opovijd yest troje veršee: Perva yest samò od mista: Druga yest kippa samò: Treća yest mista, i kippa skupno.

Kada opovidan yest u duhoonom koigod graad; zove se opovijd mista; Latinski, *Locale*: kada opovidani yesu Czirquegnaci, to yest Redomijci; i Diaci, što Latin imenuye *Clerus*, zove se opovijd kippa; Latinski, *Personale*: a kada opovidani yesu skupno i misto, i redomijci, tada zove se opovijd mista, i kippa; Latinski, *Locale*, & *Personale*.

Vlaka od ove troje verše yest dvoja: to yest *Opchiens*; a to kada opovidan, i savezan yest vas pük, ili vsa vsadanye; to yest vsa *Provincia*. Yest paka druga; koya se zove *Osobita*, to yest kada osobno opovidana, i zavezana yest kigod czirquegn gradu; ili kigod clovik. Ili kada u yednom prignisceny mnozi imenuyutse: i tada kudgodi idu, vazde zavezani, i opovidani yesu; doklegoder stoyi na gnih ta zaveza; razve ako zaveza yest za vrijeme; ili razve akobi od gne odrisceni; i stechi u toy zavezni nemogu stati na mistah; ni na ostaah svetih officih; pačeli u tih Svećignah ima

ima ihſe vſak ukloniti, i oni x'gnih imayu odgogneni bitti, a to ako imenitò, ili na ime opovidani yefu; kakonoſe odghignu, i kakonoſe uklagniaje od prokletih. Da li ne vanka boxaſtvenih officiev.

Sveti Otac Papa moxe vſaka opovidati, i zabraniti: razve ſamo kerſchienye diſice, i razve pokoree, ili iſpovidi onih koi mru, i razve onih, bez koyih kerſchienye, i pokora, nemoguſe dobro, i ſvarſcenò uċiniti.

Inii vladike, ili poglavyya czriqvena nemoĝu opovidati, i zavezati nere toliko, koliko ĝnim zakon dopuſcchia.

Duxan yeſt obſluxiti oſu opovijd, ili zabragnenye vſak, pokole ta opovijd opchienò po ſudczu naviſcchiena yeſt protiva ģloviku; il na ſkupſcchinu, il na yedno ſtanoviſco uniſto oſobno na ime, a ne inaako.

A zadovoglnò yeſt znatti da iſkerniyi koi ſu na blizu, a navlaſtito Czriqva Metropolitanska priyala yeſt ta oſud, i daga obſluxuye, Duxniſu tolikoyer obſluxiti oſu zavezu, i opovijd Redovnici Fratri, prema da imayu izverhu, il daſu izniji: razve ſamo akobi viſce roĝaa imali oſoboyni daar, dopuſcchienye, ili privilegiy.

V ovomu braaniſe, i izvadya on koyi razloxiò moxe neznatiſu opovijd: da akobi bilo to ĝnegovo nezuanye odvech neĝarno, i nepomĝniuo: to yeſt da radi veece ĝnegovce
M nepo.

nepomogne, i neharosti nie hotil znati : rada-
se obraniti nemoxe :

• Kada Kleer, to yest Redovnici, i Diaci, i
ostali Czriquegnaci-opovidani, i vezani ye-
su zgorrecenom obvezom : toga cich ne ra-
zumise i puk obvezan : i tolkoyer kada puk
obvezan yest, Czriquegnaci ne razumiyutse
obvezani biti.

• A pod ono ime *Clerus*, kadse govori o tva-
ri ka yest do koristi, i milosti, razumiyutse ne
samo Popove, da i Fratri Redovni ; da u tva-
reh svetnih, i skodnih ne.

Kada opovidan yest grad radi prigriscen-
ya, i radi uzroka Gospodina od grada, grad-
yane misu opovidaani, il zavezani, i togaa
ciichia oni gradyane vanka onoga grada mo-
gu slisciaci Misse, i ostala svetaa boxastve-
naa.

• Da ako puk opovidan, i zavezan yest : sa-
vezani yesu i knezi, i vlastele, razve samo ako
po dopuscchienyu privilegia yesu gliudi svooga
razloga, i svoey oblaasti. I kad puk opovi-
dan yest, opovidani yesu i varosci, i selaa, to
yest gliudi, koi stoye u varosch, i selij okol
grada onoga, koi varosci, i sella ne pristoye
opchini drugoy.

Kada kleer opovidan, ili usleghnut yest :
czriqua onoga klera nie opovidana, i zato
mogu inij Redovnici sluxiti svetaa u gnoy.

• Da ako czriqua opovidana yest : druga
czri-

czriqwa, il capella, koyale tiscchi gne i yednim:
zidom razstoyechia, nie opovidana.

Ako pridu gliudi ne opovidazani, i ne zavezani ù misto zavezano, nemogu ù tom mistu zavezanomu ni govoriti, ni slusciati Misse, ni inaa boxastvena.

Da ako opchina mista, ù ne misto zavezano yest: Redovnici, i gliudi prisciad ù to misto s'inih straan neszavezani, mogu ù tom mistu sluxiti, i slusciati boxastvenaa: nisechie ne magne potribovalobi odaghnati onih koi opovidani, i zavezani yesu, i nastoyati da ne budu pogardyene zavezze czriqvene.

Oni koi stoye, i prebiwayu meyu pukom zavezanim, kako rechi prisciaci, gosti, i inij koi nifu mifschiane toga mista, ne razumiyuse zavezani, ni ditcza, il mladenci, koi yofechie ne znayu cto dobro, cto li zlo yest.

Ov interditi, ili ova opovijdi, ili zavezzi: nigda izhaya, i istice iz zakona, ù nigda iz cłowika: to yest, da nigda yest po oblaasti, i od luki zakona pisanoga: ù nigda po ofudn cłowika: sudecza imiyuchia oblaasti.

A owe yesu opovijdi, koye ishode po oblaasti zakona.

Nay prie opchiena yest opovijd na Skupscchinu, ili opchinu, koya sijli czriqve, ili czriqte egnaci plachiati danya, ili dacie, il gabelle, i proçaya.

2 Na opchinu, koya payimglie bixe, ili loxya

M 2 kamat-

kamatnijkom, ili uxurnijkom da ū gñih činee,
kamate, ili uxore .

3 Na opchinu koya dopusćhia, da gljudi
czriqveni lachieni, uzderxani, il pligñeni bu-
du, što Latin zove, *Represalie* .

4 Na onih koyi ne obsluxuyu onaa, koyaſe
imayu obsluxiti ū obiranyu Pape .

5 Na vſaki graad : razve ſamo graad Rim :
koyi graad priſtaye , dayuch pomoćh , ſvit , i
roku onijm koyi ubiyayu , ili poraxnyu Cardi-
nali ; i na onoga , koi ne pedipſa te uboyice , i
poraxnike ū rook dan xix. ako moxe .

6 Na graad koyibi poraziil vlašćhiega Bi-
skupa , ilibiga uhiril , i obuzil , ilibiga pro-
ghnaal .

7 Na Pope , ili na Fratre , koyibi prighnull
kogagod da zavećhia , il obećhia črogod za-
grob , ako toga paki ū czriqoi ukopayu, razve
akobi ū rook daan deſet vſe priyato povratili .

8 Na kraglicstvo , ili miſto : kada Kragl , il
Goſpodin miſta zabragnuye da poſlaan Legat
ili Pokliſaar Sveroga Otca Pape, nemoxe
ſverſciti , ni iſpuniti officiý , ili dillo gñemu
naručeno .

Ničta magne zamiritiſe ima : kako ū zgoru
rećenih prigodah , ili kaazeh ntkor nie duxan
obsluxiti tu opoviſd , ili interdit : nego pokle
po ſudczu navicſchien , i oboćitozan budet .

A kadgodir ofobitrim naćinom miſto po za-
konu opovidano yeſt .

Nay

Nay prie, kada Czriqva yest ofqvergnena, radi uboystva, ili nepravednoga prolitya kervi, štobise ù gnoy ućinillo, ili radi izlitya sime-na, štobise hotté ućinillo; i prie ner ta Czriqva opiraana, i blagoslovgliena budeet: ne imayuse ù gnoy sluxiti boxastvenaa.

2 Ako ta Czriqva yest od razloga Gospodarov, što Latin zové, *Inspatronatus*: ter radi nesklaadi tih gospodarov, ù prikazýu redov-nijka, ili Capellana, Biskup zatvori vraata, gneye, i izvadi mochi iz gne, i zabraanij dase ne sluxij ù gnoy.

3 Akobi Czriqva posvechiena po Symonii: to yest za pineze: il ino mijto.

4 Akobi posvechiena poglavno za dobitak.

5 Akobi posvechiena bez dopusćhienya Biskupa once diecezi.

6 Akobi posvechiena bez mochi Svecih, ili ù mistu puštu.

7 Akobišc znayuchié ukopal ù gnoy Eretik, ili poluveracz.

Znatise ima, da svaki clovik muscka glava moxe vrichi, il postaviti ovu opovijd, ili interdít; dijm on clovik koyi moxe prokglieti; i toga cich to nemoxe ućiniti niedna zenska glava.

Kada clovik ćini, i mechie osud od opovij-di, ili interditta raadi neposluha: imaga ući-niti, i svarsćiti, ućinišci prie zakonita soise-chienya: po naćinu koyi daan, i odredien yest.

M 3

Yere

181 ISPRAVNIKA

Yere tichia pomagnkanya od zapovijdi, i
sviſcchienya: ta ofud kadgodir yeſt taſcch, i
ne derxij, a kadgod i yeſt nepravedan. Da ako
činije raadi ſagriscenya, nie potribno ſviſc-
chienye.

Forma, to yeſt način ričij u opovijdi, ili in-
terditru, yeſt ovij: *Mij toga uzroka tichia*,
podlagamo opovijdi, il interdittu czriqvenomu
tu Czriqvu, ili taa graad. I zamiri da kako
nicij učitegli govorec, ov interditt nemoxeſe
poſtaviti brez razloxitoga uzroka.

Za odvezati, ili dvighnuti oću opovijd, ili
interditt nimamo ričij odredienih, ni obraza
ričij ofobitoga: da moxeſe odnijti, i dvighnu-
ti nagom ričyu govorechi: *Odvezuyu, Odnim-*
gliu, il Otriscuyu. i takove inee riči, tijm
podobite.

Da ako ta opovijd, ili zaveza e učignena za
vrijme: kako rechi za toliko daan, il miſecij,
il godiſt: ili ako učignena yeſt s'ugovorom
kako rechi: *Opovijdamo, i zavexuyemo, doko-*
leſe to, ili to učiny: tada netto il vrijeme mimo
ſclo, il tvar učignena yeſt: ta opovijd, il za-
veza, ſama po ſebi priſtaye, i skončayeteſe.
Yere ſamo miſagliu, i hotinyem onoga koyi
imaa oblaſt, ta zaveza odriscuyeteſe.

Kada človik opoviidan, i zavezan yeſt:
taa človik pokole zadovoljno učinij u ono-
mu raadi čela zavezan bij: ima odvezan, ili
odriſcen biti.

A kada

A kada puk, ili misto opovidano, i zavezano yest: oni samo koi sagrijskisce tribuye da zadovoglo ućine, i ućiniskisce: da budu odrisceni.

Da ako oni, na proscenye koih opovijd, il interdit ućignen yest: ne obsluxuyu istij interdit za gnih ućigneni, ni inii neimayuga obsluxovati.

I tada govorisce dasuga prikerfcilli, i posibili: kada veksci, i izvarlniyi od gnih, ili vechia straana od gnih yest prikerfcilla zavezu, ili interdit.

Ako interdit, ili ta opovijd ućignena yest po ćlovijku: ta isti ćlovik, ili veksci od gneza odrisciti, i zdvighnutiga moxe.

Da ako yest po oblaasti zakona, ter zakonodavacz nie sahraniil odriscenye sebi: Biskup moxega zdvighnuti, i odrisciti: a ne drughi magnsci Srednijka, ili ordinaria.

Da ako zakon odlučil yest vrijeme toga interditta, ili zaveze: nemoxe frednik, ili ordinarij protiva odluki zakona zdvighnutiyu: prie toga vrijemea.

V opchienoy opovijdi, ili interdittu mista, a ne ćlovika; imale stati u naćinu, i odredbi Capitula: koi poćigne, *Alma*. To yest da vsaki dan u Czirquah, i Mostireh mozieťe sluxiti Misse, i ostali boxastveni ćini, i officii muklim glasom, vratmi zatvorenimi, ne zvonechi zvona, odaghnanimij prokletimii, i opovij-

danimii, il savezanimij.

A ù prazdnici, ili blagdaneh Roystva Go
spodinova: Vskresnuya gnegova: Perikosti,
to yest Duhov: Boxiega dneva: Vazetya bla-
xcne Bogorodice, to yest Stomorijna velika:
i vsh Sveti: Boxastvena sluxetse ù Czriqvah
zvonii zvonechimii: odaghnanimii prokleti-
mii saamo: ù to listor da oni, raadi koih po-
stavljena yest opoviid, ili interdit, ne pristu-
pee k'oltaru, to yest da ne učine prinosčeny.

A dan tih prazdnikof, ili blagdan počigne
od Večernje Vigilie do dospitka blagdana.
Pače po sudu nicii, moxese ù tom uloziti i
Missa od Vigilie.

V te istee dni moxese yosče čaastno, i so-
lennò voda blagosloviti, i pokropiti: moguse
hlibi, i vochia blagosloviti, i diiliti: i moguse
divice uviti, i časce svete, ili kalexu blagoslov-
gliati, i ostaala.

Na crime interdita, ili tey zavezee dopu-
scchiaše otroci, ili dieczu keršiti, i uzraslih
tolikoyer. I moxese chrizma učiniti, il posve-
titi na veliki četvertak, i moguse toko velicij,
koko dicza chrizmati, i slisciti ispovidanya,
pekornih tako zdrazvih, kako mruchih, raz-
ve samo proklexih, i onih, kih prigriščeny,
ciichia ta opoviid, il zavezu poloxena yest, i
onih koyi tijn pomoch dasce. Dopuscchiaše
tolikoyer prigseščienye tila Isucherstova,
onijm koyi nahodeše: ù poghibili, ili perikula
smerti:

smerti : i moxese nositi svichjama, i zvonce-
nise zabagnuye onijm koi opovidani yesu po
klonitise xartvi svetoy, to yest tilu Isuchersto-
vu, nego tada samo, kada dilom sluxetse bo-
xastveni officij.

OD PRESTAYANYA

od Boxastvenih.

K Adgodir, a to kad proklestvu, ili opo-
viidi, il interdittu ne dayese posluha,
obiguyese priloxiti zapovid, dase imaa presta-
ti od boxastvenih, ko prestayanye zabragnu-
ye sluxenye boxastvenih officiev, i Sakramen-
tov, prema da vratnij zatvorenimij. I tada
kgnighe, il bulle povelenty Apustolskoga ima
yuse vele dobro, i tanko razgledati, i razmo-
triti, i imase suditi onako kakose u gnih uzder
xi. Yere samo toliko veku : koliko Papa po
gnih izrekal yest, a ne vechie.

Prestayanye dakle od boxastvenih yest pre-
stati, i ostati od sluxenya boxastvenih dilovan-
yi, ili officiev, i od sluxenya Sakramentov.

I ovo prestayanye razdigliuyetse u presta-
yanye opchieno, koye polagatse na misto ye-
dno vse: kako rechi, na yedan kigod grad; i u
osobito, kako rechi, na yednu Czriqvu.

A ovo prestayanye nie zaveza, kakono yest
opoviid, ili interdit : I zato on koyi prikarsci
ovo prestayanye prem da osobito, ne, upadaa
u bez-

à bezredye, ili irregularitat: kako on koyi prikerfci interdit.

A on koyi ima dopuscchienye, ili privilegiy mochi sliscjati boxastvena na vrijme prestayanya zgorrečenoga: ni-mu prudi tadaa ta privilegiy.

A on koyi ima dopuscchienye, il privilegiy sliscjati boxastvena na vrijme prestayanya opchienoga, nemoxe zato sliscjati boxastvena udiglie, na vrijme prestayanya ofobnoga.

I ovo budi rečeno zadovoljno od prestayanya.

OD NEREDYA, TO TEST

Irregularitat.

NEredye, ili *Irregularitat*, yest yedan biligh, ili zamira, ili zabragnenye redoovno, koye značec, i ishodi iz dilla, to yest neto dillo, il koyegod prigriscienye učeneno yest, raadi koga upadayetse à neredye, ili irregularitat, koyega neredya, ili irregularitadi clichia, ktogod nemoxe biti pripulcchien na priyatyedoo czriqvenih: i ako yur redien yest, nemoxe à redch svojih sluxiti. Tako da vecch otvorena yest, i vech obuhitaa ova zaveza: negoli obustavlieny, ili suspensjon: koya samo činij da Diak, ili Redovenik, nemoxe à redch svoih sluxiti.

V ovo neredye; ili irregularitat à opchie-
no

no trimij naćinij, il uzrocij upadate .

Pervi yeť, prigrisćenya ciichia .

Drughi, cich telefnoga kogogod pomankanya .

Treti yeť, raadi pomankanya od Sakramenta .

Niscchie ne magne nikadar ne upadayetse u ovu zavazu: nego po onih naćinij, ili prigodah, koye u zakonu izrećene yefut . A te prigode, ili kaazi yefumnozij .

Nay prie uboystva ciichia .

2 Kada kto nahodechse u vekscem proklestvu, priyimglee reedi, ili sluxi u svetih i bozastvenih dillovanyih .

3 Kada kto u yedan daan prijme vechie redov svetih, ili magnsci reedi s'yednime vekscim : akobiga u tom obiçay neobraamil .

4 Kadabi kto drugovya kerstil, il povraatil kerščienye .

5 Kada kto odverxetse, i odstupi od viree .

6 Vpadayetse u ovu zavazu, raadi zaloga oglašoya: kako nicii govoree, koye zloglašye ne daa, da on koyi tako oglašćen yeť more sluxiti, ili dillovati u svojih redeli, ni u komse hochie dostoyanstvu, i odnimglie poćtenye stećeno i koye moglobife dobiti, il stechi .

7 Radi akobi kto priyal redi od Biskupa, imenito progljetoga, ili razmetnoga, ili eretika, ili odloxenoga, ili obustavoglienoga, ili degradanoga, to yeť komu redi, i oblaasti vazete

zete yefu. Dali ne, ako toga Biskupa yofecchie Czriqva podnascia.

8 Akobi tko priyal reedi ſveti od onoga, koyi odpustil yest mifto , i doftoyanftvo ſwoye : ili od Biskupa Italianskoga : ako on ki ih priyimgliee yest zagoracz oltramontan , i Miſfu govori .

9 Akobi ki priyal reedi van erimena , ili prie nere imaa litaa odrediena , terbi ſluxil ū ſluxbi reda priyatoga , kako nici govoree .

10 Akobi ki caſtno , i ſolenno ſluxil ū kom-god redu ſvetom , ū kom nebi redien biſl .

11 Vpadaa ū oſu zavezu on koyi buduch obuftavglien , prokleet , ili opovidaan , ukladal biſe ū dillaa boxaſtvenaa , govorechi Miſfu , ili dilluyuchi ctogod , ctro priſtoyi na koigod reed : prema da magnificij , kako rechi : redu od Akolita , ctirechi , i dilluyuchi on to dillo kako Akolit , ili kako on koyi ima ta red , o koyem dilluye .

12 Vpadaa raadi gniha , koga cich obuftavglien yest po zakonu , ili Canonu , ſluxechi ū redu ſvetom .

13 Raadi bigamie , to yest akobi dvoyekrat oxegnen biil , ili dvoyu xenidbu ucinil , ili radi mih uzrokov , koyife uzdarxe pod ovo ime Bigamia .

14 Radi matrimonia , ili xenidbe , koyubi ucinil on koyi ima ſveti red na ſebi : ili caſtan , i ohvalan , to yest ſoleman zavir .

Vpada

15 Vpadale ù ovy zavezu sluxechi tkogod Missu, ili ino red ù mistu, ko navlastito kigod sudacz opovidal, i zavezal yest.

16 Radi kogagod pomagnkanya uda telefno ga, kako rechi, akobi komu odščeno kogod udo, ili akobi okgniasten, ili betexan, kako rechi sljip: ili imayuchi inoo udo nemochno, tako da nie pristaal, ni vrijsan slomitti ostiu sveru, ili sluxiti okolo gneye, ili okolo časce, al kalixa: ili akobi gherd viditi takov okolo-štecchim.

17 Spurianstva raadi.

18 Raadi kafnenya kerstitise, to yest kad yed-
dan yur velik kafnij kerstitise dari do nemo-
chi. I ovo neredye, ili irregularitad ù koyuse
upada radi uzroka zgotarečenoga ne odrisicu
yetse ù Sakramentu kersčienya.

19 Radi eretičastva.

20 Raadi suxanstva, ili raabstva.

Nadodayutse yosče nikoyi inij kazzi, da-
zadovoljno budi nam sabrane zgorureče-
niih.

Da neka vechie nepunno rečemo od nered-
ya, ili irregularitadi, ù koyu upadale raadi u-
boystva, il odščienya uda, ili kad kro činij
stvaar, ka posvoyno, i navlastito yest uzrok
togaa uboystva, ili odščienya uda, prema dabi
bišio brez grijha; *zamiri*, i *pameti dobro*: da
ako ne nasluduye sveršcenye dilla, nikadar ne
upadayetse ù irregularitad: Yere nie došti sa-
mo

zete yefu. Dali ne, ako toga Biskupa yofschie Czriqva podnalcia.

8 Akobi tko priyal reedi fveti od onoga, koyi odpuftil yest mifto , i doftoyanftvo fvoye : ili od Biskupa Italianskoga : ako on ki ih priyimgliet yest zagoracz oltramontan , i Miffu govori .

9 Akobi ki priyal reedi van erimesa , ili priere nere imaa litza odrediena , terbi sluxil u sluxbi reda priyatoga , kako nici govoree .

10 Akobi ki cajtno , i folennò sluxil u komgod redu fvetom , u kom nebi redien bijl .

11 Vpadaa u oeu zavezru on koyi buduch obuftavglien , prokleet , ili opovidaan , ukladal bife u dillaa boxaftvenaa , govorechi Miffu , ili dilluyuchi ctogod , ctò priftoyi na koigod reed : prema da magnificij , kako rechi : redu od Akolita , ctinechi , i dilluyuchi on to dillo kako Akolit , ili kako on koyi ima ta red , o koyem dilluye .

12 Vpadaa raadi griiha , koga eich obuftavglien yest po zakonu , ili Canonu , sluxechi u redu fvetom .

13 Raadi bigamie , to yest akobi dvoeykrat oxegenen biil , ili dvoyu xenidbu ucinil , ili radi inih uzrokov , koyife uzdarze pod ovoj ime Bigamia .

14 Radi matrimonia , ili xenidbe , koyubi ucinil on koyi ima fveti red na febi : ili caaftan , i ohvalan , to yest foleman zavit .

Vpada

15 Vpadaſe ù oву zavezu sluxechi tkogod Miſtu, ili inì red ù miſtu, ko nawlaſtito kigod ſudacz opowidal, i zavezal yeſt.

16 Radi kogagod pomagnkanya uda teleſoo ga, kako rechi, akobi komu odſiçeno koged udo, ili akobi okgniſten, ili betezan, kako rechi ſlijp: ili imayuchi inoo udo nemochno, tako da nie priſtaal, ni vrijdan ſlomietti oſtiu ſvetu, ili ſluxici okolo gneye, ili okolo çafce, al kalexa: ili akobi gherd viditi takow okolo ſteechim.

17 Spurianſtwa raadi.

18 Raadi kaſmenya kerſtitife, to yeſt kad yedan yur velik kaſnij kerſtitife dari do nemochi. I ovo neredye, ili irregularitad ù koyuſe upada radi uzroka zgorareçenoga ne odriſciu yeſe ù Sakramentu kersçienya.

19 Radi eretiçaſtwa.

20 Raadi ſuxanſtwa, ili raabſtwa.

Nadodayuſe yoſçte nikoyi inij kaazi, da zadowoglnò budi nam ſabranye zgorureçenih.

Da neka vechie nepunno reçemo od neredya, ili irregularitadi, ù koyu upadaſe raadi uboyſtwa, il odſiçenya uda, ili kad kro çinij ſtvaar, ka poſwoyno, i nawlaſtito yeſt uzrok toгаа uboyſtwa, ili odſiçenya uda, prema dabi bijio brez grijha; *zamiri*, i *pameti dobro*: da ako ne naſliduye ſwerſcenye dilla, nikadar ne upadayeſe ù irregularitad: Yere nie doſti ſa-

mo

mo hotinye, to yest dase ne upada ù gnu raadi samoga hotinya, ako dillo nie sverščeno.

A tri regule postaeglia S. Thomas, za razaznati, i razabrati kada upadayetse ù ovakovu zavazu neredya, ili irregularitadi.

Perva yest da on koyi nastoyi: tvari podobnoy, i nezabraghenoy prilagayuchi haar, i pomgniu ù dillowanyu tey tvaari, i ne preçigniyayuchi, ni çinech od vech ner potribuye: i ne imayuchi voglie ubirti: ili poraziti: ta ne upada ù neredye, ili irregularita, prema da uboystvo uçinitse.

Druga yest, On ki nastoyi, i cinij dillo podobno, i dopusçchieno: ù ne postaeglia pomgniu ni gliubiteglstva, kako imaa, dase s'togaa gnegova çignenya zlo ne zgodaa; ili buduchi on uzrok od zla, prem da malahat uzrok (razve akobi bijl uzrok od vechie premalahat) ta upada ù ovu zavazu od irregularitadi.

Treta yest, ki cinij dillo nepodobno, i nedopusçchieno, vazda upada ù irregularita. A pod ovim reedom, il ovom regulom mnoga posoboyna uzderxetse.

I pameti, i zamiri: da sudacz, il uçitegl, ili doctur ù tvari kojase stanovitò ne znaade, i ù koyoy yest sumgna, neima nikogare suditi za neredna, ili irregulara. Da ù tvaari sumgni voy sebe samoga ima vazda derxati, i suditi irregulara, to yest da upal yest ù reçenu zavazu irregularitadi.

I yofc.

I yofcchie zamlritife ima, i pametiti : da kada upadafe ù irregularitat radi uboyfta, ili poraxenya razloxnoga, i i pravédnoga; ta nie od one verftee kakova yest ona, ù koyufe upa da radi povoglnoga uboyftva : i tako nie zabragнено gneye odriscenye Papi, komu fahragnena yest irregularitat, ù koyufe upada radi uboyftva hotechié ftvorenoga, i po vogli učignenoga.

Starifcine, i Diaci cziqveni koyi pofee dafé pravda učinij na kogagodi ogovarayuchi kako oni ne ifechiu pedipsye, ili ftratti keru-nee, ne upadayu ù bezredye, prema da fudacz pedipsaa onoga ù xivot, i damu keru pŕolie: ni upada on koyi obyavi izdayu, ili izdaiczu s'ogovorom zgorrečenim: Da ako ne ogovorij kako zgorá, upada ù bezredye.

Nifechie ne magne Iziskavacz, to yest In-quisitur, ako pridaade koga ù ruke pravdee, fvitovnee: prema da profii, dafé faxghee, ne upada ù irregularitat, ili neredye; Yere Iziskavcem zabragнено yest famo ifpugnenye ofuda, a ne uprafcianye pedipsya.

Da neka budefe boglice razumillo ovo neredye, ili irregularitat, ù koyu upadayetfe razdi uboyftva, ili poraxenya, i odŕiczenya udij na vŕijme ratti, prema da pravédnee : imayufe zamiriti ovaa, koya nasleduyu.

Nay prie Diak koyi fillu, kamufe činij, ſil-lom odgonij, s' načinom i reedom ne opore-čnoga

çnoga, i neprigriscinyuchia obragnenya svo-
ga: kada inako nemoxefe smerti uklouiti, ako
ubie, nie neredan. Tolikoyer akobi ubil ko-
gogod ù ratti podobnoy z' dopuscchiemyem.
Papinim, koyibi izrekal ove riçi: *Das mo-
zi nerazluçnò boy biti, i braniti*; nie bezre-
dan.

2 Ako ki Diak ù ratti nepravednoy, i ne-
podobnoy sluxife oruxyem, il nosi oruxye, il
daye pomochi, *svitta*, il nauka; *šrascechi Pro-
tionici*: ter ubien buder tkogodi: prema da-
ga on ne ubiye, neredan yest, to yest irregu-
lar.

3 On koyi nahodiše s' oruxyem od obrane,
ù ratti pravednoy, nukayuchi, i nagovarayu-
chi poboyniciž, i yunaaci dase biyu; i molechi
za gnih, listor da on ne ubiye, ni posijçe ne
upada ù to neredye. I ako saami kipom svo-
yim biyufe da ne ubiyu, ni posijku, nifu ne-
redni. I ako Diak sumgnij da berxe ubil yest:
nego neubil: za neredna imafe derxati, da ne
inako: razvè akobi inij znalli stanovitò da
ub, ystvo uçiñil yest.

Kada tkogod odriscuyetse od grihov, ima
pervo bitti odriscen od proklestva: da nei-
ma biti odriscen, il dispensan od neredya:
yere neredye po sebi, i ù sebi nie grih, ni
zatvara, ni uzderxij ù sebi grih: kakono çinij
proklestvo. Niçta ne magne prudno yest ispo-
vidnjiku ovo znanye, Diakov çijchia.

Po

Po trij načini, ili puti odnimglietse bezredye, ili irregularitad. Nikafe odnimglie pokersčenyu, ā to ako bezredye dohodi iz nasledya grihovnoga navlaščie: da ne ako sho dij iz bigamie, to yest dvoyzegnenya: ni iz spurianstva.

2 Kagod irregularitad vazimglieše, il odnimglie ulizenyem ū red: ā to ona, koya ne stiče iz vlašćchiega prigrisčenya; Yer ta mogal bi redyen biti: da nebi mogal imiti načelya, ili dostoyanstva. Nisćchie ne magne recd činij dase lašnie dispensava, ili odnimglie.

3 Po razmirenyu, ili dispenfanyu odnimglietse vřako bezredye, il vřaka irregularitad.

Starisćine koyt pošlayu podloxnici svoyi na priyatye redov, it Biskupi koyi dayu tij reedi: tudye dispenfeyayu, ako sumgnie dātko bezredan yest; ili itregular.

Obrazye, ili forma obiščna od dispenfanya višć bezredya, ili irregularitadi yest ova. *Pa d:spensavam i tobom višće bezredya, ili irregularitadi ū koyu upal yest raadi toga, il toga uzroka: il dase reče: Akoš upal: ā to kadabi sumgnia bijla; yeli upal ū bezredye, ili nii.*

Zadovoljno bndi čto do sad rekosmo od zaveez czriqveniih: koliko prošii dillo kogafe poyasmo, i koyegafe uhitisimo va' ovihe kgnixicah: ū koyih vazesmo skazati ne na punno vřaka, koya pomenusmo, da samo čto dosti yest za ispraviti, i uputiti Isповidnijka: Ne-

N

kafē

kafc budec sluxil ne samo od onih , koya od
ouda poučiise , da i od ostalih koya bude u inih
kgnigah čiil , za mochi činiti , i svarsce-
no svarsciti čiin , i dillo Ispovidnijka
na slavu Boxyu , i spašen-
ye duusc .

BOGV HVALI.

Ispovidnijkom , i Pokornijkom .

Eto vam kgnixice , virni boxyi slughe ,
Za pomoch duscice i vasce , i drughe ;
Popom Budinichiem nigda tomačene ,
Sad Levakovichiem prenapetčachiene .
Ričifu , kakoye Dalmatin postavil ,
Dal piśmo nikoye Herovat ponapravi .
Neka za oboye narod Boga slavi .

SKAZAVACZ ONI IH

KOYA VISPRAVNI IKY

VZDERXETSE.

P Redgovor od suctiastva, koncza, i sverfciayuchiega uzroka Sakramenta, ili sverbee.	
Pokayanya, ili Pokoree,	na čislū. 3.
Od pomgne Ispovidnyka, koliko prisloyi gnego- vu kypu, a nasy prie od Nauka, ili uminya.	na čislū. 7.
Od oblaasti Ispovidnyka.	na čis. 11.
Od dobrotee Ispovidnyka.	na čis. 13.
Od mudrości Ispovidnyka.	na čis. 14.
Od tayanya, ili pečata Ispovidnyka.	na čis. 17.
Od skerbi, nastoyanya, i pomgne, koyu ima imi- ti Ispovidnyk okolo dillovanyj pokornyka.	na čislū. 19.
Od sloasryj ke imayu boditi pred ispovidyū.	na čislū. 19.
Od ispitovanya, kym se zadovoglnō činy nezadovoglnomu razabranyu, i protrečenyu gryb- bov pokornoga.	na čis. 26.
Po koi načm daye pomošč pokornyku, neka ima ū sebi skrušceny grybov.	na čis. 30.
Po koi put Ispovidnyk ima pomošti ū zadovoglnu učennyu onoga koi se ispovida, i od danya pokoree,	na čis. 34.
Kakofe ima Ispovidnyk nositi s'onimij, koi ima- yu potribbu magnee pomošti.	na čis. 39.

SKAZAVACZ.

Od sverbee, il troya plodda Sakramenta pokazav-
ya, ili pokoree. na čis. 42.

Način po kom Ispovidnyk pomaga pokornoga
na poupravljenye xiroglienya gnegova. 43.

Po koyi način Ispovidnyk pomaga pokornoga
na umnoxanye milosti, na čis. 49.

Od pečali, i baari, koyu Ispovidnyk ima imiti
okolo odrisčeny; i kom poglavuyi govorije
od odrisčeny od proklestva; i od onib koyi po
sijisice razlog tretoga, na čis. 53.

Koya uzderxese ū Nadodatyu.

P Redgovor višce nadodatya Direkloria, ili
Ipravnyka, na čis. 59.

Ispitovnyk, ili od dvoya Ispitovanya, na čis. 60.

Ispitovanye okolo pervee zapovjdi, na čis. 61.

Okol drugbee zapovjdi, na čis. 65.

Okol trettee zapovjdi, na čis. 66.

Okol četvertie zapovjdi, na čis. 69.

Okol petee zapovjdi, i koy ješt i osma, na čis. 71.

Okol šestee zapovjdi, i koy ješt i deveta, 76.

Okol sedmee zapovjdi, i koy ješt i deseta. 78.

Od smertnyb griny, i naypriie ō Obološti, 81.

Od gberla, ili Poxerlosti, na čis. 83.

Od Linosti. na čis. 84.

ISPITOVNIK na čislas, i mire, na čis. 86.

ISPITOVANYA glisudem razlikee verše, i

naypriie Gospodi crimenoy, na čis. 90.

Ispitovanye Biskupom, na čis. 92.

Ispi-

SKAZAVACZ.

<u>Ispitovanye Sudcena.</u>	<u>na čis. 95.</u>
<u>Ispitovanye Odoitnykom , i Proshchennykom ,</u>	<u>ili Prokuratorom</u>
	<u>na čis. 96.</u>
<u>Ispitovanye Pyszcem, ili Nedarom.</u>	<u>na čis. 97.</u>
<u>Ispitovanye Ozegeenim.</u>	<u>na čis. 98.</u>
<u>Ispitovanye Redovnykom , i oslaalim Diakom .</u>	<u>na čislu ,</u>
	<u>99.</u>
<u>Ispitovanye redovnyim Fratom , il Koludrom.</u>	<u>na čislu ,</u>
	<u>102.</u>
<u>Ispitovanye Dočturom, ili Včitegliem</u>	<u>103.</u>
<u>Ispitovanye Včenykom; ili Skularom.</u>	<u>104.</u>
<u>Ispitovanye Tergovcem, i Meštrodeanykom , ili</u>	<u>Artixaanom</u>
	<u>na čis. 105.</u>
<u>Ispitovanye Lekarom</u>	<u>na čis. 107.</u>
<u>Ispitovanye Dici, ili Mladencem.</u>	<u>na čis. 108.</u>
<u>OD vlašcbib likarij protiva grjebom</u>	<u>109.</u>
<u>Ljci protiva tašcbi slavi.</u>	<u>na čis. 109.</u>
<u>Ljci protiva takomošti</u>	<u>na čis. 110.</u>
<u>Ljci protiva pobotinyu pultenomu.</u>	<u>na čis. 111.</u>
<u>Ljk protiva serxbi vlašcbioy</u>	<u>na čis. 111.</u>
<u>Ljk protiva serxbi drugoga.</u>	<u>na čis. 112.</u>
<u>Ljk protiva nenavidosti.</u>	<u>na čis. 112.</u>
<u>Ljk protiva nenavidosti, i zlu botinyu vlašcbie</u>	<u>mu.</u>
	<u>na čis. 113.</u>
<u>Ljk protiva nenavidosti, i zlobotinyu druga. .</u>	<u>na čislu ,</u>
	<u>114.</u>
<u>Ljk protiva poxerlosti.</u>	<u>na čis. 114.</u>
<u>Ljk protiva linošti.</u>	<u>na čis. 115.</u>
<u>Opcbiema ličenya, i utibe</u>	<u>na čis. 115.</u>
<u>Kakofe pridobivayu grjbe.</u>	<u>na čis. 116.</u>

SKAZAVACZ.

<u>OD POVRAČIENTA.</u>	na čis. 119.
<u>Kto ima povratiti.</u>	na čis. 120.
<u>Komuse ima povratiti.</u>	na čis. 123.
<u>Cflose ima povratiti.</u>	na čis. 128.
<u>Kolikoše ima povratiti.</u>	na čis. 132.
<u>Kadiše ima povračienye učiniti.</u>	na čis. 133.
<u>Na koye vryme, i kada povračienye imaše učiniti.</u>	na čis. 134.
<u>Od reeda, i načina koyiše ima derxati u xado-voglnu učignenyu.</u>	na čis. 137.
<u>OD proklestva.</u>	na čis. 141.
<u>Od prigrišeenyj prokletib.</u>	na čis. 145.
<u>Od grybov ki s' proklestva ii inijb protiču.</u>	147.
<u>Kazi u kibše moxe opcbiti s' prokletimi.</u>	148.
<u>Od upadanyj, ili kazov.</u>	na čis. 149.
<u>GRĖH Opadanya, ili kaazi sabragneni u Bulli Večeree Gospodncee.</u>	na čis. 150.
<u>Grebopadanya, ili kaazi proklestva nesabragne-ni.</u>	na čis. 158.
<u>Od obušlavleniya, to ješt od Suspensioni.</u>	172.
<u>Od opovjidi, il zabragnenya, to ješt Interdictu.</u>	na čislu, 175.
<u>Od prestayanya od Boxaštvenib.</u>	na čis. 185.
<u>Od neredya, to ješt Irregularitas.</u>	na čis. 186.

S V E R H A.